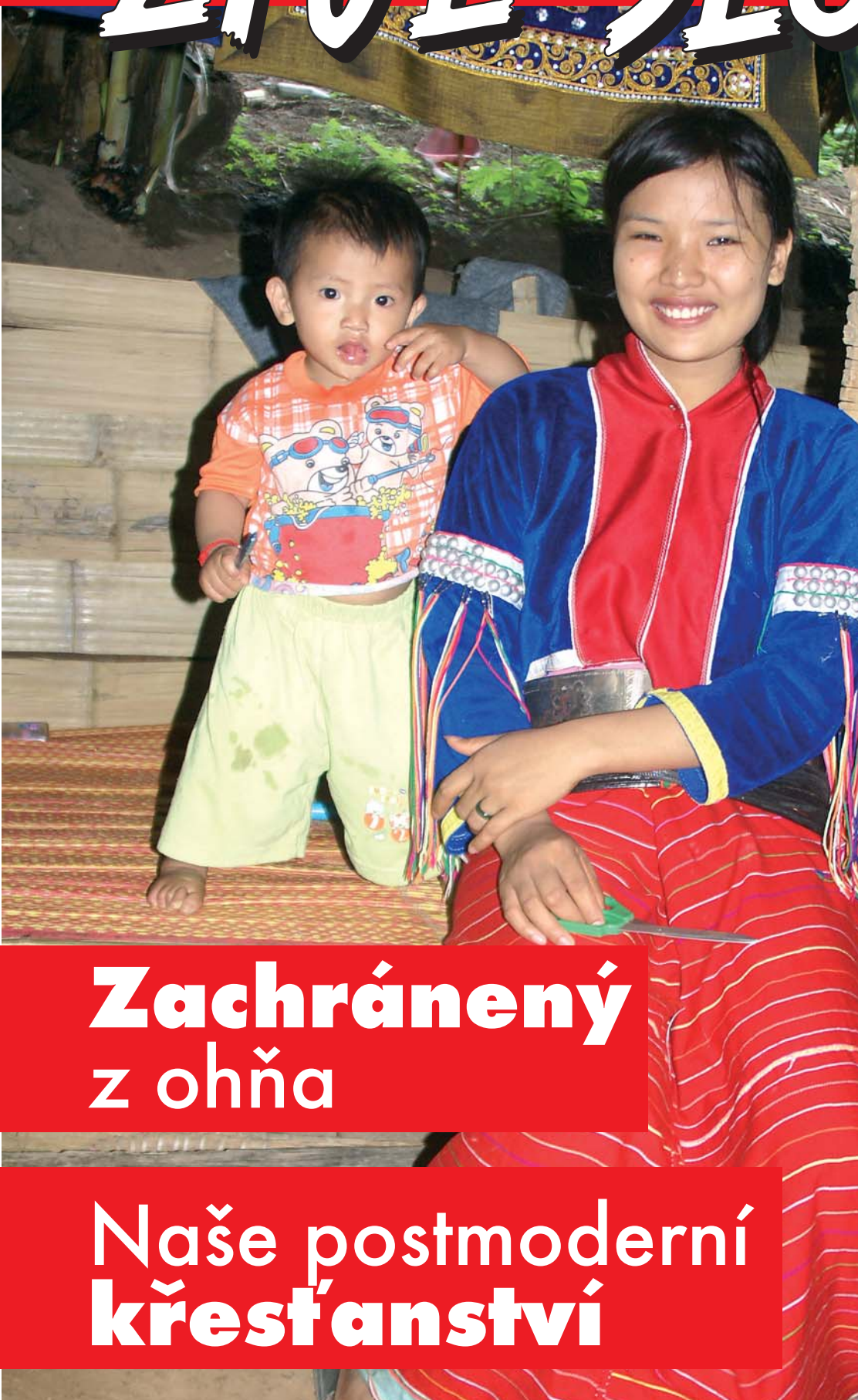

ŽIVÉ SLOVO

**Zachráněný
z ohně**

**Naše postmoderní
křesťanství**

**Jobe
proč?**

Téma čísla: **Rany osudu**

Křesťanská misie v buddhistickém Thajsku

Při návštěvě Thajska jsem se mohl podívat na misii z blízka a také z jiné perspektivy. Rád se o ni s vámi podělím. Kladl jsem si otázku: „Jaké je to se šířením evangelia v buddhistické zemi s tisíce let starou tradicí?“ Na první pohled působí Thajsko svobodně, stabilně a moderně. Země se stala základnou misijní práce v celé oblasti, protože okolní země (Barma, Laos, Vietnam, Čína) se netěší z takové svobody vyznání jako Thajsko. Uvnitř však buddhismus vytváří pevně uzavřený systém myšlení a proniknout do něj s evangeliem není vůbec jednoduché. Vyžaduje to velkou míru vcítění a dobrou znalost myšlení lidí zakotvených ve svém náboženství.

Na druhou stranu se díky globalizaci rozdíl mezi východní a západní kulturou snižují a důležitou roli sehrává i skutečnost, že člověk a Bůh jsou po celém světě stejní. Tam, kde se lidé touží dostat z otroctví strachu a nejistoty, kde Ježíši otvírají svá srdce a následují Je, tam se projevuje Boží moc. Nejsilněji to lze pozorovat v situacích bezmoci a utrpení, o které v Thajsku není nouze. Na první pohled by se mohlo zdát, že se zde křesťanství šíří pomalu. Ovšem svědectví o Boží přítomnosti jsou v Thajsku velmi silná a Boží slovo zde ukazuje svou osvobozující moc.

Když jsme jednoho odpoledne v dubnu tohoto roku přistáli v Bangkoku, překvapilo nás obrovské vedro, které všechno jaksi zpomaluje a uspává. Podobně je v buddhismu uspávána lidská touha po životě systémem myšlení, jež

■ Marcia s dívkou ze sboru

nenášlo z utrpení jiné východisko než potlačení veškeré touhy po životě. Ta je Buddhou označována za hlavní příčinu utrpení a tak se jí meditací a askezí snaží potlačit.

Cestou z letiště jsme nasávali první dojmy. Thajsko je země, kde se snoubí moderní kultura s velmi starou tradicí. Tu reprezentují monarchie s nejdéle vládnoucím králem současnosti a buddhismus. Jeho základy jsou součástí učebních osnov a podle některých zdrojů jej vyznává 94% obyvatel. Vedle chrámů a oranžově oděných mnichů jej představují především příbytky duchů. Najdete je v každém domě, zahradě, restauraci či obchodě.

V domě misionářů, u nichž jsme bydleli, nebyla po uctívání duchů ani stopa. Zato u sousedů nás na obavu z duchů upozorňovalo cinkání zvonečků, jež mají duchy držet v odstupu. Dali jsme si po dlouhé cestě sprchu a vyrazili s našimi hostiteli do města. Naši první za-

stávkou byl malý sbor v běžném domě s tabulkou oznamující, že se tam schází křesťané k bohoslužbám. V domě jsme zastihli drobnou ženu s velkým úsměvem, která nás mile přijala.

Marcia nebyla doma sama. Věnovala se právě dívce, která ji navštívila, protože patří do stejného křesťanského společenství. Osobní kontakty jsou zde v podstatě nejučinnějším prostředkem zvěstování evangelia. Většinová společnost je sice tolerantní k jiným náboženstvím, ale v okamžiku, kdy se nový křesťan dává pokřtít, nastává tvrdý odpor nejbližších. I proto je opravdových rozhodnutí pro Krista v Thajsku poměrně málo. Křesťané představují asi 1% veškerého obyvatelstva. Když se však člověk rozhodne Krista následovat, prožívá zázraky.

Marcia a Silvio se do Bangkoku přestěhovali z Brazílie, kde žili do roku 2004 v japonské komunitě (rodiče byli Japonci). Mají dvě děti a jimi založené shromáždění čítá nyní asi 15 lidí. Shromažďují se v přízemí svého domku kolem dvou plastových stolů, které tak dobře známe z našich obchodů se zahradním nábytkem.

Podobný s naším je i jejich způsob scházení. Ve čtvrtek večer je společné uctívání Pána písněmi, čtení Písma a tolik potřebné sdílení zkušeností. V neděli se scházejí k bohoslužbě s kázáním, nedělní školou a společným obědem. Ten je pro církev v Thajsku příznačný. Ve sboru dále nabízejí výuku angličtiny v dětských klubech a díky svému původu, také kurzy japonské kuchyně. Jednu dobu navštěvovali i místní slum, který je autem jen asi 10 minut od jejich domu. I tam provozovali dětské kluby.

Když jsem se Marcii zeptal, co považuje jako největší výzvu nebo potíž, tak odpověděla: „Aby křesťané zůstávali v Kristu. Byli věrni v následování a dokončili svůj běh.“ Často se totiž nadchnou a řeknou, že chtějí být křesťany, ale pak odpadají. Mnozí přijmou Krista jen jako jednoho z mnoha bohů, na které jsou ve své kultuře zvyklí. S tím se v naší české ateistické společnosti nesetkáte.

■ Uctívání duchů u obchodního domu (Erawan Shrine) v Bangkoku

■ Budova jedné z thajských církví

Jeden muž z jejich sboru se rozhodl pro Ježíše a chtěl se dát pokřtít. Na den, kdy chtěl jít se sborem k moři, aby se tam dal pokřtít, připravila jeho rodina jiný program. Příbuzní na něj vyvinuli neuvěřitelný tlak a rozhodli, že půjde s nimi do buddhistického chrámu a přinese tam oběť za své předky. Muž rezignoval. Pro celé společenství to byla trpká zkušenost. O to více se však radují ze svobody, kterou v Kristu získali.

Buddhisté jsou vírou v duchy drženi v neustálém strachu. Chtějí před duchy vypadat dobře, usmířují si je prakticky nepřetržitě malými dárky, které přinášejí na buddhistické oltáře a do příbytků duchů na každém nároží. Jednoduše pocítí potřebu uctívat, koupí dárek a jdou se duchům poklonit.

Lidé, kteří říkají, že misie ničí kulturu, nevidí celou tu atmosféru strachu, v níž jsou lidé drženi. Ten, kdo je z toho vysvobozen, by na „ničeni kultury“ ani nepomyslel. V centru Bangkoku na jedné z hlavních tříd pracovali na stavbě obchodního domu. Došlo tam k několika smrtelným úrazům. Když se zeptali mnichů, co je toho příčinou, dostali odpověď: „Musíte postavit větší příbytek pro uctívání duchů.“ Část stavby tedy byla stržena a zvětšili tak místo pro uctívání duchů. Úrazy přestaly. Dnes je v tomto „příbytku duchů“ neuvěřitelně čilý provoz.

Lidé navštěvují domy duchů, když hledají práci, když mají před zkouškou, když sázejí, hledají partnera. Jeden žák v jazykové škole složil slib, že když udělá zkoušku, tak duchům něco splní. Zkoušku složil a bezprostředně na to se stal křesťanem. Nevěděl však, co se svým starým závazkem. Bylo to pro něj velmi těžké. S Pánem Ježíšem ten svůj starý strach překonal.

Kdo žije svou vírou s kompromisy, ten se bojí stále. Strach z duchů dokáže lidi v jejich rozhodování zcela ochromit. Svět duchů se v Thajsku stal hmatatelnou realitou. Viděli jsme to hned první den při prohlídce Bangkoku na každém kroku. A provázelo nás to po celou dobu pobytu. Když jsme navštívili křesťanský internát pro chlapce, vyprávěli nám při prohlídce objektu tento příběh.

Jeden z chlapců viděl v koupelně v zrcadle nad umyvadlem místo sebe ducha. V té koupelně se kdysi zabil původní majitel a mnozí říkali, že to byl právě jeho duch. Následovala intenzivní modlitba jeho opatrovníků a blízkých křesťanů, aby byl toho strachu zbaven. Moc modlitby je zde velkou zbraní.

Na závěr se rozdělím o příběh, který nám před odjezdem z Bangkoku vyprávěla Moei. Pochází z kmene Mien, který přišel do severního Thajska z Číny. Kmen nyní žije v horách kolem Chian Rai, Chiang Mai, Chiang Saen. V této komunitě došlo k duchovnímu probuzení. Obrátil se i jeden z vůdců kmene jménem Furman, dědeček od Moei. Prožil těžký duchovní boj. V Kristu však získal nadpřirozenou sílu vymanit se z moci zlých sil. Vnímá to doslova fyzicky. Dnes píše křesťanské písně a kmen Mien má v Thajsku své vlastní křesťanské vysílání, které díky internetu poslouchají příslušníci kmene až v USA.

JAREK ANDRÝSEK ■

Misie

Křesťanská misie v buddhistickém Thajsku 2
Obsah 3

Úvodník

Život je fažký..... 4

Tématický článek

Proměněn potížemi 5
Místo v životě 7
Já působím pokoj a tvořím zlo 8

Svědectví

Osudové okamžiky 11

Příběhy ze života

Zachránený z ohňa..... 12

Tématický článek

Jobe, proč? 14

Příběhy ze života

Bůh dal, Bůh vzal 16

Biblický kvíz

Rozhovor s neznámou..... 20

Glosa

Karamazovi..... 21

Okénko pro ženy

Jak jsem si vsugerovala tetanus 22

Stránka mladých

Pravda o pornohvězdách..... 23

Příběhy ze života

Náš Samko 24

Reflexe doby

Naše postmoderní křesťanství..... 28

Křesťania v zahraničí

Marín, evangelium má moc 31

Izrael dnes

Pohled na naši dobu ve světle Písma 32

Na zamyslenie

Riziko samovraždy 34
U nás sa to nemôže stať 35

Nové knihy

První list Tesalonicenským..... 35
Niesli zvesť pravdy a lásky..... 35

Informace

Hillsong London ve Vsetíně..... 36

Téma příštího čísla:

Peníze nebo život

Články k tématu příštího čísla, jakož i další příspěvky zasílejte do konce října 2008 na adresu odpovědného redaktora. Děkujeme. Redakce.

Autor fotografií na obálce a straně 3 je Jurek Marcol.

Život je těžký

Touto veľkou pravdou sa začína skvelá kniha amerického psychiatra M. Scotta Pecka Nevyšliapanou cestou. Až keď ju pochopíme, môžeme čeliť životným problémom. Mnohí to však nechápu a nariekajú (nahlas alebo v kútiku duše) nad svojimi ťažkosťami, akoby život mal byť normálne bez problémov a práve len im (a ich rodine, národu, rase atď.) sa deje akási krivda.

Zoči-voči ranám osudu rôzni ľudia reagujú rôzne. Niektoré odpovede na utrpenie naozaj pomáhajú, i keď žiadna nezaberá univerzálne. Niektoré si získali dôveru miliónov ľudí – či už dočasne alebo dlhodobo. Medzi ich autormi vyniká Budha. „Život je utrpenie,“ znie prvá z jeho štyroch ušľachtilých právd. Keď sa ho spýtame na riešenie, odpovie nám, že všetko na svete je vlastne iba ilúzia (teda aj naše utrpenie, ale aj naše šťastie a vlastne aj my sami), z ktorej máme hľadať osvietením únik do nirvány. Namiesto existencie v utrpení sa nám neponúka existencia v blaženosti, ale neexistencia. Kam toto učenie vedie v praxi? To by nám ukázala návšteva krajín juhovýchodnej Ázie. Čitateľom tohto časopisu (aj jeho minulého čísla) tento svet približujú články jeho redaktora písané na základe pobytu v Thajsku.

Život je krásny! To nám odkazuje svojím filmom Roberto Benigni. Jeho hrdina pozitívnym postojom k životu čelí dokonca aj hrôzom koncentračného tábora a jeho statočnosť a láska k manželke i synovi je úžasná. Ale jeho život sa končí tesne pred oslobodením tábora zásahom strážcovej guľky. Krutá realita – aj v smutno-veselom filme o kráse života.

Proti nespravodlivosti života sa treba vzoprieť! To nám odkazujú rôzni revolucionári, sociálni inžinieri, demagógovia a populisty všetkých dôb. Stačí si nájsť vhodné nepriateľa. Môže to byť kapitalista, Žid alebo príslušník iného národa či rasy, globalizovaná spoločnosť alebo zaužívané konvencie. Masy sa rady pridávajú. Minulé storočie zažilo rôzne experimenty so životmi ľudí, rôzne pokusy o dosiahnutie Utópie. Ale tá naďalej zostáva nedosiahnuteľným cieľom a cestu k nej lemujú hroby miliónov obetí...

Život nie je to, čo mal byť. Toto nám zreteľne ukazuje Biblia na svojich prvých stránkach. Boh stvoril krásny, dobrý svet

a doň postavil krásnych, dobrých ľudí. Ale tento stav netrval navždy. Človek sa spreneveril svojmu poslaniu. Zhrešil, keď sa mu zažiadalo nezávislosti, chcel byť sám svojím Bohom. Ako následok pocítil odcudzenie v každej oblasti života. Stratil spojenie so svojím Stvoriteľom (to je duchovná smrť). Pocítil odcudzenie od svojho blízkeho a dokonca ani sám v sebe sa už celkom nevyzná. A ako cudzinec si odvtedy pripadá v svete, čo ho obklopuje. Zrazu okolo neho číhajú mnohé nástrahy a jeho život už nie je v bezpečí. Človek nezomrel fyzicky hneď, ale hneď sa stal smrteľníkom. Jeho telesná schránka podlieha chorobám, zraneniam, chátra vekom a speje k svojmu koncu.

Ale Božie slovo neukazuje iba diagnózu, ponúka aj liek – veľmi drahý a účinný liek. Boh sám zostúpi k svojim padlým a rebelujúcim tvorom. Stane sa jedným z nich, podobným ako oni, okrem hriechu. Immanuel = Boh je s nami. Okúša naše pokušenia, cíti naše bolesti, plače naše slzy a na kríži zomiera našu smrť. A na tretí deň vstáva z mŕtvych ako Ten, čo premohol smrť a peklo, aby za sebou potiahol ďalších.

Odpoveď na otázku, ako zmieriť existenciu mocného a dobrého Boha s utrpením Jeho tvorov, nikdy nebola ľahká. Tento krátky článok ani celý tento časopis si nenahovára, že ju vlastní a všetko je jasné. Ale niečo vidíme, aspoň z čiastky. Boh ukázal svoje odhodlanie pobiť sa so zlom a čeliť utrpeniu – osobne. Pán Ježiš na kríži priniesol zmierenie. Tí, čo Mu uverili, sú už teraz zmierení s Bohom, aj keď ešte nenastal dokonalý šalom (pokoj) na všetkých frontoch. „My, ktorí máme prvotinu Ducha, vzdycháme v sebe, očakávajúc synovstvo, vykúpenie svojho tela.“ (R 8,23). „Aj keď náš vonkajší človek hynie, náš vnútorný sa obnovuje zo dňa na deň. Lebo toto terajšie ľahké bremeno súženia získa nám nesmiernu hojnosť večnej slávy.“ (2K 4,16–17)

Milí čitatelia, toto číslo Živého slova Vám ponúka na svojich stránkach stretnutia so statočnými ľuďmi, ktorí pocítili a stále prežívajú bolesť. V ich príbehoch sa môžete stretnúť aj s ich Bohom, tým, ktorý sľubuje nielen večnosť bez slz, ale aj svoju prítomnosť na každý deň v tomto boľavom svete.

PETER KOZÁR ■

ŽIVÉ SLOVO

Vydáva

A-ALEF, Bořivojova 620/29
718 00 Ostrava
www.ziveslovo.cz

Odpovědný redaktor a adresa české redakce

Jaromír Andryšek
Okrajová 3, 737 01 Český Těšín
tel.: 552 321 184 a 776 737 2082
e-mail: ja.andrysek@volny.cz

Adresa slovenskej redakcie

Peter Kozár
Vajnorská 9, 831 03 Bratislava
Tel.: 02 4437 2169 a 0908 390 753
e-mail: pkozar@berea.sk

Redakční rada

Ján Číž, Ján Hudec, Matúš Koša,
Peter Kozár, Ján Kučera, Ján Ostrolucký,
Tomáš Pala, Pavel Šíma, Petr Vaďura,
Jan Vopalecký, Lubomír Vyhnánek,
Irena Zemanová

Grafická úprava a tisk

Vydavatelství g-koukol.cz
Ostravská 130, 735 62 Český Těšín–Mosty

Expedícia, administrácia a platby pre Slovensko

Kresťanské centrum BERA,
Alstrova 38, 831 06 Bratislava
tel.: 02 43641881, 0905 249379
e-mail: javor@berea.sk

Expedice a administrace pro Českou republiku

A-Alef, Bořivojova 620/29, 718 00
Ostrava–Kunčičky
tel.: 596 784 269, 732 490 072
e-mail: alef@ova.inetnet.cz, www.a-alef.cz

Platby a dobrovolné příspěvky pro Českou republiku

A-Alef Ostrava, Komerční banka Ostrava
číslo účtu: 81006-761/0100
Vždy je nutné uvést přidělený variabilní
symbol odběratele.

Správa inzerce

Jaromír Andryšek
Okrajová 3, 737 01 Český Těšín
Tel.: 558 734 794 a 776 737 282
e-mail: ja.andrysek@volny.cz

Předplatné

na celý rok 140 Kč + poštovné 72 Kč
celkem 212 Kč
jednotlivá čísla 35 Kč + poštovné 18 Kč
na Slovensku 200 Sk + poštovné 60 Sk
Předplatné na další období končí jen
písemným či telefonickým odhlášením
v administraci.
Časopis vychází čtyřikrát do roka.
Registrační číslo MK ČR 6480
ISSN 1210-6526

Proměněn potížemi

„Toto krátké a lehké soužení působí přenesmírnou váhu věčné slávy.“ (2K 4,17)

„... z utrpení roste vytrvalost, z vytrvalosti osvědčenost a z osvědčenosti naděje. A naděje neklame...“ (Ř 5,3–5)

„Proč?! Proč mě osud trestá? Proč zrovna já?!“ – to jsou časté otázky, které nás napadnou ve chvíli, kdy se v našem životě objeví nějaký problém přesahující naše představy a chápání. Kdo by nechtěl žít v klidu a bez potíží, ale vlastní zkušenosti nám říkají, že to není možné. Dokonce ani tehdy ne, jsme-li křesťany a nacházíme se v rukou Toho, kdo si ví lehce rady s jakýmkoliv problémem. Jak to?

Součástí naší víry je vědomí, že Bůh vytvořil tento svět podle své představy. Se vším, co je v něm, měl nebo má nějaký záměr. Stvořitel nejedná ani náhodně ani zkratkovitě. Dokonce dává nám, lidem, možnost ty jeho plány a vůli poznávat skrze Slovo, jež nám zanechal. Celé Písmo nám odkrývá Jeho vůli a s ním se učíme přijímat Boží pravdy. Ne vždy jsou nám „po chuti“ a ne vždy odpovídají našim představám! Ale když se jím necháme oslovovat a vést, budeme lépe připraveni i na ty negativní věci, jež můžeme úhrnem nazvat **utrpení**. To vstupuje do našeho života a stává se jeho nedílnou součástí. Pokud je to jen trochu možné, tak se mu vyhýbáme.

Vyjměte z celého dobře fungujícího komplexu přírody a vesmíru jeho Stvořitele a stvoření ztratí smysl i důvod k existenci. Člověk se pak bude celý život trápit nikdy nezodpovězenou otázkou „jak, kdy a proč to vše jen vzniklo?“

Vyjměte ze života člověka Krista a život ztratí smysl i důvod k existenci, stane se jedinou velkou náhodou. A ještě dále – vyjměte Krista z utrpení a ono se stane naprosto nesmyslným a zbytečným.

Jenže Bůh má záměr! Za celým jeho

■ Petr Šimik

jednáním je vždy určitý záměr, který my ale neznáme a tak nevidíme smysl prožívaných událostí! Pán Bůh nás však netrestá za naše „Proč?“. Naopak, On chce, abychom se jej ptali. Ne s výčitkou, ale s touhou např. zjistit: **„Kde mě chceš mít?“**

Asi všichni víme, jak se hraje golf. Malý míček se musí dostat do malé jamky, která je v určité vzdálenosti od místa, kde stojíme. Je-li hráč od jamky daleko, musí se holí hodně rozpřáhnout a dát velikou ránu, aby se míček dostal co nejbližší k cíli. A když je už téměř u jamky, stačí míčku jen malé ťuknutí a je v jamce. Tak si náš Bůh používá různé okolnosti k tomu, aby si nás nasměroval nebo dostal tam, kde nás chce mít. Podle toho, „jak jsme daleko“.

Další otázkou, kterou můžeme Bohu položit, je **„Co ze mne chceš udělat?“**. Za každým problémem pak můžeme tušit Boží záměr. Bůh si může použít i utrpení k tomu, aby **formoval náš charakter**. Možná namítnete: „Nestačilo by k tomu jen jeho Slovo?“ Žel ze zkušenosti musíme konstatovat, že určitě ne. Jak často a jak pravidelně se věnujeme čtení Bible? Zato okolnostem jsme vystaveni nepřetržitě 24 hodin denně! V této situaci se pro nás stává Boží slovo teorií a náš denní život v různých okolnostech praxí. Proto by křesťan neměl věřit na náhody, ale vědět, že Bůh má

vždy vše pod kontrolou, i když to tak mnohdy nevypadá.

Pán Ježíš už učedníky varoval, že budou mít na světě soužení (Jan 16,33) a Petr ve svém listu píše: „...nebuďte zmateni výhnní zkoušky, která na vás přišla jakoby se s vámi dělo něco neobvyklého“ (1Pt 4,12). **S problémy a utrpením máme počítat.**

Co ještě může Bůh sledovat tím, že nás nechá projít potížemi? **Chce nás přivést blíže k sobě.** Moc dobře víme, že když „se máme“ a nic nás netrápí, je náš vztah k Pánu jaksi volnějši. Vše se změní v okamžiku, „když něco přijde“! Najednou jsou naše modlitby i vztah k Bohu daleko hlubší, upřímnější a intenzivnější. Dokonce jsme k Němu i pozornější! A to se jedná o naše vlastní záležitosti. Ale dovedli bychom se taktó usilovně „zapřít do podlahy“ i pro jiné? Jenže právě toto udělal Pán Ježíš – bojoval za nás a v tomto zápase prožíval jednotu se svým Otcem.

Kdosi řekl, že historie světa se dá vyjádřit pěti slovy: slzy – smrt – zármutek – křik – bolest. Samé „rány osudu“, jak to lidé rádi nazývají! Postižení jimi můžeme být všichni bez rozdílu, jen intenzita je jiná. Mnoho z utrpení člověk zažívá jako přímý důsledek hříchu, ale mohou také sloužit jako Boží připomínka: „Pozor, jsem tady!“ Lidé to často vnímají jako původem od Boha, ale staví to jako výčitku: „Proč to dopustil?“ a „kdyby byl Bůh...“ ! Jenže On chce člověka vést blíže k sobě i těžkými okolnostmi. Proto se na ně máme dívat tím Božím pohledem.

Buduje v nás Kristův charakter. „Oheň utrpení zjevuje zlato zbožnosti“ zní jeden výrok, který přesně vystihuje význam potíží a „ran osudu“. Jako onen golfista, jenž používá různé síly k úderu do míčku, tak i Bůh stupňuje sílu okolností podle potřeby, aby v nás vybudoval Kristův charakter. To je něco, co sice nevidíme očima, ale co velmi dobře vidí Bůh a co na nás mohou sledovat lidé kolem.

Na nepříznivé okolnosti můžeme rea-

govat různě a často špatně. Ale Bohu jde o to, aby to s námi něco udělalo uvnitř, aby nás to přetvářelo. „Zlatník pozná čisté zlato tehdy, až v něm vidí svůj odraz“, do té doby jej opakovaně zahřívá, aby z něj odstranil všechny nežádoucí příměsi. Přesně to mají při nás dosáhnout dopadající rány osudu – **vybudovat v nás Kristův charakter**, protože se Bohu líbí a je pro něj jediný přijatelný a dobrý. Zvláštní je, že Pán Ježíš nám byl v těle tak dokonale podobný, že také něčeho dosáhl naším lidským procesem: „Ježíš se naučil poslušnosti z utrpení... a dosáhl dokonalosti“ (Žd 5). Nás Bůh vede stejnou cestou: „Jestliže spolu s ním trpíme, budeme s ním účastni Boží slávy“ (Ř 8). A do ní nevede nikdo, kdo nemá Kristův charakter.

Poznáváme Boží potěšování a pak jsme schopni těšit jiné. V čem spočívá ta Boží útěcha? Ve vědomí, že On je blízko. Ve víře, že si mohu přivlastnit jeho zaslíbení o vždy připravené pomoci. A v jistotě, že On je mocen vzdálit naši úzkost a dát jistotu. Vůbec nevádí, že nevíme, **jak to Bůh udělá**, ale důležité je, že to funguje. Prožili to tak již mnozí a tyto prožitky nás pak více sblíží s lidmi. Jsme uschopňováni je chápat v jejich bolestech, úzkostech nebo i v beznaději a co více – můžeme do jejich situace vnést i povzbuzení! Nemůžeme vyléčit nebo vyřešit těžkost, ale můžeme vnést trochu světla, možná i trochu „rozehnat mraky“ z výhledu na Toho, který může všechno.

Zvláštní kategorií je **utrpení pro Kristovo jméno**. Bůh jím nechá procházet ty z křesťanů, které si chce zvlášť vyzkoušet a upevnit jejich vztah k sobě. V naší zemi máme náboženskou svobodu, ale křesťané rané Církve tímto utrpením procházeli a prožívají je dnes i věřící v zemích, kde vládou diktatury nebo jsou v převaze jiná náboženství. A pokud by se nám přece jen zdálo, že i my trpíme pro vyznání, čtème zprávy z těchto zemí třeba v „Hlasu mučedníků“. Možná se budeme i stydět za náš „duchovní blahobyť“.

Své pozemské potíže a rány osudu řešíme v okamžiku, kdy se dostaví, protože je neumíme předvídat. Ale na utrpení pro Kristovo jméno máme být připraveni, protože nás na to upozorňuje Písmo! Když tohle všechno víme – **jaký postoj**

k potížím a utrpení máme zaujmout?

a) Když se vzpíráme a ptáme se vyčítavě: „Proč?“, pak to svědčí o tom, že jsme sami se sebou spokojeni a nepovažujeme za nutné nějaké Boží „vylepšování“ naší osoby! Obecně neradi na sebe přijímáme negativní kritiku (byť oprávněnou), ale Bůh to může vidět jinak: „Něco by mohlo být lepší a tak to změnilme!“ Je opravdu těžké v obtížné situaci vyslovit „Pane, ať se děje tvá vůle.“ Ale Abraham to udělal a udělal to i Pán Ježíš a to je dostatečný důvod, abychom se to učili i my dnes. Věřím, že výsledkem bude podobné pozhřebání, jaké přijal Abraham.

b) Připomínejme si, že Bůh má plán, a to dobrý plán. Jsme součástí tohoto dokonalého plánu a Bůh o nás dobře ví i v naší svízelné situaci. Podobně to prožíval Ježíš Nazaretský, jeho utrpení bylo nesmírné a nenapodobitelné. Přesto však dokázal říci: „Buď vůle tvá“, přesto dokázal dojít až do cíle, který byl pro jeho cestu stanoven. Jsme povzbuzováni k tomu, abychom snesli „malé utrpení“, protože sláva, do které budeme jednou uvedeni, bude s ním nesouměřitelná („velmi veliké břemeno slávy“).

c) Písmo učí, že se máme radovat a **děkovat za všech okolností** (1Tes 5,18 a Ef 5,20). Máme přece více než lidé, kteří žijí bez Krista. On dává pokoj, který převyšuje veškerý rozum, i pro beznadějně situace. Je nám nablízku, rozumí nám a je hotov pomoci, protože utrpení zakusil opravdu „na vlastní kůži“!

d) Buďme trpěliví a snažme se za vším poznávat Boží ruku. Jeho záměr je jasný – „udělat ze mne to nejlepší, co jenom lze“! Je to proces na celý život a ani vyšší věk není zárukou, že už je se mnou vše v pořádku a že odpovídám Boží dokonalé představě. Být užitečný pro Boha znamená být užitečný lidem – to je jeden z Božích záměrů s námi! Náplní života totiž není dosažení mnoha úspěchů, ale **dosažení Božích záměrů** (a to je proces na celý život, bez pocitu, že jsme vykonali něco výjimečného). Aby nás Bůh v této linii udržel, může k tomu použít i potíže a trápení. Pamatujme si, že Bůh má ve vztahu k nám vždy

jen pozitivní záměr – i v utrpení. Tento záměr nám ale neodkrývá najednou, jen po částech. Neznáme budoucnost, tu si náš Bůh ponechal ve své moci. Pro nás je Boží slovo „svící pro další krok“, ne více. A tak místo otázky „Proč?“ bychom se měli Pána průběžně ptát: „Co chceš teď?“, a to nejen ve zkouškách a utrpení!

Trochu povzbuzení do těžkých chvil může vnést slovo Pavla, které napsal věřícím do Říma: „Víme, že všechno napomáhá k dobrému těm, kdo milují Boha a kdo jsou povoláni podle jeho rozhodnutí“ (8,28). Boží moc nepůsobí vždy tak, aby nakonec vše dobře dopadlo. Naopak, mnoho věcí na světě dopadne špatně! A bude tomu tak vždy, pokud lidé dají místo hříchu! Ale slova uvedeného verše obrací náš pohled jinam:

„**Víme**“ – tedy žádné domněnky, přání, spekulace, ale Písmo a Bůh! „Bůh působí“ – Bůh má plán! Žádná náhoda, kterou lidé tak milují a kterou odůvodňují všelijaké zážitky.

„**Všechno**“ – dobré i zlé okolnosti, tak, jak je zažívali biblický Josef, Abraham, Daniel, Jonáš, Lazar..., v nemoci, tragédii, smrti a všech těch „ránách osudu“! Ale jen Bůh umí vytěžít i z těch nejhorších situací to dobré. Prokázal to exemplárně na smrti svého Syna na Golgotě!

„**Napomáhá**“ – naše různé prožitky jsou **procesem**, ne jen nahodile seřazené události (viz výše), podobně jako když pečeme koláč: je to směs řady různých (někdy i samostatně nepoživatelných surovin!) – ale ten výsledek!!

„**K dobrému**“ – ne vše je v životě dobré, ale jen sám Bůh to umí obrátit v dobré. Vzpomeňme na ženy v Ježíšově rodokmenu! Není to seznam lidí bez chyb a zaváhání, nebyla to žádná „modrá krev“! Jen Bůh dokáže měnit přirozený běh věcí.

„**Kdo miluje Boha**“ – tedy ne pro každého! Kdo miluje Boha, ten si neprosazuje vždy a za každou cenu to své. Ten si nejde svou vlastní cestou. Boží Syn nám ukázal, co to je pravá poslušnost i pravé milování. Někdy to znamená vzdát se své představy „podle jeho rozhodnutí.“ K čemu že se to Bůh rozhodl? Abychom byli jako jeho Syn! Máme růst do Jeho podoby. To je ten jeho záměr, k tomu vše směřuje. Poznal to už Jan Křtitel,

když řekl: „On musí růst a já však se menšit.“

Bůh **utrpením zpevňuje naše životy** podobně, jako jsou na stéblech určitých druhů rostlin „kolínka“. Díky nim s nezlomí ve větru a nesou užitek v podobě těžkých klasů. Nízká, dekorativní tráva je nepotřebuje. Ke které kategorii se zařadíme my sami?

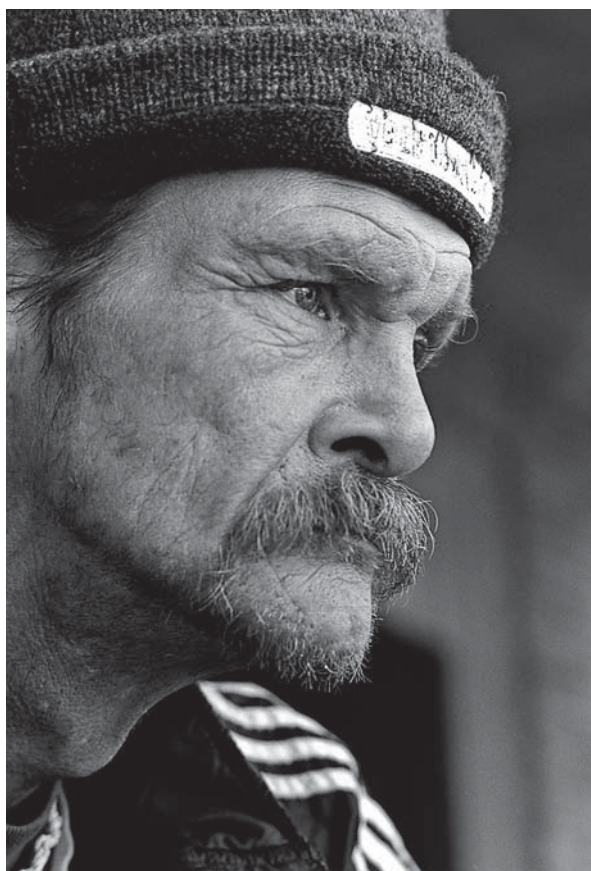
Možná přijdou okamžiky, kdy je už třeba položit hlavu na špalek a právě v tom okamžiku přichází Bůh se svým vysvobozením! To je jeho výchova, takové okamžiky se dobře pamatují. Když se cítíme sami silní, zpravidla Boha ani tak nutně nepotřebujeme.

V životě přijdou otázky, před které jsme postaveni a cítíme se naprosto bezradní. Nevidíme žádnou jednoznačnou odpověď, může to být právě nějaká ta „rána osudu“ stejně jako sama smrt. Ale až věčnost ukáže smysl těch chvil, ve kterých jsme se zlobili, že něco nevyšlo podle našich představ – a přitom nás Bůh zachránil od něčeho opravdu zlého!

Jako Boží vlastnictví **máme nádeji pro budoucnost**. V knize Zjevení viděl Jan nové nebe a novou zemi, kde již nebude smrt ani žal, nářek ani bolest, dokonce ani slzy tam nebudou. Naše potíže jsou opravdu dočasné, i když se nám mohou zdát nekonečné. Jsou pod Božím dohledem. Prosme Pána o sílu nikdy se nevzdat, ale vždy osvědčit svou víru, protože to buduje náš charakter. Růst lze poznat podle toho, že začínáme rozpoznávat Boží ruku v náhodných, nesrozumitelných nebo i nesmyslných životních situacích. Z Božího pohledu je všechno naše trápení jen **nízkou cenou za výsadu** posadit se jednou spolu s Ním za stůl v Jeho království. A až dospějeme k tomu, že se naučíme otázku: „Proč?“ nahrazovat otázkou: „K čemu mi to má posloužit?“, otevřeme tím prostor pro Boží působení. Povede nás to k růstu do té podoby, kterou pro nás Bůh zamýšlel a chce ji v našich životech dosáhnout.

PETR ŠIMIK ■

Místo v životě

Setkávám se s nejrůznějšími lidmi a jejich životní příběhy jsou pro mě zdrojem moudrosti a poučení. Stále více si uvědomuji, jak jsou pro nás důležité vztahy a ukotvení v životě. Bez něj by z nás byli bezdomovci. Myslím to obrazně, ale přitom vím, že ke skutečné ztrátě domova máme jen krůček.

Presvědčily mě o tom osudy lidí, kteří byli jako většina z nás spořádanými občany. Stačila však souhra několika nepříznivých životních rozhodnutí nebo událostí, které nemohli ovlivnit a najednou ... najednou je člověk bez místa v životě, bez blízké osoby, bez práce, bez prostředků a střechy nad hlavou.

O době, ve které žijeme, se říká, že je post individualistická. Do popředí se v životě dostávají vztahy. Vztahy jsou v postmoderní době něčím, čím se člověk definuje. Důležitější než světový názor je parta. Je příznačné, jak se to odráží v názvech populárních televizních seriálů: Přátelé, Místo v životě nebo Ulice. Lidé, kteří k sobě mají blízko, v nich

prožívají řadu dramatických zvrátů a událostí. Prožívají nové lásky, emoce a komplikované osobní vztahy se svými vítězstvími a prohrami. Rodina se v nich často rozpadá a neposkytuje člověku zázemí, proto je parta přátel důležitější.

Možná vás stejně jako mě napadne otázka? A co když mě zklamou i mí přátelé nebo životní partner? Když selže pokrevní pouto, proč by neměla zklamat i parta přátel. Ano i ten největší přítel je jen člověk se svými slabými místy. Není zde nakonec přece něco jiného nebo někdo jiný, kým je člověk neotřesitelně definován nebo určován? Někdo, kdo dává lidskému životu jistotu, skutečný lidský rozměr i Boží hloubku a naplnění.

Jako student jsem si tyto otázky kladl v okamžiku, kdy jsem prožíval rozpad vztahu a ztrátu svého místa v životě. Začal jsem hledat pevné ukotvení, které by můj život se vši jeho nestabilitou přesahovalo. Našel jsem ho v osobě Ježíše Krista. On zde byl od počátku, On je skutečným dárce života a pronáší zvláštní větu: „Já jsem přišel, aby lidé měli život a měli ho v hojnosti.“ Ježíš přináší člověku ukotvení. Dává mu místo v životě, které se neotřásá. On nám nabízí vztah a zůstává mu věrný, i když my selháváme. Nám, kteří jsme jej přijali, dává zvláštní právo být Božími lidmi. V něm nacházíme svou, kdysi dávno ztracenou identitu. S Ním dostává náš život pravé určení, ztracenou důstojnost i naplnění, bez kterého bychom žili jen život ke smrti, jak to kdysi vyjádřil filosof Martin Heidegger.

Přál bych si, abychom všichni měli své pevné místo v životě, jímž žádná ztráta neotřese. Místo definované vztahem, pro který jsme byli stvořeni, přátelstvím s Pánem Ježíšem, který nás nikdy nepustí a nikdy se nás nevzdá.

JAREK ANDRÝSEK ■

Já působím pokoj a tvořím zlo

Bratr Wolfgang Binder pracuje dlouhá léta ve Wycliffově misii, jejíž internacionální charakter se odráží i v jeho rodině. Manželka Erna se narodila v Paraguaji, nejstarší syn v Německu, dcera v Kanadě a nejmladší syn na Filipínách. Tam pracovali čtyři roky s cílem naučit se jeden ze sta místních jazyků, aby do něj následně přeložili Bibli. Po čtyřech letech byli požádáni o pomoc se šířením vize Wycliffovy misie ve vlastní zemi. Od té doby budují síť podporovatelů a překladatelů Bible v Rakousku a v zemích bývalého východního bloku. Žeň je velká. Na překlad Bible stále ještě čeká po celém světě více než 2600 národů a jazykových skupin. V Evropě je spousta schopných mladých lidí, kteří se o tomto úkolu potřebují dozvědět. Článek, který vám předkládám je zkrácenou verzí kázání, které přednesl na biblické hodině v Křesťanském sboru Český Těšín.

Jak to Bůh může připustit?

Během našeho pobytu na Filipínách jsem měl jednou skutečně těžký úraz. Několik měsíců jsem musel ležet, takže se někteří z našich přátel začali ptát: „Jak je to vůbec možné, že jedete na Filipíny sloužit Bohu a pak se stane něco takového?“ Po čtyřech letech jsme se vrátili domů a po krátké době v Německu onemocněl náš syn. Čtyři měsíce na to zemřel. Tehdy se nás lidé znovu začali ptát: „Jak se něco takového může stát, když sloužíte Bohu? Jak to Bůh může připustit?“ Měli dojem, že by se Božím služebníkům nemělo nic zlého přihodit. Samozřejmě, že nejsme jediní, komu se něco takového stalo. Problémy jsou součástí života zde na zemi. Jenže my křesťané se tématem utrpení nezaměstnáváme rádi. Kdy jste o něm slyšeli naposled? Ožehavého tématu se však nezbavíme tím, že o něm nebudeme mluvit. Daleko lepší je se na tu situaci připravit.

Jsme připraveni na utrpení?

Slyšel jsem o kazateli, který začal své kázání slovy: „Každý z tohoto sboru jednou zemře.“ V první řadě seděl člověk, který se na řečníka usmál. Kazatel, se jej tedy zeptal: „Proč se vám to zdá být

směšné?“ A ten člověk odpověděl: „Já nejsem z tohoto sboru.“ Žerty stranou. Všichni jednou zemřeme, jsme na to připraveni? Jsme připraveni i na to, že nás mohou předjet naši blízcí? Že má žena zemřít přede mnou? Nebo dokonce mé vlastní dítě? „Jak se s tím vším vypořádat?“

Vše napomáhá k dobrému

Chtěl bych se s vámi podělit o několik myšlenek ze známého textu z Listu Římanům (8,28): „Víme, že všechno napomáhá k dobrému těm, kdo milují Boha, kdo jsou povolání podle jeho rozhodnutí.“ Tento výrok je velmi často citován, zvláště pak v těžkých situacích. Když člověk leží v nemocnici a chystá se na operaci, bývá povzbuzován právě tímto veršem. Téměř nikdy se necituje v souvislosti s něčím pěkným. Ještě jsem nikdy neslyšel, že by někdo dostal tento verš ke svatbě a nebo když získá dobré pracovní místo. Je citován hlavně v těžkých situacích a utrpení. Není to nesprávné, ale podívejme se na ten verš v kontextu, do něhož je zasazen.

Sténání v tomto světě a budoucí sláva

Měli bychom začít už veršem 18, kde začíná úsek, který je v některých Bibliích nadepsán slovy jako „Velká naděje“ či „Budoucí sláva“ (v ČEPu „Vykoupení ze smrti“, pozn. red.). „Soudím totiž, že utrpení nynějšího času se nedají srovnat s budoucí slávou, která má být na nás zjevena,“ píše Pavel. Jsem také přesvědčen, že Bůh připravil něco nádherného a že je to skutečně krásné, ovšem nyní musíme ještě trpět. A protože připravovaná sláva je úchvatná, dá se to naše současné utrpení snášet. Pavel zmiňuje tři příklady sténání: „sténání všeho stvoření“, „sténání věřících“ a „sténání Ducha svatého“. Teprve potom přichází na řadu již zmíněný 28. verš. Nemůžeme vše zkoumat do detailu, ale základním rámcem zkoumaného výroku je budoucí sláva, která je před námi, zatímco my procházíme utrpením a sténáme. Jak se vypořádat s napětím mezi budoucí slávou a současným utrpením? Najít odpověď na otázku utrpení je velmi důležité.

Utrpení jako přirozená součást našeho života

Utrpení je přirozenou součástí našeho života. Ano, můžeme si být jisti tím, že jednou budeme trpět. Pán nás na to připravuje (J 16,33): „To jsem vám pověděl, abyste našli ve mně pokoj. Ve světě máte soužení. Ale vzchopte se, já jsem přemohl svět.“ On přemohl svět, ale my máme soužení. Pojem soužení, který je zde užit, je velmi rozdílně překládán, např. jako utrpení nebo jako těžkosti či bezvýhodná situace. Jde o termín, který zahrnuje tělesné i duševní problémy (např. finanční), zkrátka všechny druhy těžkostí. Ano, ve světě máte problémy, říká Pán, ale existují skupiny křesťanů, které vyučují něco jiného. Když patříš Ježíši, pak nikdy neonemocníš. Ovšem náš Mistr „zaslibuje“ něco jiného. Jsi-li Kristův, pak si můžeš být jist, že budeš mít problémy. Ale Bible nám také říká, jak s nimi máme nakládat.

Utrpení – důvod se těšit

Pavel píše (Ř 5), že se z přicházejících těžkostí máme těšit. Vede nás to k vytrvalosti. Jakub (Jk 1,2) nás povzbuzuje, abychom se ze zkoušek těšili. Když byli Pavel s Barnabášem spolu na první misijní cestě, obracelo se ke Kristu mnoho lidí. Misionáři je povzbuzovali (Sk 14,22), aby vytrvali ve víře. Říkali jim: „Musíme projít mnohým utrpením, než vejdem do Božího království.“ Mladí křesťané těsně po obrácení slyšeli, že musí projít utrpením. Slyšeli zvěst o přicházejícím novém světě a současně s tím i upozornění, že budou mít hodně těžkostí. Zní to povzbudivě? Slyšíme to neradi, ale je fakt, že to není celá pravda. Musíme totiž dodat, že utrpení má své hranice.

Utrpení má své hranice

Je to jisté stejně jako to, že se s utrpením setkáme. 1. List Korintským (10,13) zaslibuje: „Nepotkala vás zkouška nad lidské síly. Bůh je věrný, nedopustí, abyste byli podrobena zkoušce, kterou byste nemohli vydržet, nýbrž se zkouškou vám připraví i východisko a dá vám sílu, abyste mohli obstát.“ Bůh nás zná nejlépe a On také ví, kolik nám může naložit, kolik sneseme. Utrpení nebude nikdy tolik, abychom ho nevydrželi. Pa-

vel sám dostal zaslíbení: „Máš dost na mé milosti!“

Boží milost stačí na každé utrpení

Boží milost je rozličná, řecky doslova mnohobarevná, platí to i pro utrpení. Utrpení je pestré stejně jako Boží milost. Obrazně řečeno, máme-li modré problémy, připraví pro nás Bůh modrou milost. Na zelené problémy dá Bůh zelenou milost. Jeho milost vždycky stačí. V Matouši 10,28 máme zajímavé zaslíbení: „A nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo, ale duši zabít nemohou. Bojte se toho, který může duši i tělo zahubit v pekle.“ Tady máme jasné hranice utrpení. To nejhorší, co se nám může stát, je, že by nás zabili. Ale to není tak zlé, protože umřít musíme tak či tak. Ne, smrti se bát nemusíme. Lidé nás mohou nanejvýš zabít, ale naší duši nemohou učinit nic zlého. A jak to bude na věčnosti vypadat?

Utrpení a sláva na věčnosti

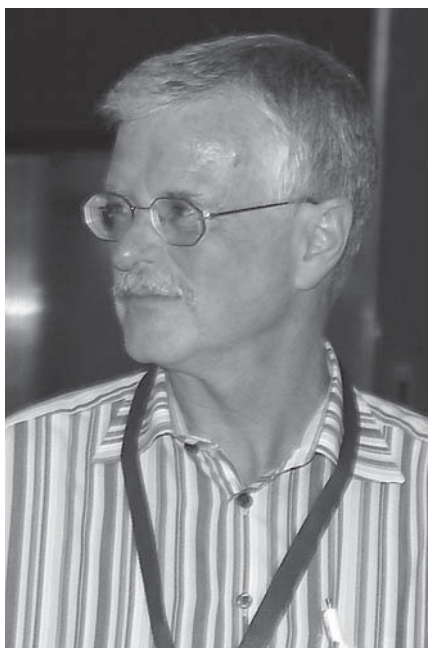
Apóstol Jan v knize Zjevení říká, že na věčnosti nebude žádné utrpení. Proto jako křesťané víme, jak naložit s utrpením na tomto světě. Je ohraničeno, za hranici smrti se utrpení nedostane. Pak už je jen velká sláva (Ř 8). Proto také víme, jak se současným utrpením naložit. Jinak je tomu s lidmi nevěřícími. Pro ně utrpení smrtí nekončí, nýbrž začíná. Je to nepříjemné téma, o kterém slyšíme jen málo. Pán Ježíš však o pekle mluvil hodně a zcela zřetelně popsal, co se tam bude dít. Ano, pro bezbožníka neexistuje hranice utrpení. On bude trpět celou věčnost.

Bible spojuje utrpení s povzbuzením

Ve Zjevení 2,10 vzkazuje Pán církvi: „Neboj se toho, co máš vytrpět. Hle ďábel má některé z vás uvrhnout do vězení, abyste prošli zkouškou a budete mít soužení po deset dní. Buď věrný až na smrt a dám ti vítězný věnec života.“ Nevíme, zda těch deset dní bylo míněno doslova nebo obrazně, protože Zjevení je plné obrazů. Jedno je ale jasné: Ježíš utrpení ohraničil. I proto je tolik biblickým míst o utrpení spojeno s povzbuzením. Ježíš a jeho láska jdou s námi. Jsme plni jistoty, protože Bůh utrpení ohraničuje. Ale pak si musíme položit ještě jednu otázku.

Původ utrpení

Odkud utrpení vlastně přichází? Kdo je jeho dárce? S odpovědí na tyto otázky

■ Wolfgang Binder

ky je rozšířeno i jedno nedorozumění. Už jsem se o tom zmínil v úvodu. Lidé se nás ptali: „Jak to Bůh vůbec může dopustit?“ Domnívám se, že jste se s touto otázkou také setkali. Možná, že jste si ji sami položili – jak může Bůh dopustit utrpení? Odpověď nacházíme jen stěží, protože ta otázka je špatně položena.

Připouští Bůh utrpení nebo je jeho Tvůrcem?

Kdo říká, že Bůh připouští utrpení? Pokusme se teď zcela otevřeně a bez jakýchkoliv předpokladů či předpokladů naslouchat několika biblickým textům. Uvedu čtyři příklady za mnohé:

Exodus 4,11 „Hospodin mu však řekl: Kdo dal člověku ústa? Kdo působí, že je člověk hluchý nebo němý, vidící nebo slepý? Zda-li ne já Hospodin.“

Izajáš 45,7 „Já vytvářím světlo a tvořím tmu, působím pokoj a tvořím zlo, já Hospodin konám všechny tyto věci.“

Jeremiáš 33,1–2 „I stalo se slovo Hospodinovo k Jeremiášovi podruhé, když byl ještě ve vazbě v nádvoří stráží: ‘Toto praví Hospodin, který to učiní, Hospodin, který vytvoří, co zůstane nepohnutelné, Hospodin je jeho jméno.’“

Ezechiel 5,16–17 „Vystřelím na vás zhoubné šípy hladu, které přinesou zkažení, vystřelím je k vaší zkáze, uvedu na vás hlad a zlám vám hůl chleba, pošlu na vás hlad a dravou zvěř a budeš bez dětí, projde tebou mor a krev, uvedu na tebe meč, já Hospodin jsem promluvil.“

V těchto textech vystupuje Bůh aktivně. Stále znovu říká: „Já to působím... Já

tvořím zlo... Já Hospodin to činím.“ A to jsou jenom čtyři z tuctů takovýchto příkladů. Přesto všechno si křesťané pokládají stále znovu stejnou otázku: „Proč to Bůh dopouští?“ Neměli by své uvažování rozšířit i o jinou perspektivu? Vždyť to největší utrpení v dějinách se stalo na kříži. Dopustil je Bůh nebo učinil? V Izajáši 53 je jasně napsáno: „On jej bil, On to způsobil, udeřil na něj...“ Neudělali Herodes, Pilát a kněží jen to, co Bůh naplánoval. Kříž byl Božím plánem. A lidé byli jen nástroji v Jeho ruce.

Proč v utrpení nechválíme Boha?

V Bibli je popisováno mnoho rozličných nástrojů. Bůh Izrael často trestal. Jednou to byly kobylky, podruhé babylonský král, ale přesto je vždy jasně řečeno, že to byl Hospodin. On trestal! Jednou použil ten a podruhé onen nástroj. A nejlepším příkladem je Job. V jednom dni ztratil úplně všechno i svých 10 dětí. Job neviděl zákulisí Božího jednání se Satanem, ale s vírou v Boha a pokorou v srdci prohlásil: „Bůh vzal, Bůh dal, jméno jeho budiž oslaveno.“ Jeho teologie se zjevně lišila od teologie mnohých křesťanů, podle nichž je Bůh původcem jen toho dobrého. Verš chápou takto: „Bůh dal, Satan vzal.“ Ale jak potom upravit konec toho verše? Koho chválit? Když Satan vzal, tak koho budu chválit? Proto také většina křesťanů Pána Boha nechválí, když prožívá utrpení. Neměli bychom se však právě v tomto od ostatních lidí lišit?

Chválit Boha za dobré umí i pohan

Chválit Boha, když dává, to umí lidé bez rozdílu vyznání. Na to nepotřebuji znát Ježíše. Ale chválit Boha, když bere, to mohu jenom tehdy, když Boha znám a důvěřuji mu. Proto je důležité vědět, odkud utrpení přichází. Bůh používá různé nástroje, ale nástroj není důležitý. Před několika lety jsem podstoupil operaci slepého střeva. O nástroje jsem se vůbec nezajímal, prostě jsem lékaři důvěřoval. To on mi vyňal slepé střevo. Operační nůž byl jen nástrojem v jeho ruce. Důležitý je lékař, který si nástroj vybírá. Nástroj samotný, rakovina či autonehoda, už nehraje tak důležitou roli. Bible jasně učí, že náš život je v Boží ruce. Bůh je Pánem nad životem i smrtí. Dopředu určil náš život, stanovil datum naší smrti, nic není přenecháno náhodě. Bůh to naplánoval a On to i uskuteční.

Nosíme v sobě pokřivený obraz Boha

Mnozí spojují Boha jen s tím dobrým, nosí v sobě falešnou představu o Bohu. Nehoda už dobrá není a nemůže tudíž pocházet od Boha. Stejně tak zemětřesení není dobré a proto je nemůže způsobit Bůh. Ale On může. Satan nemůže vzít můj život, to může udělat jen Pán života a smrti. V Bibli si stále znovu čteme, že je to On, kdo sesílá dobré i zlé. Ale co je vlastně zlé? Kdy je něco zlé?

Důvod a účel utrpení

Tyto otázky nás přivádějí k důvodu utrpení. Ztrouchnivělé lano je pro horolezce pohroma, pro spoutaného člověka je to záchrana. Zda je něco dobré nebo zlé, záleží na určení, na účelu. Proto se také musíme ptát: „K čemu je to?“ Je zlé mít nehodu? Pro mé tělesné zdraví i pro mé finance je to zlé, ale to přece není to nejdůležitější. Co když má Bůh v úmyslu něco důležitějšího? A tak si čteme v Ž 119,71: „Byl jsem pokořen a bylo mi to k dobru, naučil jsem se tvým nařízením.“ Prostě, ať už se mi stalo cokoli, mám zkoumat, zda se tak nestalo k mému dobru. Možná mi to pomůže, abych se rozpomněl na Boží slovo.

Utrpení jako cesta k Bohu

Snad všichni známe příklady lidí, kteří se skrze utrpení dostali až k Bohu. Lidé, kterým se daří dobře, obyčejně o Bohu nechtějí nic slyšet. Když pak do jejich života vstoupí utrpení v jakékoli formě, jsou přístupnější. Vzpomínám si na příklad jednoho lesníka v Rusku, o němž vyprávěl Werner Gitt. Šlo o lesníka, ateistu, který měl věřící ženu. On však o Bohu nechtěl nic vědět. Jednoho dne vyrazil do lesa a tu před ním najednou stál hladový medvěd. Lesník se začal modlit, medvěd ho napadl a odtrhl mu půl obličeje. Zranění téměř podlehl a vypadal pak strašně. Jenže skrze toto utrpení našel cestu k Bohu. Nebude muset trpět celou věčnost, protože zde na zemi poznal Ježíše jako svého Pána.

Kdo vidí důvod, ten nepotřebuje věřit

Jeden voják, který dostal za války povolení k odletu domů, prožíval obrovskou radost, že se uvidí s rodinou. Seděl už v letadle, ale musel uvolnit své místo generálovi, protože letadlo bylo plné. Byla to přitom jediná šance, jak se dostat domů. V tu chvíli nerozuměl,

proč zrovna on, vždyť vojinů tam bylo víc. Letadlo odstartovalo a po několika stovkách metrů nad zemí začalo hořet a zřítilo se. Nikdo nepřežil. Jen ten voják, který musel vystoupit. Prožíval obrovskou vděčnost. Smířit se s tím, že neodletěl, bylo najednou lehké. K tomu však nepotřeboval víru, vždyť všechno viděl.

Věříme Bohu, protože nám už svou lásku prokázal

Je otázkou zda Bohu věříme, i když nám neukáže, proč se to či ono stalo. A to dělá křesťana křesťanem. Křesťané Boha znají a důvěřují Mu. Vždyť On svou lásku k nám prokázal jednou pro vždy (Ř 8,32): „Jak by nám spolu s Kristem nedaroval všechno?“ Vždyť kvůli nám neušetril svého Syna, dal nám všechno. Někdy si zoufáme, když se dostaneme do těžkých situací a ptáme se: „Miluje mě ještě Bůh?“ Pavel na to odpovídá jasně: „On přece tu svou lásku jednoznačně prokázal na kříži.“ Což nám nedal to nejlepší? Proto můžeme Bohu důvěřovat.

I v utrpení můžeme prožívat úkryt a bezpečí

Víme, že Bůh je dobrý a že má s námi ty nejlepší úmysly. Procházíme-li utrpením, pak pro něco dobrého. Bůh naši víru zkouší a čistí. Je to důležité, protože bez víry není možné se Bohu líbit. Tím se dostáváme k poslednímu bodu, kterým je skrytost a bezpečí v utrpení. Někteří křesťané mají s Bohem, který sesílá zemětřesení a rakovinu, problémy. Pokud však za tím vším stojí Boží láska a zájem o nás, pak jsme v tom všem skryti. Nikdo z nás nemá garanci, že se mu nic nestane, že bude bez problémů. Naopak, na začátku jsme si ukázali, jak nás Pán upozorňuje: „Ve světě máte soužení!“ Vedle toho však také zaslíbil, že jeho milost stačí. Slíbil, že naše utrpení má své hranice a svůj konec. Slíbil příchod takové slávy, ve které všechno utrpení vybledne. Ano, v Bohu si můžeme být jisti i navzdory utrpení, v Něm máme svůj úkryt.

V Bohu jsme zcela skryti

Pavel končí svou řeč o utrpení otázkou (Ř 8,35–39): „Kdo nás odloučí od lásky Kristovy?“ a pak pokračuje: „Snad soužení nebo úzkost, pronásledování nebo hlad, bída, nebezpečí nebo meč? Jak je psáno: ‘Denně jsme pro tebe vydáváni na smrt, jsme jako ovce určené

na porážku.’ Ale v tom ve všem slavně vítězíme mocí toho, který si nás zamiloval.“ Stručně řečeno: „Nic nás nedokáže odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu.“ Vítězíme v Boží lásce a v ní jsme zcela skryti.

Garanci na život bez problémů nemáme

V práci, kterou děláme, často hovoříme s rodiči misionářů, které vysíláme na misijní pole. Před časem vycestovala jedna mladá žena z Rumunska do muslimské země. Její rodiče si dělali starosti. Chtěli vědět, zda můžeme garantovat, že se jí nic nestane. A my jsme odpověděli: „Ne, nemůžeme.“ Ale zaručit to nemůžeme ani v případě, že zůstane doma. Takovou záruku vám nedá nikdo. Spíše můžeme garantovat, že se jí něco stane. A pokud Pán nepřijde, můžeme garantovat, že jednou zemře. Možná jako osmdesátiletá, možná už ve třiceti. To však nerozhoduje, protože Bohu můžeme důvěřovat. Jím zvolený čas je ten nejlepší. Ať udělá cokoli, dělá to proto, že nás má rád. V Něm jsme zcela skryti.

Bůh chce vidět naši víru

Samozřejmě, že se utrpení lekáme, není nic pěkného. Máme však perspektivu, nejsme bez naděje a to nám snáší utrpení usnadňuje. Smrt je jen přechodem z jednoho světa do druhého. Když jednomu misionářům, překladatelům Bible, zemřelo dítě, přišel za nimi jeden z nevěřících domorodců a řekl: „Vy křesťané to máte dobré, můžete se dívat za horizont.“ V ten moment si ten misionář uvědomil, že našel dlouho hledané slovo, jak vyjádřit naději v jazyce, s nímž pracoval. V procesu překládání Bible často narazíte na těžká slova. Přemýšlíte, hledáte a najednou je objevíte. Naděje v tom jazyce znamená dívat se za horizont. Naděje není něco nejistého, jako „Doufám, že zítra bude svítit slunce.“ Biblická naděje je jistá. My víme, co přijde po smrti, a tak nezáleží na velikosti současného utrpení. Máme před sebou slávu a důvěřujeme Bohu. Jsme v Něm skryti. Jeho milost stačí. I když utrpení nerozumíme, víme, že Pán sleduje dobrý účel. Sesílá soužení, protože nás miluje a nedává nám odpovědi dopředu, protože chce, abychom mu důvěřovali.

Z KÁZÁNÍ WOLFGANGA BINDERA ■
PŘEPsal IVO KRÍŽ
UPRAVIL JAREK ANDRÝSEK

Osudové okamžiky

aneb Boží škola

V listu Efezským (1,4–6) se píše o Božím plánu, kdy Bůh ve své lásce vybírá lidi, aby skrze Ježíše Krista byli přijati za syny. Jsou určeni za součást církve, nevěsty Kristovy. I mě si Bůh vybral a dal mi poznat svou lásku. Můj život je vlastně prezentací veliké Boží milosti. Abych se však dostala tam, kde jsem dnes, musela jsem projít Boží školou. Na cestě k Bohu mě provázela smrt tří lidí.

Prvním z nich, byla moje maminka. Měla 26 let a já jen tři roky. Ta ztráta mne ovlivnila více, než jsem si dokázala uvědomit.

S druhou osudovou smrtí jsem se setkávala v křesťanském sboru, do něhož mě v mých sedmi letech přivedla má nevlastní matka. Bůh tehdy odvolal sestru v Kristu, která mě jako dívku vybízela ke čtení Božího slova a k obrácení. Zemřela v tramvaji na infarkt. Smrt sestry Fiedlerové byla pro náš sbor, velkou ztrátou. Stála totiž u jeho vzniku. Ve svém krejčovském salónu zaměstnávala více žen, které se postupně obrátily k Bohu. Jejich pracovní den začínal četbou Bible a modlitbami a jejich svědectví se šířilo mezi zákaznicemi. Později začali do tohoto domu jezdit na pozvání bratři. Tak se šířilo evangelium a vznikl sbor. Svědectví a odchod této sestry ke mně silně promlouvaly a já se po její smrti rozhodla činit pokání. Vyšla jsem svůj život Pánu Ježíši když mi bylo třináct let.

Třetí smrt, jež ovlivnila můj život, zasáhla první ženu mého manžela. Zemřela ve třiceti sedmi letech na chronický zánět ledvin. Tehdy nebyla dialýza. Bůh mi dal milost a já se mohla od dětství učit podřízenosti. Jeremiáš píše, jak je dobré, naučit se nosit jho od své mladosti (Pláč 3,27) a apoštol Pavel říká (Fp 4,12): „...umím i sníženi býti...“. Také žalmista vyznává (119,67): „Dokud jsem se nepokořil, bloudil jsem.“

Z Boží milosti jsem prošla tvrdou školou života. V dětství jsem byla vychovávána v katolickém náboženství, později i v evangelickém. Věděla jsem, že pokoj do srdce mi nedá žádná náboženská znalost. Ve třinácti letech jsem se rozhodla činit pokání ze své vzpoury, se kterou jsem v nitru bojovala. O Bohu

a jeho Synu, Pánu Ježíši, jsem věděla, ale nemilovala jsem jej a nectila. To je hřích (Ř 1,21). Po smrti mé matky byla totiž na prvním místě v mém srdci babička.

Po obrácení jsem v mnoha oblastech prožila radikální změnu. Pavel o tom píše v Listu Koloským (3,1–15): „...svlechte ze sebe starého člověka i s jeho skutky a oblecte nového.“ Tu proměnu může v „hliněných nádobách“ našeho těla učinit jen Duch Boží. On vypůsobil nový život víry a dal mému životu nový smysl. Vytýčila jsem si několik důležitých životních cílů.

Prvním cílem bylo naplnit touhu po čistém životě. Chránit se zlého (Př 4,24; 1Tm 5,22). I Job sledoval tento cíl (Jb 1,8), stejně jako se Josef v Egyptě bál hřešit proti Bohu (Gn 39,9).

I druhý cíl vychází z mé touhy líbit se Pánu Ježíši. My máme zkoumat, co se líbí Pánu (Ef 5,10). V této oblasti to nebylo vždy lehké, útoků Satana bylo mnoho. Apoštol Pavel ukazuje, že vedeme celoživotní boj a zápas, kdy tělo žádá proti Duchu. Obojí vítězit nemůže (Ř 6, 16–19). Komu sloužíme, toho

posloucháme. Pán Ježíš chce mít skrze Ducha Božího panství v mém srdci. On dává sílu k vítěznému a radostnému životu (Kol 1,26n; Ř 8,8–11).

Mým **třetím cílem** bylo žít v poslušnosti Božího Slova a v bázni. Těm, kteří milují Pána Ježíše, je dáno zvláštní zaslíbení (J 14,21): „I já ho budu milovat a dám se mu poznat.“

I čtvrtý cíl mého života souvisí s touhou být všude světlem a solí. Světlo i sůl ovlivňuje okolí (Mt 5,13–16). Máme se před Bohem osvědčit jako dělníci, kteří se nemají zač stydět (2Tm 2,15).

Mým **pátým cílem** je, být užitečná pro druhé (Fp 1,11). Máme přece vynikat dobrým jednáním (Tt 3,8) a zvláště vdovy mají být známy dobrými skutky (1Tm 5,10). To je můj celoživotní program.

Dnes, když se vděčně ohlížím zpět za šedesátí lety života s Pánem Ježíšem, vím, že jen s Ním může být život nádherný. On si přeje, abychom kolem sebe šířili Jeho vůni (2Kr 2,1čn). Stálé zaměřování na Jeho osobu dává nejkrásnější výhled do budoucnosti, do nebeského domova. To je i můj cíl cesty.

LYDIE HÚŠŤOVÁ ■

■ Lydie Húšťová na Velikonoční konferenci v Třinci

Zachránený z ohňa

Allen Buchanek mal 19 rokov, keď sa jedného večera, 24. apríla 1962, ocitol uprostred požiaru naftovej rafinérie. Práve sa vracal domov zo bejsbalového zápasu. V tomto obľúbenom americkom športe videl zmysel svojho života a svoju budúcu kariéru. V aute, ktorým sa blížil k hustým oblakom plynov plaziacich sa nad diaľnicou, sedela aj jeho priateľka Judith, školská kráľovná krásy. Ako tak začali prenikať domnelou hmlou, došlo k ohromnej explózií, ktorej plamene dosahovali výšku 100m. Auto zastalo a nedalo sa znova naštartovať. Plamene boli vôkol auta i vo vnútri. Ich telá horeli. Pri úteku z miesta požiaru došlo k popáleniu 95% povrchu jej tela. On utrpel popáleniny na 50 až 60% povrchu tela, o čom svedčia jeho postihnuté prsty a koža na tele dodnes.

■ Bratr Allen Buchanek dnes

Keď sa Allenovi podarilo zhasiť plamene na svojom tele váľaním sa v blate pri ceste, šiel za Judith. Jej spálené nahé telo ležalo nehybne na ceste. Podišiel k nej a oslovil ju. Jej oči boli už spálené, takže ho nevidela. Prosila ho, aby ju nechal samu. Chcela zomrieť sama.

Cestou do nemocnice sa Allen pozrel na svoje ruky. Zo spálených prstov mu vytrčali kosti a mäso odpadávalo do náručia a na zem. Po prevoze do nemocnice upadol na tri dni do kómy. Počas týchto dní Judith zomrela presne na svoje 21. narodeniny.

Lekári oznámili rodičom, že niet nádeje, aby to prežil. Houstonské televízne stanice a noviny sledovali Allenov stav niekoľko týždňov. Na nemocničnej chodbe sa za jeho dverami na mod-

litbách nepretržite striedali kresťania 24 hodín denne, 7 dní v týždni. Prosili Boha o záchranu a milosť pre jeho telo i dušu. Keď sa z kómy dostal, preklímal Boha, ktorý mu zobral životný sen. Pred očami sa mu donekonečna opakovala scéna, v ktorej zahynula jeho priateľka. Robil si výčitky za jej smrť.

Keď doktori videli, že Allenovi sa darí prekonávať traumy, ťažké infekcie, otrávenie, zápal pľúc a stratu kože, rozhodli sa pre neho robiť niečo viac, ako len utišovať bolesť. Dovtedy si boli istí, že to neprežije.

Počas šiestich mesiacov sa podrobil 12 operáciám a transplantáciám kože. Počas 7. operácie mu srdce prestalo biť, nastala klinická smrť. Chirurg siahol po skalpeli a otvoril jeho hrudný kôš. Srdce mu interne masíroval 7 minút. Následné testy ukázali, že zásah prekonal bez poškodenia srdca i mozgu, ktorý bol bez kyslíka. Počas 8. operácie sa zlyhanie srdca zopakovalo. Telo už nedokázalo prijať anestetiká. Chirurg mu hrudný kôš znovu otvoril a pumpoval jeho srdcom. Teraz však srdce nebilo dlhšiu dobu. Počas týchto ťažkých minút ten istý veriaci chirurg zápasil za jeho život a nahlas sa modlil k Bohu za jeho záchranu. Ostatní doktori na operačnej sále mu po 10 minútach dôrazne dohovárali, aby ho už „nechal odísť“. Vraj je to zbytočné, už je mŕtvy. A keby mu aj srdce znovu naštartovalo, jeho mozog bude poškodený. Po dlhých 15 minútach, ktoré sa javili ako večnosť, začal dýchať. Po následných testoch mozgu i srdca lekári prehlásili, že nikdy v lekárskej histórii nezažili, aby človek po prežití takej traumy zostal bez poškodenia srdca i mozgu.

Následné operácie sa museli uskutočniť bez anestetík. Jeho kričanie od bolesti bolo počuť v celej nemocnici. Dvakrát mal to šťastie, že od bolesti upadol do bezvedomia. Operácie sa museli vykonať, pretože prsty a ústa sa mu už stihli zrásť dokopy, i ruky prirástli k boku tela, pretože boli ešte stále bez kože.

Pred ukončením šesťmesačného pobytu v nemocnici a návratom domov sa Allen musel najskôr naučiť chodiť, obliekať sa, písať. Zobráť do ruky pero,

vidličku, pohár, zašnúrovať si obuv – to všetko boli nesmierne ťažké a dlhotrvajúce úlohy.

Doma to bolo ešte horšie. Otec bol alkoholik a ateista. K svojim štyrom synom nemal žiadny vzťah. Zbožná matka sa modlila za obrátenie svojho muža, ktorý ju často bil a celej rodine sa často vyhrážal, že ich zabije. Na Allena doľahli depresie. Tvár mal zohavenú. Deti sa ho vonku báli. Jeho bratia tiež nevedeli, ako sa k nemu majú chovať. Keď sa tento 19-ročný mladík, predtým taký úspešný v športe a obľúbený na univerzite, pozrel do zrkadla, videl žobračka a strašidlo bez nádeje na zmysluplnú ľudskú existenciu. Na hlave žiadne pekné vlasy. Z uší zostali len vyčnievajúce chrupavky. To, čomu sa hovorí tvár, boli len zjazvené zvyšky ľudského mäsa.

V tom najhoršom mu zatelefonovala Sharron. Bola to dievčina, s ktorou sa spoznal len jeden týždeň pred nehodou. Keď sa o jeho nehode dozvedela z televízie, začala za ním chodiť do nemocnice každý deň. Kvôli sterilnému prostrediu na izbe doktori nedovolili nikomu, aby ho navštevoval. Ona však bola výnimkou – udelili jej to právo kvôli duševnému pozdvihnutiu pacienta. Sedela tam každý deň a počúvala jeho rúhania proti Bohu. V izbe bolo dusno a hrozny zápach spáleného ľudského mäsa a hnisajúcich rán. Ona mu napriek všetkému verne a vytrvalo svedčila o Bohu a Jeho láske.

Keď Allen hovoril so Sharron na telefóne a počul, ako ho pozýva do zhromaždenia kresťanov, začal sa znova rúhať. Hovoril: „Ja Bohu nič nedlhujem! Pozri, čo ten tvoj láskavý Boh urobil pre mňa! Zničil mi životný sen... a ty chceš, aby som šiel teraz do kostola počúvať, ako mi o ňom niekto rozpráva? Ak je tvoj Boh Bohom lásky, tak ja ho takého určite nepoznám!“ Po dlhom a vytrvalom naliehaní však so Sharron urobil dohodu. Uvedomil si, že ona za ním cestovala autom každý deň vyše 30km, takže aj on by jej aspoň jednu láskavosť mohol preukázať. Povedal jej: „Dobre ma počúvaj. Pôjdem s tebou jeden jediný raz v živote. Nikdy viac sa potom neopováž hovoriť mi niečo o Bohu alebo ma pozývať do kresťanského zboru. Je ti to jasné?“ Dohoda bola ústne dohovorovaná.

Allen prišiel do zboru. Uvidel tam kresťanov, ktorých spev ho uchvátil. Nikdy predtým nevidel ľudí tak ra-

■ Allen Buchanek v nemocnici tesne po požáru v autě

dočných, ktorí dokážu prejaviť lásku k Bohu aj počas spevu. On sám pred nehodou chodieval do barov spievať ako sólista. Sadli si do zadného radu. Pri počúvaní Božieho slova Allen pochopil, že je hriešny a že si zaslúži večné zahynutie. Pochopil, že Pán Ježiš zomieral na kríži aj za jeho hriechy a pre jeho spásu. Cítil, ako ho Boh Otec priťahuje k Synovi, s ktorým v tých chvíľach mohol vstúpiť do živého a osobného vzťahu. Otvoril svoje srdce Pánovi a vyznal ho ako svojho Pána a Záchrancu. Narodil sa znovu. Po prvý raz v živote ho zalial hlboký pocit skutočnej čistoty a slobody. V tých chvíľach prijal nielen istotu, že je Božím dieťaťom, ale aj povolanie, že až do smrti bude ľuďom zvestovať, čo Pán Ježiš urobil pre neho.

Allen sa vrátil domov a povedal otcovi, čo sa stalo. Vyznal mu nielen to, že prijal Pána Ježiša Krista, ale že ho Pán povolal aj k službe evanjelistu. Keď otec tieto slová počul, poslal ho do izby zbaliť si všetky svoje veci. Ešte toho večera ho z domu vyhodil so slovami: „Nikdy v živote sa mi už neukazuj na oči!“

Po šiestich rokoch sa však na evanjelizačnom zhromaždení, na ktorom Allen kázal, ukázal aj jeho otec. Na záver služby slovom šiel dopredu a v slzách podával svoju ruku synovi. Tam padol na kolená a obrátil sa k Pánovi Ježišovi. Krátko na to ho Allen aj pokrstil.

Takto sa evanjelium dostalo do rodiny Buchanekovcov, ktorá už ako štvrtá generácia Čechov žije v Amerike. Obrátil sa aj Allenov mladší brat. A Sharron, ktorá vysedávala pri jeho nemocničnom lôžku? Presne rok po tom, ako ho pozvala prvý raz do zboru, sa stali manželmi. Majú spolu štyri deti a každé z nich je naplno zapojené do kresťanskej služby.

Allenovo svedectvo sme si viackrát mohli vypočuť z jeho vlastných úst. Na Slovensku bol už sedemkrát. Vďaka jeho službe medzi nami sa mu otvorili dvere slova aj do Českej republiky, Srbska, Chorvátska, Maďarska a do ďalších krajín Európy. Evanjelium je ešte stále mocou Božou na spasenie každému, kto verí!

JOZEF ABRMAN ■

JOBE, PROČ?

o smyslu utrpení

Chceme-li uvažovat o „ranách osudu“ a smyslu utrpení, nemůžeme pominout jednu z výrazných postav Bible, starozákonního Joba. Ostatně pojem „Jobova zvěst“ je všeobecně známým synonymem neblahé zprávy, kterou nikdo neočekával, přišla náhle a zmařila všechna očekávání.

Starozákonní Jobovu knihu lidé příliš často nečtou. Její styl je nám dnes těžko srozumitelný a ani téma není pro běžně žijícího člověka právě lákavé. A přesto po ní lidé v životě sahají a hledají v ní odpovědi na to, co na ně náhle a nečekaně dopadlo, a čemu nerozumí.

Na mnohá „Proč?“ během života nejdeme odpověď. Lidé v takovém případě často viní ze svého osudu Boha – že to vůbec dopustil. A přitom může být důvod někde úplně jinde. Otázka utrpení je velmi složitá a citlivá. Neexistují jednoduchá a přímočará řešení. Mnohdy nám zůstane dlouho skryto, proč všechno muselo proběhnout tak, jak proběhlo a někdy se to ani během života vůbec nedovíme. Jobův příběh není výjimkou. Žádný teolog uspokojivě nevysvětlí, proč musel projít tím zoufalstvím a ranami, při nichž kromě života přišel o všechno cenné, ranami umocňovanými nepochopením, podezíráním a vyhrůžkami těch, kdo mu byli nejbližší. Proč se Bůh před ním jakoby schovával? Na tohle uspokojivou odpověď nenajdeme. Počítejme s tím!

A přece vidíme, že Jobovo utrpení nebylo zbytečné. Mělo obrovský smysl. Pro Joba samotného, pro jeho přátele, ale také i pro nás, kteří tento příběh po staletích znovu čteme. Pozorováním jeho příběhu můžeme ke svému užitku vysledovat podobnosti s naším životem. Zkusme se na některé z nich podívat.

Job si své trápení nezasloužil

Myšlenka, která nás obvykle v souvislosti s utrpením napadne, je asi tato: Tento člověk musel provést něco zlého. Je to v principu provinění a trest za něj. Tak to v běžném životě funguje. Dopustíš se dopravního přestupku, policie tě přistihne a platíš pokutu – mnohdy bolestně vysokou. Obdobně to funguje i jinde: v rodině, ve škole... prostě všu-

de. Má to svou logiku a rozumíme tomu. Proto se učedníci při pohledu na slepého od narození ptali, kdo zhřešil, že je slepý. Ale už tam se setkáváme s odpovědí Páně: „Nezhřešil ani on ani jeho rodiče; je slepý, aby se na něm zjevily skutky Boží“ (J 9,3). Ne vždy musí být utrpení, které prožíváme, projevem trestu. (I když naše nemoci a rány, které na nás dopadají, souvisí s prvotním hříchem. Kdyby Adam a Eva nezhřešili, nemuseli bychom touto zkušeností procházet). Ale utrpení a to, čemu lidé říkají „rány osudu“ postihují i ty, kdo si to evidentně nezaslouží. Právě Job je dokladem, že i člověk navysost spravedlivý může být postižen nevýslovným utrpením (jako třeba Jim Elliot se čtyřmi dalšími misionáři před lety v Amazonii nebo třeba 18.4.2007 křesťané Tilman Geske, Necati Aydin a Ugur Yuksel umučení nepředstavitelně hrozným způsobem ve východoturecké Malatyi). Job byl spravedlivý. Byl jím proto, že to říká sám Bůh! „Zdalipak sis všiml mého služebníka Joba? Nemá na zemi sobě rovného. Je to muž bezúhonný a přímý, bojí se Boha a vystříhá se zlého.“ (1,8). Dokonce se dá říci, že právě tato bezúhonnost provokuje satana k tomu, aby si na Bohu vyžádal svolení ho prověřit (1,9–11; 2,1–7).

Ve hře je víc, než si možná myslíme

První dvě kapitoly nám ukazují, že náš život není ovlivňován pouze faktory vážícími se k prostoru a času, ve kterém žijeme. Nepůsobí na něj pouze naše jednání a lidé kolem nás, není to jen vliv prostředí, ve kterém žijeme, nejsou to pouze jen naše schopnosti a dispozice. Ve hře jsou také duchovní mocnosti, které nevidíme, ale které zde nepochybně jsou. Svým způsobem se jedná „o nás bez nás“, a to je také jeden z důvodů, proč nemůžeme dát definitivní odpověď na naše logicky opodstatněná „Proč?“. Je zde shromáždění „synů Božích“, do kterého přichází i satan, který má eminentní zájem na tom, aby Pánu Bohu dokazoval, že lidé, jeho stvoření jsou opravdu nenapravitelně špatní a neváhá k tomu používat i to, že je trápit, aby se rouhali.

Božího člověka může postihnout cokoli

Je skutečností, že jsme mnoha věci ušetřeni. Tak to cynicky řekl satan Bohu: „Cožpak se Jób bojí Boha bezdůvodně? Vždyť jsi ho ze všech stran ohradil, rovněž jeho dům a všechno, co má. Dřív jeho rukou žehmáš“ (1,9.10). A pak Pán Bůh toto ohrazení uvolnil a satan se na Jobovi vyřádil. Během krátké chvíle přišel o všechno, čeho si vážíme: o veškerý majetek i o děti. Zhroutil se mu svět. A tím to neskončilo. Po krátké době přišel o to, co si lidé obvykle cení nejvíce – o zdraví. Změnil se k nepoznání. Jeho přátelé ho nemohli poznat (2,12). Tohle vše se může stát komukoliv z nás. Není to obvyklé, ale není to vyloučeno. Nejhorší na tom je, že stejně jako Job nebudeme vědět, proč se to stalo. Job nevěděl nic o duchovním světě, kde se o něm rozhodovalo bez něj. Neměl stejně jako my ani sebemenší tušení o tom, jak moc si ho Bůh váží a jak moc se snaží satan Bohu dokázat, že za nic nestojí. Job jen musel nést ty nepředstavitelné rány osudu. A podobně to můžeme prožívat i my.

Nepochopení nejbližšími

Ztráty, které Job utrpěl, byly nepředstavitelné. Nedovedu si představit, že by mne postihla jen desetina toho, co jej. Co je ale mnohem horší, že u jedné rány to obvykle nekončí. Není to jako letní bouře, kdy po chvíli vše končí a pak se už jen odstraňují škody. Aby toho nebylo dost, že je žebrák a nemocný zlomený člověk, musel se neustále vyrovnávat s nepochopením lidí kolem sebe.

Jeho žena ho rozhodně nemotivovala k dobrému. Ta by to řešila zkrátka: „Zlořeč Bohu a zemři“ (2,9). Tvůj život už stejně nemá cenu – tak to skončuj! To Job dovedl rozpoznat a ustát. Přišli jeho přátelé, aby ho potěšili. Celý týden seděli mlčky s ním a nenašli slova, protože viděli, jak velice trpí. Jak by bylo dobře, kdyby tím jejich zájem o Joba skončil – určitě by ho to povzbudilo a potěšilo a měl by radost, že ho mají rádi. Jenže pak si Job ve své nesmírné bolesti před nimi ulevil a zlořečil ne

Bohu, ale dnu svého zrození (viz 3. kapitola). To byl spouštěcí mechanismus pro další kolo utrpení. Jeho přátelé považovali za svou povinnost ho povzbudit, pronést něco moudrého, a tak ho utěšují frázemi o tom, jak je dobré spoléhat se na Pána Boha. Děláme to mnohdy i my. A satan se už postaral, aby se hned zpočátku objevil jakýsi neurčitý stín podezření, že v Jobově životě není vše v pořádku (4. a 5.). Ten pak v jejich hovorech rostl a začali ho nakonec postupně obviňovat z různých věcí, kterých se nikdy nedopustil. Četl jsem Jobovu knihu mnohokrát a pokaždé mi působila potíže. Ty byly v tom, že Jobovi přátelé nelhali. Mluvíli pravdu a normálně by člověk musel říci, že tomu tak opravdu je. Jenže vycházeli z nesprávného předpokladu, že Job něco musel provést a že to před nimi tají. Nedovedli pochopit, že to není příčina Jobova utrpení. Job se jim to snažil vysvětlit, ale marně. V podstatě ztratil své přátele. Lidé kolem něj jen jitrili rány, které utrpěl.

Pán Bůh je tak daleko!

To byl přesně pocit, který Job velmi silně pociťoval. Job měl opravdovou Boží bázeň a nikdy by si nedovolil říci, že Bůh je nespravedlivý, anebo že je jako my lidé. Zároveň však cítil hroznou vzdálenost mezi sebou a Bohem. Chtěl by mu všechn ten svůj žal vypovědět – ale on jakoby neslyšel a to Jobovi působilo problémy. Věděl, že to, z čeho ho přátelé obviňují, nikdy neudělal, že to bylo jinak. Zdálo se mu, že Bůh se z nějakého jemu neznámého důvodu stal jeho nepřítelem. Dospěl k závěru: *Řeknu Bohu: Za svévolníka mě nepokládej, dej mi vědět, proč vedeš spor se mnou. K čemu je ti dobré, že mě týráš? ... Ale ve svém srdci ukryls toto – bylo to tvým úmyslem, to vím – : že proti mě budeš ve střehu, jestliže zhřeším, že nenecháš bez trestu můj přečin* (10,10.13.14). Job si byl vědom toho, že ho jeho přátelé obviňují neprávem a snažil se jim i Bohu dokázat svou bezúhonnost. Ale to vyvolávalo jen větší a větší útoky jeho přátel. Krize se prohlubovala.

I my mnohdy prožíváme to, že nás naši blízcí v těch „ranách osudu“ nechápou. Místo, aby nám pomohli, nás ještě sráží hlouběji. Ukazují nám třeba i řadu biblických pravd, které dobře známe, ale které platí v jiných souvislostech než v těch, do kterých jsme se

dostali my. A tak začneme mít dojem, že Pán Bůh je daleko a že nám nepomůže. Ba dokonce jsme podobně jako Job ochotni říci: *„Uznejte přece, že mi Bůh křivdí, zatáhl kolem mne loveckou síť. Úpím-li pro násilí, zůstávám bez od-povědi, o pomoc volám a zastání není...“* (19,6–11).

Job neztratil svou úctu a víru v Boha

Přes všechno utrpení a těžkosti ale Job nikdy neztratil svou víru a důvěru v Boha. Nerozuměl tomu, co se stalo – ale pevně se držel Boha. Jeho vyznání je úžasné a je příkladem pro nás, když se dostaneme do obdobné situace: *„Já vím, že můj Vykupitel je živ a jako poslední se postaví nad prachem. A kdyby mi i kůži sedřeli, ve svém těle uzřím Boha, já ho uzřím, pro mne tu bude, mé oči ho uvidí, ne někdo cizí, mé ledví po tom prahne v mém nitru“* (19,25–27). Navzdory všemu utrpení, navzdory všemu nepochopení přátel a blízkých se Jobův vztah k Bohu nemění. Kolik lidí procházejících utrpením se v těžkých chvílích vzdalo své víry, přestali v Boha věřit. Známe to z dob války i v jiných těžkých životních situacích. Mnozí lidé řeknou: „Kde byl Bůh, když tohle všechno dopustil!“ Jobův příběh nás učí, že stojí za to vytrvat a věřit, že Pán Bůh je a že zasáhne v pravý čas.

Elihu – prostředník mezi člověkem a Bohem

Jobova kniha má své zvláštní tajemství. Joba přišli navštívit jeho tři přátelé, aby mu projevili soucit a aby ho potěšili (i když to nakonec s tím potěšením dopadlo zcela jinak). Ale najednou je mezi nimi nějaká další tajemná osoba – o které nevíme téměř nic (podobně jako když za Abramem přišel král Sálemu Malkísedek). Je to Elihu, syn Berakeela Búzského z čeledi Rámovy. (Jb 32,2). Nevíme, kdy přišel. Ten je vzhledem ke svému věku dlouho mlčícím svědkem jejich hovoru. Ale nakonec, když už všem došly argumenty a byli v koncích, se ujímá slova. Zcela věcně a relevantně odpovídá na Jobovy námitky. Ukazuje, že Pán Bůh je víc než člověk. Ukazuje, že nikdo z lidí není před Bohem spravedlivý. Ale zároveň odhaluje úžasnou pravdu. I když je člověk jen smrtelný a podléhající záhubě, je tu pro něho naděje, nezávislá na něm a jeho schopnostech a úsilí: *Bude-li s ním anděl... a poví-li, že je to přímý člověk, tehdy se Bůh nad ním smiluje*

a řekne: Vykup ho, ať do jámy nesestoupí, mám za něho výkupné... To vše učiní Bůh pro muže dvakrát i třikrát, aby odvrátil jeho duši od jámy a přivedl ke světlu, do světla živých...(33,23–29). Ukazuje Jobovi, že člověk nutně potřebuje prostředníka mezi sebou a Bohem, má-li být zachráněn. Zároveň mu ukazuje na nutnost VYKOUPENÍ.

Jsem přesvědčen, že tímto prostředníkem, tímto tajemným Elihu, jehož jméno znamená „On je (můj) Bůh“, není nikdo jiný než Boží syn. On je tím, kdo přišel, aby nás vykoupil. A jeho výkupné znamená pomoc i ve všech našich utrpeních. Tak to přece píše Izaiáš: *Byly to však naše nemoci, jež nesl, naše bolesti na sebe vzal...* (Iz 53,4). Nejen náš hřích, ale i jeho důsledky, mezi něž patří i bolest a utrpení. Je dobré, abychom si to ve chvílích utrpení připomínali. Pomůžte nám to obstát. Bude to silou pro náš životní boj.

A pak mluví Bůh!

Zesnulý německý pastor Wilhelm Busch mnohokrát vyprávěl o svých setkáních s lidmi, kteří tvrdili, že až se ve věčnosti setkají s Bohem, (pokud nějaký existuje), že mu to rádně vytmaví, proč dopustil to či ono. Jak uboze naivní jsou tyto lidské představy, že budou moci Bohu vznášet své námitky, ba že ho dokonce posadí na lavici obžalovaných! Tak si to představoval i Job, i když na rozdíl od těchto Bohu nepřátelsky zaměřených lidí měl Boží bázeň. Ale když pak na Jobovo neustálé naléhání Bůh skutečně promluvil, bylo najednou všechno úplně jinak. Job nenalézá odpověď vůbec na nic. Nakonec pokorně vyznává: *„Co ti odpovím, když jsem tak bezvýznamný! Kladu si na ústa ruku. Jednou jsem už promluvil a nevím co odpovědět, ba i podruhé, ale nemohu pokračovat.“* (40,4.5). A když pak Bůh pokračuje a ukazuje mu, co všechno je Božskou realitou, nakonec vyznává: *„Uznávám, že všechno můžeš a že žádný záměr tobě není neproveditelný... Ano, hlásal jsem, čemu jsem nerozuměl. Jsou to věci pro mě příliš divuplné, které neznám...; budu se tě ptát a poučíš mě. Jen z doslechu o tobě jsem slyšel, teď však jsem tě spatřil vlastním okem. Proto odvolávám a lituji všeho v prachu a popelu.“* (42,2–6). Je velmi blahodárné dojít k tomu, k čemu došel Job. Protože Bůh se pyšným lidem (a někteří lidé „mají svou hrdoť“ až do úplného konce) protiví, ale pokorným dává milost.

**Není rozhodující začátek,
ale konec!**

Jobův život nebyl vůbec jednoduchý. Nebyla to procházka růžovým sadem, ale opravdová „Via Dolorosa“ – cesta utrpení. A přece měla šťastný konec! Jakmile Job poznal, jaký je Bůh a přijal cestu, kterou mu Bůh určil, věci se najednou změnily! Jen si přečtete závěr této knihy. *Hospodin také změnil Jobův úděl, ... a dal mu všeho dvojnásob, než míval... Job potom žil ještě sto čtyřicet let a viděl své syny i syny svých synů do čtvrtého pokolení. I zemřel Job stár a sytý dnů.* Platí to, co psal Pavel Korintánům: *Nepotkala vás zkouška nad lidské síly. Bůh je věrný: nedopustí, abyste byli podrobeni zkoušce, kterou byste nemohli vydržet, nýbrž se zkouškou vám připraví i východisko a dá vám sílu, abyste mohli obstát.* (1K 10,13). Východisko je Boží záležitost. Vůbec nemusí vypadat tak, jak si myslíme, že by vypadat mělo. Pán Bůh má nekonečnou zásobu možností. Možná, že na své cestě budeme muset projít i údolím stínů smrti. Ale smíme jako David vědět: *nebudu se bát ničeho zlého, vždyť se mnou jsi ty.* A dokonce ani naše smrt ještě nemusí být konec!

V případě Jima Elliota to byl zdánlivě konec všemu. Položil svůj život a zemřel se svými spolupracovníky mučednickou smrtí. Ale dnes, po několika desetiletích je jeho vrah křesťanem spolu s celým svým kmenem. A po celém světě zní zpráva o tom, jak si Pán Bůh této tragedie použil ke své oslavě. Jsem přesvědčen, že i tragedie v turecké Malatyi není zbytečná, že to není konec a že jednou budeme stát v úžasu nad tím, jaké to přineslo ovoce. Petr povzbuzoval své spolubratry v utrpení: *Mojí milovaní, nebuďte zmateni výhni zkoušky, která na vás přišla, jako by se s vámi dělo něco neobvyklého, ale radujte se, když máte podíl na Kristově utrpení, abyste se ještě více radovali, až se zjeví jeho sláva.* Prostě ve světle všech těchto zkušeností si smíme uvědomovat, že to, co my chápeme ve své omezenosti jako konec, může být naopak počátkem něčeho velikého a jedinečného k Boží slávě.

Možná, že i my budeme muset jednou projít těžkým obdobím života. Tak už to někdy v životě bývá. Byl bych rád, aby Jobova kniha byla v takové chvíli naší orientací, která nám pomůže projít vším vítězně.

TOMÁŠ PALA ■

Bůh dal, Bůh vzal

...vyprávění o Pavlínce

TWR: *Naším dnešním hostem je Jan Viktorin, člověk, kterého znám už spoustu let. Ví, že má živý vztah s Bohem. Kdybys měl svůj vztah s Bohem definovat a říct nám, jak jsi ho poznal a jak ho poznáváš v tom, co prožíváš? Co bys řekl?*

J.V.: Myslím, že neprožívám Boha jenom ve veselí, radosti, spokojenosti a úspěchu, ale i v bolesti, nepochopení nebo smutku. Právě tehdy mám možnost víc přemýšlet nad svým vztahem k Bohu. Přemýšlet o tom, co skutečně pro mě Pán Bůh znamená. Uvědomit si, že ne vždy je veselí a radost, ale že vždycky mohu mít jistotu, že Pán Bůh mě miluje. Má mě rád takového, jaký jsem, dal za mě svého Syna, Pána Ježíše Krista. O Něj se mohu ve svém životě opřít. Mohu mít i v těch chvílích smutku, starostí nebo bolesti jistotu, že mě drží ve své ruce.

TWR: *Ty jsi úspěšný podnikatel, zapamatřený člověk se spokojenou rodinou, ale v životě jsi prožil těžké chvíle, máš za*

■ Pavlínka

sebou těžké zkoušky. Jednou z nich bylo úmrtí vaší holčičky. Jak jsi to prožíval? Sloužíš aktivně Bohu. Dělal jsi, co jsi „Bohu na očích viděl.“ Jak jsi se vyrovnal s tím, že najednou přišlo něco takového, co člověk vlastně nepochopí – nebo pochopí? Ty s to pochopil?

J.V.: Dneska už jsem to pochopil. Lépe řečeno po tom období bolesti, kterou jsme prožívali, jsem to pochopil. V té chvíli ovšem, kdy se to stalo a kdy naše Pavlínka vlastně umírala, jsem to moc nechápal. Lékaři nám dávali šanci, ale sami věděli, že šance na uzdravení z rakoviny mozku moc velká není. Musím říct, že mě napadaly přesně ty myšlenky, o kterých jsi teď mluvila. Snažím se být poctivý a zodpovědný život víry v Boha. Snažím se být k užítku lidem, kteří jsou kolem mě. Snažím se, aby mohl mít Pán Bůh z mého života radost, abych nežil sám pro sebe a přes to všechno prožívám bolest, prožívám utrpení, prožívám to, že mi umírá dítě, které miluji. Samozřejmě, že jsem se ptal, proč se to děje zrovna v mém životě? Nechápal jsem to, hodně jsem s tím bojoval. Musím říct, že jsem hodně plakal, hodně jsem se modlil a když potom Pavlínka zemřela, tak jsem to prožíval velice těžce a bolestně. Několik měsíců mi trvalo, než jsem dokázal přijmout, že se takovéto věci v životě dějí, a to i v životě věřících lidí, křesťanů. Víš, když jsem se po Pavlínčině odchodu setkal s jedním milým bratrem, kterého si vážím, tak mi podal ruku a řekl: „Bůh dal, Bůh vzal. Budiž Jeho jméno pochváleno.“ A pro mě to v té chvíli bylo strašně těžké. Říkal jsem si: No jo, ty jsi to neprožil, ty tu zkušenost nemáš, takže se ti to lehce mluví. Až mnohem později jsem pochopil, že se musíme naučit děkovat i za věci, které nám v životě vůbec nejsou příjemné. Děkovat za věci, které se nám třeba nelíbí, ze kterých nemáme radost, ale které mají pro náš křesťanský život význam.

TWR: *Jaký význam pro tebe má to, že ti umře dítě?*

J.V.: Pro mě to mělo veliký význam. Ještě předtím než se to stalo, tak jsem byl v jednom sboru kázat Boží slovo. Bylo to takové rodinné shromáždění na Moravě a když jsem skončil výklad, tak mi jedna mladá asi čtyřicetiletá žena říká: „Víte, Vám se to velmi lehce mluví, a teď mi řekněte, proč mi Pán Bůh zabil mé dítě? Já jsem samozřejmě nevěděl, co jí na to mám odpovědět, a tak jsem se jí ptal. Povídali jsme si asi hodinu, dvě, o tom, co se jí stalo. Řekla mi, že jí zemřela osmiletá dceruška na nevyléčitelnou nemoc a ona to brala tak, že ji Pán Bůh zabil. Řekl jsem jí: Víte, já vám na to nemám co odpovědět, protože jsem něco takového neprožil. Mám zásadu, že dokud si něco ve svém životě neprožiji a nevím, jak bych se zachoval, tak jsou všechna slova planá. Když jsem po smrti Pavlínky do toho sboru po dvou letech opět přijel, byla tam ta žena znovu. Znovu jsem s ní po mé službě Božím slovem seděl asi hodinu nebo dvě. Mohl jsem s ní plakat a mohl jsem jí říct: „Víte, Pán Bůh vám tu dceru nezabil, On jenom dovolil, aby se to stalo tak, jako se to stává stovkám a tisícům lidí na této Zemi.“ Pak už jsem jí mohl říct svůj pohled a ten je takový, že to Pán Bůh v našich životech dopouští. On nám neslubil, že budeme mít úspěch, že nebudeme nemocní, že se budeme mít vždycky dobře. Boží slovo říká: „Na světě budete mít soužení, ale doufejte, já jsem přemohl svět.“ Dnes jsem přesvědčený o tom, že kdybych neprožil takovou bolest, takovou ztrátu, tak bych nedokázal chápat ty, kteří prožívají stejné věci a přitom vůbec Boha neznají a nemají ten úžasný pevný bod, kterým je v mém životě Bůh.

TWR: Ty ses na Boha ani chvíli nezlobil?

J. V.: Já jsem se samozřejmě zlobil. Já jsem se na Něho zlobil, protože jsem nechápal, proč to dovolil a dopustil. Ale postupem času po několika týdnech jsem ho prosil, aby mi odpustil. Aby očistil moje srdce od těch myšlenek, které jsem měl a děkoval jsem mu za to, že zachoval při životě mě a zbytek mé rodiny. Po roce nám dokonce dal novou radost, další dceru, ze které se společně radujeme. Dnes mám jistotu, že Pavlínka je v nebi, nic ji nebolí, není nemocná a je šťastná se svým Stvořitelem. Věřím, že mi jednou Pán Bůh dá tu milost, že se s ní budu moci znovu setkat. Určitě bu-

■ Iva Viktorinová s dcerkou Pavlínkou

deme mít radost z toho, že jsme v království Božím, že jsme v nebi s Bohem, který nás miluje.

TWR: Ty jsi říkal, že člověk se musí naučit děkovat i za věci těžké a nepříjemné. Není to trošku kontraproduktivní, že člověk třeba přestane bojovat?

J.V.: Já myslím, že se to vůbec nevyklučuje, bojuji do poslední chvíle. Jsem ten typ rváče, který chce vítězit a který chce vždycky vyhrát. A to vůbec nevyklučuje, že se modlím, že dokážu přijmout porážku, a že spoléhám ve svém životě na Boha. Co můžu udělat, to musím udělat. Jestliže jakákoli věc v mém životě záleží na vzdělání, na znalostech a zkušenostech, tak je mojí povinností a zodpovědností tyto informace získat. Získat maximum tak, abych byl na jakoukoli situaci v životě připravený. Na druhou stranu plně počítám v každém kroku svého života s tím, že je se mnou Bůh. Za svůj život jsem najel milion kilometrů v různých autech. Myslím si, že jsem velmi dobrý řidič, tak jako asi většina mužů u nás anebo na světě, ale přesto se pokaždé, když sednu do auta, modlím a prosím Boha, aby mě vedl. A On vede. Za těch milion kilometrů jsem se ne vlastní vinou jednou vyboural. Díky Bohu se při tom nikdo nezabil, ani nezranil. Auta jsou nahraditelná.

TWR: Když jsi ten životní rváč, tak jak probíhal tvůj zápas s Hospodínem, jak jsi ho vlastně poznal a přijal?

J.V.: Pána Boha jsem poznal před mnoha lety, kdy jsem studoval v Brně vysokou školu. Základy však byly polo-

ženy, už když moje sestřička studovala v Bratislavě. Tam se setkala s věřícími lidmi a poznala Pána Ježíše jako osobního Spasitele a Pána. My jsme z malé vesnice na jižní Moravě, takže jsme měli společný pokoj až do mého odchodu do zaměstnání. Já se pak oženil a odešel z domu. V době studia jsme bývali o víkendech spolu doma, v jednom pokoji. Sestřička mi povídala o Pánu Bohu a já jsem to strašně nerad slyšel. Věřil jsem sice, že je Pán Bůh, ale daleko nahoře, zatímco já jsem tady dole. Ať si každý žije svůj život, říkal jsem si. Můj dědeček s babičkou byli věřící katolíci, dokonce jsem jako malý kluk ministroval a do kostela jsem chodil rád. Krásně tam vonělo kadidlo, moc se mi to líbilo. Potom přišla puberta a já jsem šel na střední školu. Dělal jsem běžné lumpárny, pil jsem alkohol, chodil za holkami a žil tak, jak se mi v té době líbilo. Když mi později moje sestřička povídala o Bohu, nesnášel jsem to a několikrát jsme se střetli. Byl jsem na ni zlý a ona se na mě usmála a řekla mi: „Víš, ale já tě stejně miluji.“ To bylo pro mě hrozné.

Jednou za mnou v Brně přišel na kole nějaký člověk, představil se a pozval mě do shromáždění věřících lidí. Tušil jsem, ano věděl jsem, že ho požádala moje sestřička, abych se dostal znovu zpátky k Bibli. A tak jsem tam šel hned ten první den, kdy mě tam pozval. Ve shromáždění mě velice oslovil verš, který visel na zdi: „Nebo tak Bůh miloval svět, že syna svého jednorozeného dal, aby každý, kdo v Něho věří, nezahynul, ale měl život věčný“. A to na mě musím

říct zapůsobilo. Byl to v životě nevázaného floutka skutečný šok. Druhým šokem byl ten vztah lidí ve shromáždění. Měli mě rádi, usmívali se na sebe, podávali ruce a byli k sobě otevření. I proto jsem do toho sboru začal chodit a asi po šesti měsících naslouchání Božím slovu a čtení Bible jsem poznal, že já jsem ten hříšník, kvůli kterému Pán Bůh poslal svého jediného syna Pána Ježíše. Že můžu vzít jeho milost, že On zemřel i za mě. A tak jsem Ho přijal, uvěřil jsem v to a do dnešního dne jsem toho nelitoval. Jsem šťastný, že jsem Pána Boha poznal jako toho, který je nejenom spravedlivý, ale i milující.

TWR: Honzo, moc děkuji za rozhovor. Přeji ti, aby ti ta vnitřní síla a odhodlaní vydržely, aby ti Pán Bůh dále žehnal. Děkuji.

I.V.: Díky moc, tobě taky, Katy.

TWR: Honzově ženě, Ivě Viktorinové, chci položit podobnou otázku. Jak jsi poznala Boha ty a co tomu předcházelo?

I.V.: Docela přirozeně, protože jsem se narodila do věřící rodiny. O Bohu jsem tedy slyšela už jako malá holka, ale samozřejmě ten rozhodující krok jsem musela udělat sama. Jezdívala jsem na různé pobyty s mládeží a tam jsem se o Bohu dozvíдалa ještě víc, než co jsem znala. Jednou jsem chtěla moc jet na jeden z takových pobytů, jenomže to bylo dost daleko. Rodiče mě nechťeli tehdy pustit samotnou vlakem. Požádala jsem

tedy svého bratrance, zda by nejel se mnou. Nemohl, neměl už dovolenou. Začali jsme vymýšlet různé varianty, jak nějaké to volno získat. Dokonce jsme vymysleli, že si něco udělá a dostane neschopenku. Ale v tom nás našťestí včas zarazila jeho maminka. Jenže na druhý den u nás bratranec zazvonil a měl ruku v sádře. Byla jsem z toho v šoku. Měl nehodu v práci a lékař mu dovolil při neschopence cestovat. Odjeli jsme tedy spolu na ten pobyt. Pro mě to byla taková poslední kapka, protože jsem se modlila, abych na ten pobyt mohla jet a Pán Bůh mě tímhle zvláštním způsobem vyslyšel. Pobyt byl moc pěkný a já jsem brzy po návratu domů vyznala Pánu Ježíši své hříchy a odevzdala jsem se mu.

TWR: Co ten krok znamenal ve tvém životě?

I.V.: Do mého života to přineslo především jistotu, že ať se děje cokoli, jsem v Boží péči. A takový pokoj do srdce, ale i změnu v žebříčku hodnot.

TWR: Zkus být konkrétní. V čem se ten žebříček hodnot změnil? Co znamená ten pokoj?

I.V.: Boží pokoj pro mě osobně představuje stav, kdy i uprostřed nějakých problémů nebo starostí můžu být klidná, nemusím propadat kvůli tomu depresím nebo smutku. Můžu ten svůj problém svěřit v modlitbě Bohu. Je to důvěra, že On jedná za mě nebo v mém zájmu, pro

mé dobro, i když to třeba z lidského hlediska tak vypadat nemusí.

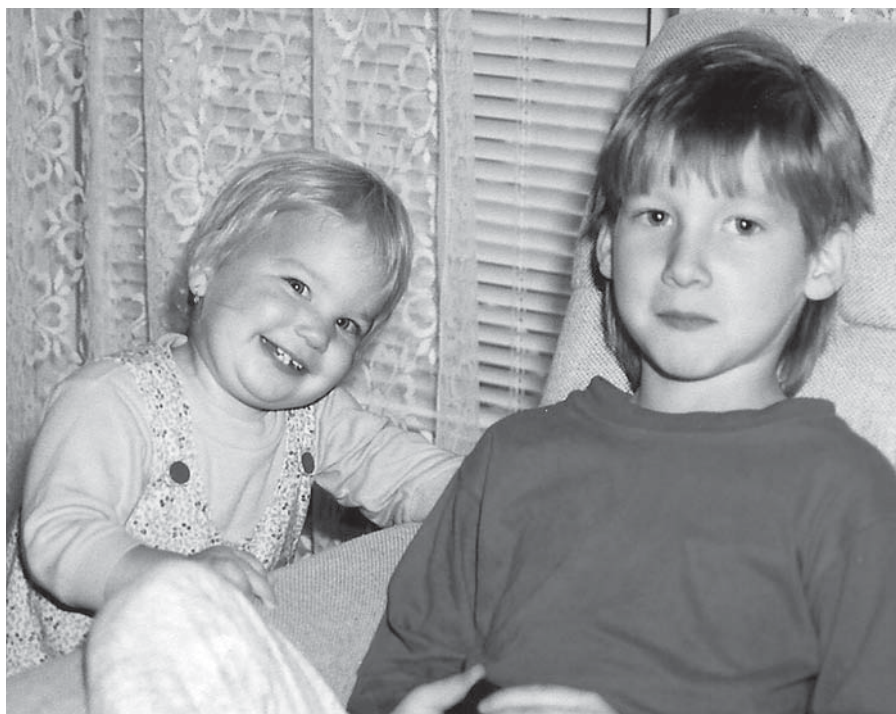
TWR: Když vám onemocněla dcerka a brzy na to zemřela, tak jsi tohle také prožívala? Jak jsi byla schopna tuhle situaci vzít jako to dobré od Boha?

I.V.: Nebylo to hned, samozřejmě. I když jsem věřící, tak jsem pořád jenom člověk a především v tu danou chvíli jsem byla máma. Když nám lékaři řekli diagnózu, tak jsem měla problém tu pravdu přijmout. Připadala jsem si jako ve špatném snu, ze kterého se jednou probudím a zase bude všechno tak, jak má být. A když mi došlo, že to není sen, že je to skutečnost, tak jsem se snažila nějakým způsobem to zlehčit. Nepřipouštěla jsem si závažnost situace. Říkala jsem si: To bude dobré, lékaři určitě najdou nějaký způsob, jak to vyléčit. Teprve později mi došlo, že je to velmi vážné a že to nebude žádná legrace.

TWR: Doufala jsi v zázrak?

I.V.: Samozřejmě. Já jsem se za ten zázrak i modlila. Zpočátku jsem se však hlavně Boha ptala: Proč? Proč se to vůbec stalo? Proč zrovna ona, proč zrovna my? A moje srdce bylo plné výčitek a otázek. V tu chvíli jsem nebyla schopná o tom mluvit s Bohem. Když se mě můj muž ptal, jestli se za to modlím, tak jsem mu odpověděla docela vztekle, že ne, že už jsem s Bohem skončila. Až tak to na mě působilo. Pak jsem potkala jednu sestru od nás ze shromáždění, se kterou jsem o tom mluvila. Řekla jsem jí, že nejsem schopna Bohu něco říct, mluvit s ním o tom, protože jsem plná zloby a zklamání. Vnímala jsem to od něj v tu chvíli jako Jeho nelásku a nezájem. Řekla mi tehdy docela zvláštní věc: „Modli se a řekni Bohu všechno, co cítíš, klidně mu vynadej.“ To pro mě byla nová věc, protože jsem byla vychovávána v úctě k Bohu a k tomu, že ho máme chválit a děkovat mu. A teď najednou mu mám vynadat? Bylo to pro mě nepochopitelné a téměř neproveditelné, ale nakonec jsem to udělala. Byla jsem na dně a strašně jsem potřebovala nějaký pevný bod. Bylo mi hrozně a tak jsem se jednou v noci zavřela do pokoje a tam jsem Bohu začala sdělovat svoje pocity, že se strašně bojím, co bude. Že mám pocit, že mi chce vzít to nejdražší, co mám a že si myslím, že nás přestal mít rád. V průběhu té modlitby, kdy jsem na Boha vychrlila všechny své negativní pocity a všechnu bolest, zklamání

■ Pavlínka s bráškou Honzíkem

a strach, jsem zažila velice zvláštní pocit. Slovy se to dá jen těžko popsat, ale prožila jsem pokoj. Získala jsem skutečný pokoj, zdálo se mi, jakoby mě zalilo teplo, přímo fyzicky jsem to cítila, ale slovy se to opravdu těžko popisuje. Jako by mi nějaký neznámý hlas říkal: „To bude dobré“. A pak v průběhu celé Pavlínčiny léčby, která následovala, jsem ten pokoj mohla prožívat.

TWR: A bylo to pak dobré? Tak, jak ti ten hlas řekl?

I.V.: Dobré z toho lidského hlediska to samozřejmě nebylo, protože léčba nezabírala, respektive Pavlínka měla nádor v místě, kde se nemohlo operativně zasáhnout. Celá léčba probíhala jen prostřednictvím chemoterapie a ona měla postupně problémy s dýcháním a se srdíčkem. Nicméně já jsem se nepřestávala modlit za zázrak. Pořád jsem doufala, že Pán Bůh nějakým způsobem zasáhne, protože nám lékaři od samého začátku řekli, že je to beznadějně. Modlila jsem se za to, aby se ten zázrak stal, aby Pán Bůh ukázal, že je mocný a abych to pak třeba mohla říct i těm lékařům. Žádný zázrak se však nestal. Při jedné návštěvě u Pavlínky jsem prožila zvláštní situaci. Bylo to v době, kdy už měla dost často problémy s dýcháním a začala lapat po dechu. Zavolala jsem sestru a ona jí dala na obličej kyslíkovou masku. Stála jsem u její postýlky a modlila jsem se, aby se její stav stabilizoval a ona mohla dýchat sama. A přitom jsem se na ní dívala a ona se dívala na mě. V jejích očích už jsem neviděla ty ohníčky, které tam vždycky měla. Zdálo se mi, že v nich vidím němou prosbu: „Nech mě jít“. A já jsem si v tu chvíli uvědomila, že se asi chovám hrozně sobecky. UVědomila jsem si, že Pavlínka nám byla svěřena Bohem a že patří především Jemu. A tím, jak já o ni tak strašně moc bojuji, chci ji pro sebe a modlím se za zázrak, tak že to není možná vůbec Boží vůle pro její život, pro náš život. V tu chvíli se ve mně něco zlomilo. UVědomila jsem si, že bych se měla modlit: Ne jak já chci, ale jak ty chceš, Pane. A musím říct, že Pán Bůh mi v tu chvíli dal i sílu k tomu, abych vůbec tu modlitbu byla schopna vyslovit. Abych vůbec mohla říct: „Dobře, Pane, já se jí vzdávám, je Tvoje“. Bylo to pro mě strašně těžké. Pro žádnou mámu není lehké vzdát se vlastního dítěte. Ale když jsem se takhle modlila, tak jsem měla pocit,

■ Jan a Iva Viktorinovi spolu s dětmi

jakoby mi spadl ze srdce velký kámen. Cítila jsem zvláštní úlevu. V tu chvíli jsem věděla, že ať to dopadne jakkoli, že to dobré bude.

TWR: Teď právě přemýšlím, jak moc se změnilo tvoje vnímání Boha jako toho dobrého. Pořád mu věříš to, že s Tebou ty úmysly má dobré, nebojíš se případně další katastrofy v tvém osobním životě?

I.V.: Já jsem přesvědčená o tom, že Boží úmysly s námi jsou dobré, protože na rozdíl od nás Pán Bůh vidí mnohem dál než my. A ne vždycky to dobré v lidských očích může být dobré v Božích očích. Já samozřejmě nemůžu říct, že bych se nebála podobné katastrofy. Myslím si, že se toho bojí asi každý člověk, jen si to třeba moc nepřipouští. Ale i kdyby Pán Bůh v mém životě něco takového znovu dopustil, tak určitě ne proto, aby mě za něco trestal nebo proto, že by mě neměl rád. Myslím si, že Pán Bůh tyhle věci dopouští proto, aby v nich mohl člověk růst ve víře, v důvěře a ve vztahu k Bohu.

TWR: Vnímáš takhle víru jako něco důležitějšího, než jsou lidské vztahy?

I.V.: Myslím si, že lidské vztahy hodně závisí i na tom, jaký má člověk vztah k Bohu. Nebo bych to řekla asi tak, že moje víra k Bohu ovlivňuje všechno ostatní.

TWR: Ty jsi tenkrát touhle situací neprocházela sama, jak to ovlivnilo vaši rodinu, tedy syna a manžela, nebo to vaše další soužití?

I.V.: Myslím, že naši rodinu to velmi

semklo. Společně jsme se modlili a společně jsme prožívali i náš smutek. A nejspíš si celý život v sobě ponese i jakousi jizvu na duši, na srdci. Na druhou stranu jsme vděční jeden za druhého, a za to, že náš syn také uvěřil (v současné době věří v Ježíše Krista jako osobního Spasitele také dcera Anna, pozn. red.) a to je asi ten nejlepší vklad do života, který může mít.

TWR: Pán Bůh vám pak poželhal a dal další dcerku, Aničku.

I.V.: Musím říct, že Anička byla vymodlené dítě. Když nám zemřela Pavlínka, tak jsme se s manželem modlili za to, zda mít další dítě nebo ne. Pak se Anička narodila a já ji vnímala jako Boží dar, jako projev Boží lásky a ujištění: „Jsem s vámi, vím o vás, mám vás rád a svěřuji vám další dítě.“

TWR: Dalo by se říct, že jsi vlastně ráda za to, čím sis prošla?

I.V.: Dneska bych řekla: Ano, jsem ráda. Kdyby ses mě zeptala před deseti lety, tak bych si tak jistá svou odpovědí nebyla. Myslím si, že Pán Bůh nedělá nic bez účelu, ale vždycky každý zásah do lidského života má nějaký význam. I když mu třeba vůbec nerozumíme. Já jsem nedostala odpověď na svá proč, ale vím, že Pán Bůh nás má rád. A jeho řešení je vždycky to správné, i když se mi může v danou chvíli zdát zvláštní, nepochopitelné nebo možná i kruté. Jsem přesvědčená, že Pán Bůh je především láska.

■ Z POŘADU TWR KATKY HODECOVÉ
ZPRACOVAL JAREK ANDRÝSEK

ROZHOVOR

s neznámou

Tazatel: *Patříte k výrazným osobnostem země. Jak k tomu vlastně došlo?*

Neznámá: Mám dojem, že mě přeceňujete. Necítím se být nijak významná.

T: *Ale mluví skrze vás Hospodin.*

N: To ano, ale já se snažím spíš skrývat a nebýt nápadná. Odjakživa mi byli nepřijemní a podezřelí tak zvaní Hospodinovi proroci, kteří si z prorokování udělali živnost. Chodí po ulici s křikem, předvádějí velká gesta a hlavně říkají jen to, co chtějí lidé slyšet. To já jsem spíš takový krtek, co nechodí na světlo.

T: *Vaše nejznámější proroctví rozhodně k těm chlácholivým nepatřilo. Kde jste vzala odvalu vzkázat králi, že Hospodin uvede na toto místo a jeho obyvatelé všechno zlo, o kterém si četl?*

N: Budete se divit, ale tohle bylo dávno řečeno už samotnému Mojžíšovi. Hospodin mi vlastně jen připomněl slova Tóry o tom, jak lid ztuční a obrátí se k jiným bohům, kterým bude sloužit. Tím Hospodina zneváží a jeho smlouvu zruší. Důsledkem bude všechno zlo, které na lid dopadne. No a copak vy nevíte, kolik je u nás modlářství? A ne u nějakých jednoduchých pověřivých lidí na venkově, ale tady, v Jeruzalémě, přímo ve svatyni!

T: *To přeci král vymýtil!*

N: Ale jen navenek. A to je málo.

T: *Vždyť přeci nechal z chrámu vynést všechny předměty určené Baalovi, Ašěře a dalším bohům, zlikvidoval posvátný kůl a zbořil i domečky zasvěcenců bohyň lásky.*

N: A konečně také odstranil toho hloupého koně pro boha slunce, který stál u vchodu do Hospodinova domu. Ale copak tím odstranil všechno to modlářství z lidských srdcí? Sluneční vozy v chrámě už sice nejsou, ale lidé se stejně každé ráno slunci klaní. A myslíte, že kněží, kteří sloužili Ašoretě, Kemóšovi a Milkómovi budou teď z celého srdce sloužit jen Hospodinu?

T: *A co tedy podle vás měl král ještě udělat?*

N: Nevím, asi nemohl udělat víc, než udělal. On byl opravdu zděšený, když slyšel slova Hospodinova zákona. Však mu také Hospodin vzkázal, že na jeho

pokání odpovídá milostí a soudy na nás za jeho života nedopadnou. Jenže znáte současnou politickou situaci? Víte o spojení Egypta a Asýrie proti Babylónu? Jsem přesvědčena o tom, že by náš král od toho měl dát ruce pryč. Když se tyhle říše perou, my musíme být neutrální, jinak nás rozmáčknou stejně, jako rozmáčkli Asyřané Samaří.

T: *Myslíte, že bude válka?*

N: Ano, a my se jí nevyhneme. Pak na nás dopadne Hospodinovo rozhořčení za to, že jsme zrušili jeho smlouvu. Však nejsem sama, kdo to říká. Objevil se jakýsi mladý kněz z Anatótu, který nás nazývá „judskou věrolomnicí, co smilstvem potřísnila zemi a co cizoloží s kamením i dřevem.“ A to je prorok Hospodinův, ne jak ti populární vyvolavači náboženských frází, které nikoho nenutí ani k obrácení, ani k lepšímu životu.

T: *Myslíte, že se někdo může před Hospodinovým hněvem skrýt?*

N: Před tím se neskryje nikdo. Ale kdo bude v pláči a pokání volat o milost, bude tou katastrofou proveden. A jednou bude Jeruzalém zase Hospodinovým trůnem, kam se ke jménu Hospodinově shromáždí všechny pro národy. Pak už nikdo nebude žít podle svého zarputilého a zlého srdce. Ale než se tohle stane, bude ještě hodně bolesti, pláče a kvílení.

T: *Děkuji vám za rozhovor.*

Otázka: *Poznáte, o jakou biblickou postavu se jedná? A kde je o ní v Bibli psáno?*

Výsledek biblického kvízu 01/2008

Odpověď na otázku zní:

Eva (Kniha Genesis 3. kapitola)

PETR VAŽURA ■

Karamazovi

**Karamazov: Ještě jednou:
je Bůh, nebo není Bůh?**

Ivan: Bůh není.

**Karamazov: A kdo se to člověku
tedy posmívá?**

Ivan: Pravděpodobně ďábel.

Karamazov: A ďábel je?

Ivan: Ne. Ani Ďábel není.

Dne 24. 4. 2008 měl premiéru nový český film Petra Zelenky na motivy románu F. M. Dostojevského Karamazovi. Film využívá dramatizaci románu Evalda Schorma a jeho základem je divadelní zpracování této dramatizace režirované v Dejvickém divadle Lukášem Hlavicou. Proč věnuji pozornost tomuto dílu? Protože si klade otázky, jež patří už od dob vzniku románu mezi nejpálčivější otázky evropské civilizace. Tou nejzávažnější je: „Pokud není Bůh, potom je tedy všechno dovoleno?“ „Ano,“ odpovídá Ivan Karamazov a domýšlí teoreticky, co tato „smrt Boha“ znamená. Smerďakov pak teorii uskutečňuje prakticky.

O Dostojevského díle bylo napsáno mnoho knih, o filmu Petra Zelenky mnoho recenzí. Není pochyb o tom, že se po čase v naší kinematografii objevilo zase velké dílo. Nicméně – já se chci zamyslet nad něčím, co jsem zatím u žádného recenzenta nezaznamenal: Dostojevskij sice řeší ve svém díle palčivé otázky – a nechává na ně své postavy odpovídat krutě a důsledně. Dnes už dokonce víme, jak tato prorocká slova během následujících let uvedla do života bolševická revoluce. Protože byl ale Dostojevskij velký myslitel, vytvořil Ivanovu ateismu oponenty ve starci Zosimovi a čistém Aljošovi Karamazovi. Teprve v nemilosrdné konfrontaci křesťana a ateisty se totiž dostal na hlubinu, mohl odložit všechna pozlátka církve, na postavě Velkého inkvizitora ji demaskovat, aby pak mohl říci o ateismu, že vede k odlidštění a ztrátě smyslu existence. Jenomže tohle právě v českém filmu není. Aljošu zde představuje sympatický Martin Myšička,

kterému však chybí právě ta víra. Ne, nehodnotím herce a jeho zbožnost, hodnotím výkon. Modlitby a křížování připomínají divadlo Hilarovy éry a nemohou reprezentovat existenciální hloubku křesťanství. Jak potom může dopadnout velká hra o smyslu existence tváří v tvář myšlence, že není Bůh, jestliže ji hrají lidé, kteří v Boha nevěří? Slova, jež znějí, znám z knihy – jsou otřesná, hluboká a pravdivá. Ale kontext už pravdivý není. Ne, v tom filmu nejde o hledání odpovědi na otázku, zda se dá žít bez Boha, protože ti lidé, kteří zde vystupují, vědí, že dá. Do výše zde tedy ční slova, slova, slova (a samozřejmě herecké mistrovství našich nejlepších herců). Kdo ale čeká pomoc při svém hledání smyslu existence, asi se nedočká. Zázrak zjevení, jaký známe z děl Tarkovského, Olmiho či Bressona, se nekoná. Je to jen divadlo. Naštěstí se dají Karamazovi stále ještě číst jako román – a v něm to, věřte mi, stále jiskří.

PETR VAĎURA ■

Jak je to s tou naší pravdou aneb jak jsem si vsugerovala tetanus

Radostná mysl – půl zdraví, říká se. Nejsem zrovna zastáncem tzv. pozitivního myšlení, protože mi někdy připadá, že naordinovat si pozitivní přístup k věcem, děj se, co děj, přeci jen nejde. Pak se to lehce zvrtno do pózy. Ale taky je fakt, že každé ráno je před nás postaveno nové rozhodnutí, jestli se budeme na svět kolem mračit nebo usmívat.

To že zdraví psychické souvisí se zdravím fyzickým je známá věc a taky hranice mezi věcmi duševními a duchovními je velmi úzká. Lehce se tedy někdy zamění jedno za druhé. Chtěla bych vám popsat jednu zkušenost, kterou dnes sice vykládám jako historku pro pobavení, ale na které jsem si uvědomila, jak je naše psychika mocná zbraň a jak moc záleží na tom, čím a kým ji necháme ovládat. Jak moc záleží na tom vědět, co je pravda.

Byly prázdniny a já něco rýpala na zahrádce. Bylo po dešti, a tak jsem se snažila vyplet záhonek, který už po tom volal. Pustila jsem se do toho s vervou, až jsem si odřela klouby na prstech a sem tam jsem se motyčkou škrábla. No ale dílo se podařilo.

Když jsem se pak umývala a prohlížela si své poškrábané ruce, vzpomínala jsem, kdypak jsem já vlastně byla naposledy na přeočkování proti tetanu. Někde jsem totiž slyšela, že se můžete tetanem nakazit právě, když máte na ruce nějakou ranku a pracujete s hlínou. Zjistila jsem, že už je to dávno, protože vždycky, když mě doktorka na očkování pozvala, byla jsem buď těhotná, nebo jsem kojila, nebo tak něco.

Nechávala jsem myšlenky o tetanu plynout a smývala ze škrábanců na ruce kousky hlíny. Když jsem si pak večer pustila televizi, byla tam „shodou okolností“ detektivka s mým oblíbeným detektivem Herculem Poirotem. Snažil se vypátrat padoucha, který svým obětem píchal virus tetanu a pak je nechával v krutých bolestech zemřít. Jak už to tak bývá, scénáristé se vyřádili na tom, aby si divák vychutnal jednotlivé fáze celého jejich utrpení. Zírala jsem na obrazovku nehybně, dívala se na své odřené ruce a vzpomínala na rýpání v hlíně. Ale, mávla jsem nad tím rukou, přece se nenechám vyplašit detektivkou!

Obavy jsem úspěšně zaplašila a pustila se do žehlení. Ale co to! Po pár minutách mi začala mravencit a trnout ruka, a za chvíli i krk. Přesně jak v tom filmu, blesklo mi hlavou. Neměla jsem na práci nic jiného, než najít domácího lékaře z roku tři a vyhledávat si v něm příznaky nemoci zvané tetanus. Řeknu vám, že do půlhodiny po přečtení jsem je měla téměř všechny – tuhl mi krk, záda, brněly ruce, tuhly lícní svaly. Pořád jsem si říkala, že je to přece hloupost, ale obrazotvornost a stupňující se strach vykonaly své.

Večer v posteli už jsem byla přesvědčená o své hrozné diagnóze a začala jsem postupně přemýšlet, co se stane když tady na tom světě po mě zůstanou dvě malinké děti a že jsem to svou nezodpovědností vlastně zavinila. Manžel si všiml, že se nějak převaluji, tak jsem mu všechno vykloupila. Tedy, povím vám, dodnes si ho vážím za to, že se mi nesmál! Vzal mě do náručí a modlil se se mnou. Ať si o tom myslel, co chtěl, nebral můj strach na lehkou váhu.

Ráno jsem se s hrůzou probudila a řekla jsem si, že to tak dál nejde a že zavolám kamarádce lékařce. Bylo to přesně 17. července, protože jsem jí volala pod záminkou, že jí chci popřát k svátku – jmenuje se totiž Martina. „Chci, abys mi vyvrátila, že mám tetanus!“ vyhrkla jsem na ni. „Cože máš?“ ozvala se pobaveně spolužačka z gymnázia. „No tetanus, můžeš mi prosím říct, jestli ho mám nebo ne?“ škemrala jsem. „To víš, že nemáš, tvrdila po telefonu s jistotou přítelkyně.“ „A jak to můžeš vědět,“ stála jsem si na svém! A když jsem jí pak popsala všechny příznaky domnělé choroby, kamarádka se profesionálním lékařským hlasem zeptala. „A když ti to tak všechno trne, byla jsi na těch rehabilitacích zad, které jsem ti tuhle doporučila?“ Ne, nebyla příznala jsem zkroušeně. „No vidíš, vždyť ti říkám, že nemáš tetanus. Pořádně si zacvič, ono to přejde.“ Po této větě a ujištění odborníka, mě – věřte nebo ne – do 10 minut opustily všechny vyčtené příznaky. Jen ta ruka ještě pár dní brněla, jak jsem si v zádech něco skřípla.

Seděla jsem a žasla, jak mocná je naše psychika. Jak jsme schopni sami sobě

leccos nakukat a naše tělo se k tomu bez varování přidá. Jak je snadné uvěřit výmyslu nebo lži a jak v takovém případě potřebujeme někoho, komu věříme. Jak potřebujeme hledat radu a pomoc někde, kde je pravda. Jakmile svou duši vydáme strachu, jakmile postavíme naše reakce, chování a myšlení na lži, jde to s námi „cugrunt“. Lež, strach a klam jsou totiž základní zbraně Božího nepřítel, které ještě navíc mnohdy vypadají tak ctnostně!

Asi bych si na historku s tetanem ani nevzpomněla, kdyby se mi tuhle nestalo něco podobného. Děti byly nemocné jako tuto zimu už tolikrát a já chodila do práce po večerech, unavená, nevyspaná, znáte to! Horečky synkovi neklesaly a já nevěděla proč, na obzoru další antibiotika – kolikátá už tuto zimu?! Seděla jsem v práci, snažila se utřídit, co bude další den, všechno zkoordinovat a pořád se mi to zamotávalo. Čím víc, tím hůř. Jako bych zacházela do stále větší a hustší mlhy a čím víc se snažila dostat ven, tím zacházela hlouběji.

Pak už byla v práci jen děvčata, co chodí po večerech uklízet a já ucítila ten známý pach desinfekce. A v tu chvíli jsem nabyla přesvědčení, že určitě skončíme v nemocnici a že všechno je špatně. Bylo to tak intenzivní, že jsem si říkala, že to mě určitě sám Duch svatý chce na něco připravit. Vůbec mi nedošlo, že jsem si zaměnila duševno za duchovno a že to zapracovalo jen moje podvědomí a vyvolalo nemocniční vzpomínky. Že není žádný rozumný důvod, proč skončit v nemocnici. A když jsem tak chvíli seděla a marně se snažila dělat nějakou práci, objevily se kolegyně, které bydlí nedaleko, že jim to nedalo a že se jdou na mě podívat, jak mi to jde. Když viděly, v čem se to motám, rázně mě poslaly domů a mou práci si rozdělily mezi sebe. Mou situaci popsaly pár větami, ze kterých jasně vyplývalo, co jsou fakta a co jenom strašáci. Podaly mi ruku a vyvedly mě z té mlhy.

A tak zase vím něco nového. Někdy se ani nevíme jak, octneme v mlze...díky vlastní hlouposti, nepozornosti, nebo jen z únavy a tím, že je toho moc. I při nej-
(pokračování na straně 23 dole)

Pravda o pornohvězdách

Nesprávný pohled, rychlé kliknutí a už je člověk na internetu ve světě pornografie. Každou vteřinu se na netu utratí 2 090 euro (cca 52 250 Kč) za obrázky, filmy a povídky se sexuálním zaměřením. Také mnoho mladých křesťanů podléhá tomuto pokušení. Podle aktuální studie Mediálně pedagogického svazu pro výzkum Südwest měl už každý desátý mladistvý držitel mobilu na něm špinavý film. Filmy vydělává mnoho firem, především z USA, obrovské peníze. O pornohvězdách ani nemluvě. Jaké to však je, když byl někdo po léta objektem chůtí a pak z toho vystoupil? X-reportér Tobias-Benjamin Ottmar představuje jednu postiženou ženu.

Shelley Lubben je hezká blondýnka, šťastná matka tří dětí a přesvědčená křesťanka. Nebylo tomu tak vždycky. Po osm let si dnes 39-letá Američanka vydělávala peníze sexem. Všechno začalo tím, že v šestnácti začala brát drogy. Vztah k rodičům se zhoršoval, takže Shelley po dvou letech vyhodili z domu. 18-letá dívka byla odkázána jen na sebe. Byla bez peněz a jakékoliv perspektivy. Ve svém zoufalství poprvé spala s mužem za peníze. Z jediného případu se pak rychle stal finančně výnosný kšeft. Přitom však byla Shelley uvnitř zcela vyprahlá. Třikrát otěhotněla. Dvě děti zemřely při potratech, jedno – Tiffany – přežilo. V roce 1993 se zapojila do obchodu s pornofilmami. Brzy nato se seznámila se svým budoucím mužem Garretem, který byl křesťan a vyprávěl jí o Ježíši Kristu. 14. února 1995 se vzali a Shelley začala žít s Ježíšem a bez porna.

(pokračování ze strany 22)

lepší vůli pak nejsme sto rozeznat, co je pravda a co ne a jedem po skluzavce svých pocitů, dedukcí a konstrukcí rovnou na dno. Ztrácíme se v mlze. Proto si myslím, že nestačí pozitivní přístup, a naše psychika se totiž potřebuje opřít o něco pravdivého. A v takové chvíli potřebujeme někoho, kdo by nás objal a nesmál se naší zmatenosti. V té chvíli potřebujeme někoho, kdo nám podá ruku a rychle nás vyvede z mlhy, potřebujeme přátele, o kterých víme, že nám

Nikdo netočí pornofilmy rád

Dnes patří Shelley k nejangažovanějším aktivistům proti pornoboemu. „Pornografie převálcovala svět“, řekla jednou v interview s křesťanským portálem Livenet.ch. Nedokáže si představit, že by nějaká žena v takovém obchodě pracovala ráda: „... žádná z nás čerstvě odbarvených blondýnek nedělá pornografii ráda. Ve skutečnosti to nenávidíme. Nenávidíme to, být osahávány cizími lidmi, kterým na nás vůbec nezáleží. Nenávidíme ponižování jejich páchnoucími a upocenými těly. Některé ženy to nenávidí do té míry, že je můžete slyšet, jak se při natáčení chodí o přestávkách vyzvracet na toaletu“, píše na www.nacketatsachen.at. Internetové stránky stejnojmenného spolku chtějí nabídnout lidem pomoc na cestě ze sexuální závislosti.

Spousta žen byla jako dítě zneužita

Ale proč se přes toto ponižení a časté bolesti protřpěné při produkcích tolik žen podílí na tomto řemesle? Mnohé z představelek porna byly jako děti zneužívány, říká Shelley. Prožily těžká traumata a touží po pozornosti a uznání, o němž si myslí, že je získají v pornografii. Dále se tak pokoušejí překonat a zpracovat to, co jako děti prožily. „Je to náš způsob, stát za mužem, který nám způsobil takové bolesti.“ Mnohé cítily hluboký odpor vůči mužům a pokoušely se tak vytřískat kapitál z mužské touhy po sexu. A aby se k tomu stimulovaly, stala se řada z nich závislá na alkoholu a drogách.

řeknou pravdu a že jim můžeme věřit, že se na ně můžeme spolehnout. Je požehnání je mít a je výsadou jimi být.

Žijeme v době, kdy pravda je slovo relativní, kdy za pravdu je pokládáno to, co za pravdu přijmeme. Ale s takovými pravdami bych v té mlze skončila každou chvíli. Já stojím o pravdu, která je trvalá, stálá, neměnná, co svět světem stojí. O kterou se může opřít moje psychika, abych svůj strach a zmatek nemusela maskovat všeobjímajícím úsměvem. Tuhle pravdu žádný člověk stano-

Všechno je lež

„Pornohvězdy jsou profesionální, placení lháři“, říká Shelley. Tvrdí, jak si užívají při tvorbě pornofilmů, protože za to dostávají spoustu peněz. I ona sama hrála tento falešný koncert. „Lhala jsem 100% svého času 100% lidem. Lež je mateřtina pornohvězd, protože si nemohou dovolit říci pravdu“, píše na své webové stránce.

Co dělat, když tomu člověk propadne?

Co ale má člověk dělat, když naletí na tuto lež a když se člověk sám nedokáže z této závislosti vyprostit? I k tomu zaujímá Shelley postoj. „Nepokoušej se svou závislost popírat anebo se sám izolovat. Místo toho hledej lidi, kteří by tě mohli podpořit“, radí. Upadá-li člověk do pokušení, měl by mít k dispozici CD, do něhož by se mohl v té chvíli zaposlouchat, aby byl „pravdou Božího slova“ očištěn. Je důležité nikdy nevzdát boj proti závislosti na pornografii: „Je jedno, jak často padneš, ale vždycky znovu vstaň“, povzbuzuje postižené.

Více informací o Shelley a nabídce pomoci existuje na Internetu na www.shelleylubben.com, resp. www.nacketatsachen.at. Telefonická pomoc mj. u Bílého Kříže.

ZPRACOVAL TOMÁŠ PALA ■
IDEASPEKTRUM NR.5
30. LEDNA 2008

vit nemůže. A tak jsem ráda, že znám toho, který je jejím původcem, ať už se postmodernismus ohání čím chce.

Ne nadarmo je tu někdo, kdo o sobě říká, že on sám je ta pravda – pravda, která nás učiní svobodnými. Abychom už nemuseli tápat v mlze. Ježíš Kristus – Boží Syn.

PETRA ELIÁŠOVÁ ■
TEXT PŮVODNĚ POUŽIT V POŘADU
TWR CZ „ZADÁNO PRO DÁMY“
PRO POTŘEBY ČASOPISU REDAKČNĚ
UPRAVENO

Náš Samko

Od začiatku sme s Petrom túžili mať aspoň tri deti. Pol roka po sobáši nás Pán Boh požehnal a my sme deväť mesiacov túžobne očakávali narodenie nášho synčeka Samka. Pár dní po očakávanom termíne pôrodu sme sa vybrali na dlhú vychádzku po zasneženej krajine a videli sme aj čerstvú medvediu stopu. Ani pohyb ba ani medveď nepomohli na urýchlenie a museli sme ísť do nemocnice, kde pôrod vyvolali. Boli to doslova kruté bolesti, ale Samko sa narodil v poriadku 5. januára 2008 o 16:58. Ani nezaplakal. Mal veľké očka, akoby chcel vidieť celý svet. Keď volali Petra, aby si ho odfotil, prosila som ho, aby ma neopúšťal, kým neskončia šitie. Dodnes si pamätám svoj výrok, že Samka ešte budeme fotiť celý život, ale teraz Petra potrebujem. Tak ostal pri mne.

Na izbe sme sa ešte Pánu Bohu za Samka poďakovali. Keď mi ho ráno o šiestej priniesli, zdalo sa mi, že ťažšie dýcha. O ôsmej ho prišli okúpať, no hneď po rozbalení vraj omodrel – ja si pamätám len hrozný pohľad lekárky. Ešte som si myslela, že asi má zlý deň. Ale len čo Samka odniesli, začal sa krutý boj o jeho život.

Samka odniesli na kardiologické vyšetrenie. Peter ma čakal na chodbe a ako som k nemu pomaly prichádzala, s úsmevom som mu vravela, aby na mňa nehladel s takou hrôzou. Ale on mi povedal, že Samko má vadu srdca, s ktorou sa nedá žiť. Ani vtedy som ešte nechápala. Lekárka objednala sanitku s inkubátorom a so slzami sme sa so Samkom rozlúčili. Peter šiel za sanitkou do Bratislavy, ja som ostala v nemocnici v Bojniciach.

Samkove srdiečko malo vyvinutú len ľavú komoru (diagnóza pravokomorový hypoplast). Aj keby to gynekológ bol býval videl a informoval nás počas tehotenstva, pravdepodobne by to nemenilo nič ani v jednom našom rozhodnutí. Veríme, že to tak malo byť.

8. januára mal byť Samko prvý krát operovaný. V ten deň ma za ním prepustili z nemocnice a v aute som spievala pieseň: „*Hospodín nedá ti viac, viac než dokážeš zniesť, pretože rád Ťa má, v čase skúšok a bied k nemu obráť svoj zrak on*

ruku ti podá. Zo skúšok pozdvihne Ťa a vráti Ťi úsmev na tvár, slzy z očí zotrie, Duchom svojím občerství, do srdca istotu dá, že nad tebou vždy bdie...“

Prišla som až po operácii a pri pohľade na jeho postieľku som len tušila, že to môže byť on, bol opuchnutý na nepoznanie. Lekár nám oznámil, že počas operácie došlo aj ku komplikácii, podarilo sa však predísť krvácaniu. Ďalej nás informoval, že Samka ešte čakajú minimálne dve ďalšie operácie, možné komplikácie a musíme sa vyrovnáť s tým, že Samko môže odísť z tohto sveta kedykoľvek, aj počas pobytu doma. Aj keď sme sa to všetko snažili chápať a prijať, nevedeli sme si predstaviť život s vedomím, že naše dieťaťko môže zomrieť kedykoľvek.

Na RAP (resuscitačno-anestéziologické oddelenie) sme chodili za Samkom dva a pol mesiaca. Za tú dobu musel podstúpiť ešte dve ďalšie katetrizácie (zákrok cez artériu), chirurgickú revíziu (pri otvorení hrudníka), prežil pár resuscitácií, sepsy (otravy), arytmie, infekcie, a musel byť veľa tlmený (uspávaný) a výživu mal len parenterálnu (umelú). Toto obdobie sa spája s prúdom slz a s neustálymi modlitbami, no i chválami, keď sme dúfali v Božiu pomoc a vyslobodenie. Mnohé piesne a verše, ktoré sa nás predtým osobne nedotkli, stali sa nám teraz útechou. „Aj keby som dolinou šiel, kde tóna smrti svoj príbytok má, ja nebudem sa zlého báť, veď Ty si stále so mnou...“ Každé ráno som sa budila doslova do „tmy“ a túžila uniknúť z reality. Nebolo to však možné.

Jedného dňa však Boh zázračne vyriešil problém, kvôli ktorému Samko nemohol prijímať stravu. Lekári už naplánovali ďalší chirurgický zákrok, ktorý sa však nekonal. Výpotok z hrudníka sa asi po dvoch mesiacoch stratil dva dni pred plánovanou operáciou. Boli sme za to sme nesmierne vďační.

Napokon bol Samko preložený na JIS, kde sa začalo obdobie kŕmenia. Z dôvodu vysokej frekvencie srdca bolo treba Samka pri záťaži (počas plaču) uspať 1–5 krát denne. Kvôli problémom so zvracaním sa vykonali ďalšie vyšetrenia, príčina sa však nenašla. Asi zlá adaptá-

cia žalúdka a čriev, ktoré od narodenia nepracovali prirodzene. Samkovi sa jedenie spájalo s nepríjemnými pocitmi aj kvôli častému odsávaniu cez nos a s kašľom. Kašeľ a napínanie sa prejavovalo počas i po jedení a tak bol úspech, ak Samko nezvracal.

Ale toto bol jediný mesiac, kedy sme videli, aký Samko skutočne bol, aj keď to bol mesiac plný obmedzení. Najskôr sa musel uzdraviť z abstinenčných príznakov, ktoré mal v dôsledku dlhodobého tlmenia počas závislosti na ventilátore (podpore dýchania).

Tri a pol mesiaca som bývala so Samkom v nemocnici a Peter za nami chodieval cez víkendy a sviatky, keď nemal službu. Veľmi mi chýbal a každé lúčenie bolo nesmierne ťažké. Nezabudnem na situáciu, keď bol Samko v ťažkej sepe a mne sa zdalo, že je už koniec. Vytýkala som Pánu Bohu, ako to môže dopustiť a hnevala som sa na deň, keď som sa narodila. Ale vzápätí som svoje rozhorčenie vyznala a ňutovala. Verím, že aj keď sa zdalo, že Pán Boh mlčí, videl náš bôľ a utrpenie nášho synčeka a mal preňho i pre nás svoj dokonalý plán. V ten deň som volala s Petrom a vyčítala mu, že nie je pri mne, ale v práci. Veľmi som ho potrebovala. Bála som sa, že sa v myšlienkach a v boji so zlom utrápim či zbláznim. Som vďačná, že za mnou Peter ihneď prišiel a vytiahol ma z tohto stavu. A po celý čas držal našu rodinu tak, že mi v bázni pripomínal, ako nás Boh miluje, že svojho jednorodeného syna dal ako obeť za nás, aby nás vykúpil. Aj Samka. A že sa mu oplatí dôverovať. Toto som si pripomínala, keď to bolo nesmierne ťažké. Že Boh miluje Samka dokonalou láskou, kým my len nedokonalou. A pritom tá naša je už tak veľká.

Lekári boli od začiatku veľmi pozorní a ochotní venovať nám a Samkovi všetok potrebný čas. Trpezlivo k nám pristupovali a zniesli aj moje rozhorčenie, keď som Samkov stav ťažko niesla. Najviac ma bolelo, keď som dlho čakala, aby som so Samkom mohla byť, či už kvôli príjmom, zákrokom, vizitám, alebo keď som sa ho nemohla dotýkať, lebo bol nestabilný alebo mal vysokú

■ Malý Samko v nemocnici

frekvenciu srdiečka. A ešte, nikdy som nevedela, čo sa udeje, keď so Samkom nie som. Viac krát ma lekár čakal na chodbe, aby mi oznámil, že Samko musel byť oživovaný a keď som ho uvidela, bol biely, opuchnutý, alebo naopak chudý a opäť na dýchacom prístroji.

Vrátim sa však k času od 11. marca. Ten mesiac na JIS ma Samko, ak nespínal, takmer každé ráno čakal s úsmevom na tvári. Len čo ma počul prichádzať, a ja som ho už z diaľky oslovila: „Sami“, spozornel a čakal, kým si vydezinfikujem ruky a upravím plášť. Bol úžasný, lekári boli šťastní, že vyzeral tak dobre. Mal ružové pery, väčšinou dobrú náladu, aj keď krútil hlavičkou do strán, čo je vraj príznak dlhodobej hospitalizácie u nemlúvniat. Vedel povedať „A, á“ a často sa tak prihovárал k nám alebo k svojmu obľúbenému medvedíkovi. Kopal nožičkami, mával rukami. Raz cez víkend Peter priniesol aj gitaru a mohli sme Samkovi spievať. Zobudil sa a s radosťou nás počúval.

Dvoh vecí sme sa však báli: zvracanie po jedení, aby sa nezadusil a plaču.

Samko nevedel papať a nemohol plakať. Jeho srdiečko pri plači a vysokej frekvencii viac krát vypovedalo. Takže ak plakal, musel byť uspatý (chloralhydrátom) a kvôli zvracaniu a preto že sám od malička nepil, musel byť väčšinou kŕmený sondou. Od začiatku musel mať kaval – vstup do artérie, cez ktorý dostával infúzie, transfúzie, lieky proti bolesti, na uspatie a pre parenterálnu výživu. Ten mal najčastejšie v slabine, ale kvôli infekcii ho bolo treba po 10–14 dňoch vymeniť. Raz keď už infekcia prepukla, bol opäť potrebný tento zákrok. Akoby som tušila, že ma Samko bude potrebovať viac než predtým, hodinu pred zákrokom som bola s ním. Spínal mi spokojne na rukách. Poprosila som sestričku, aby ho zo spánku hneď uspali, aby neplakal. Ešte ráno sme sa s lekárkou rozprávali aký je nádherný. Nevedela som, že to bol posledný krát, čo vidím jeho radostný úsmev pri jeho plnom vedomí.

Zákrok trval hodinu, žilu sa lekárom nepodarilo napichnúť, takže museli pichať artériu. Pol hodiny po zákroku ma

k Samkovi pustili, bol malátny, nehľadel priamo na mňa, ale ešte vravel to svoje „Á“. Držala som ho v náručí, ale začal plakať či už od hladu alebo z bolesti, asi oboje. Sledovala som monitor a videla, že to nie je dobré. Spievala som mu pieseň „Náš Pán, On je kráľov Kráľ, jeho trón bude naveky stáť. On má všetku vládu a moc, náš Pán, On je kráľov Kráľ.“ Po 13 minútach vysilujúceho plaču nastal zlom. 195–111–50 – sledovala som srdiečko na monitore a vedela som len, že Samko nikdy nemá frekvenciu 111. Pozorovala som jeho zmenu farby pleti z bielej na sivú a zrazu Samko zamdlel. Volala som hlavnú sestru a začali Samka predychávať. Veľakrát som počula o týchto stavoch u Samka a túžila som vtedy pri ňom byť. Teraz som mohla, ale nevedela som mu pomôcť. Mne samej omdreli ruky a bola som nejaký čas v šoku. Samka preniesli späť na RAP. Keď ma k nemu nepúšťali, išla som sa prejsť ako zvyčajne k vysielacu na Kamzíku a volala som Petrovi a všetko som mu vyrozprávala. Keď som sa po dlhšom čase vrátila, ešte vždy ma

k Samkovi nepustili, tak som čakala na chodbe hodinu. Lekár ma informoval, že tentoraz trvalo oživovanie príliš dlho (hodinu) a už si mysleli, že je koniec, keď srdiečko predsa začalo biť. Keď som Samka uvidela, bol to ten najhorší stav, v akom dovtedy bol. Na druhý deň, keďže Samko bol uspatý, očka, hlava, ruky, telo prikruté a ja som bola vysilená, rozhodla som sa odísť na pár dní domov. S Petrom sme sa modlili a zhovárali o všetkom, neustále volali do nemocnice a čakali. Nakoniec sme sa dozvedeli, že Samko mal multiorgánové zlyhanie – vážne poškodenie obličiek, pečene, mozgu, možný začiatok detskej obrny, a prebiehala dialýza. Od začiatku sme vedeli, že jeho vývoj bude iný ako u zdravých detí, ale tu už začali naše otázky, ako dlho sa dá s liečbou pokračovať. Kvôli Samkovi.

Keď sme sa vrátili do nemocnice, videli sme Samka v žalostnom stave ako nikdy predtým. Lekári navrhli poslednú

možnosť: Samka katetrizovať a operovať. Vyriešenie skutočného problému – aby sa predišlo zlyhaniu srdiečka – nám však nevedeli zaručiť ani operáciu. Srdiečko zlyhávalo pri najmenšej záťaži a nemalo rezervy. Modlili sme sa naďalej aj za zázrak, ale tentoraz sme vedeli, že Samko by ďalšiu operáciu pravdepodobne neprežil. Nie v tomto stave. Ja ako matka, ktorá svoje dieťa nesmierne miluje, som sa už predtým často budila a moje prvé myšlienky boli ako výkrik: „Neresuscitovať! Už nie!“ Nevieme si ani len predstaviť, čím všetkým musel Samko skutočne prejsť, ale musel to byť pre neho tu na zemi trpký čas. Rozhodli sme sa, že ďalšiu operáciu nepodpíšeme. Samka odpojili od ventilátora, ukončili dialýzu a preložili na JIS. Nemala som už silu bývať v nemocnici, spávala som u rodičov, ale denne od rána do večera sme boli s maminou u Samka. Jeho stav sa relatívne zlepšoval, vedel zase povedať „A“, usmial sa. Prvýkrát nám do-

volili ísť na chvíľu na balkón, prvýkrát mohol Samko počuť spev vtáčikov. Sme za tieto chvíle vďační.

29. apríla bol ťažký deň. Samko veľa zvracal, mal hnačky, veľa kašľal. Ale ešte sa usmial na svojho sloníka (ktorý bol podľa Petra križovaný s netopierom) tak schuti, ako to len Samko vedel. Keď som večer odchádzala, len čo som vyšla z nemocnice, Samko vraj prestal dýchať. S pomocou prístroja sa dýchanie obnovilo. Plakala som celú cestu vo vlaku. Bola som rada, keď som na druhý deň Samka opäť uvidela v jeho postielke. Sladko spinkal, ale srdiečko mu bilo zase rýchlo. Podarilo sa znížiť mu teplotu, ale zároveň s dýchaním Samko stonal. Myslím, že mal nejaké bolesti. O tretej počas jedenia začal byť nepokojný a to už nevedel stráviť ani 10ml mlieka. Keďže Samko nemohol piť moje mlieko, mrazila som ho, kým sa dalo, aj keď bolo odsávané zároveň so slzami. Nevedela som, či ho niekedy bude piť. Napokon ho dostával od 1. 4.

30. apríla začal byť Samko nepokojný a poobede aj plakal. Skúsili ho uspať, ale zobudili ho bolesti. Ani silnejšie lieky nezabrali. Bolelo ma, že neviem, čo prežíva. Frekvencia srdiečka sa stále zvyšovala a plač neustával. Celý čas som ho mala na rukách, ale nevedela som mu pomôcť. Zrazu srdiečko zišlo zo 195 na 80 a zas na 165, nastala arytmia. Už som vedela, čo to znamená. To už ale dostal morfium a potom mi ešte dve hodiny ležal v náručí a mamine držal prst. Spievala som mu, tíšila ho, bozkávala na jeho voňavé vlásky, čelo, ale zároveň sme držali kyslík, aby sa mu lepšie dýchalo.

Ešte som mu čítala žalm 139:

Hospodine, Ty si ma preskúmal a poznal.

*Ty vieš, či sadám, či vstávam,
i moju myšlienku chápeš zďaleka.*

*Ty pozoruješ, či chodím, či ležím,
o všetkých mojich cestách vieš.*

*Obkľučuješ ma zôkol-vôkol,
svoju dlaň kladieš na mňa...*

*Lebo Ty si mi stvoril ľadviny,
v matkinom živote Ty si ma utkal.*

*Ďakujem Ti, že si ma úžasne divne utvoril,
divné sú Tvoje skutky...*

*Preskúmaj ma, ó Bože, poznaj moje srdce,
skús ma a poznaj moje myšlienky!*

*Vid', či som na ceste do trápenia
a veď ma cestou večnosti!*

Keď som si fúkala nos, otváral očká, ešte raz zastonal svojím sladkým hláskom. Očká sa mu postupne privierali, srdiečko bilo stále pomalšie a dýchanie sa spomalilo, až prestalo. Ešte raz som Samka dávala do Božích rúk, ako od začiatku, kým býval v mojom brušku. To bolo pre nás s Petrom to najdôležitejšie, aby naše dieťaťko bolo spasené. Veríme, že je. Nie zo skutkov zákona, ale pre obeť Pána Ježiša. Samko usnul v mojom náručí. Bol ružový, len už nedýchal. Toľko krát nebolo možné byť s ním, keď nás iste veľmi potreboval – aj preto som tak veľmi vďačná, že som mohla byť s ním, keď opúšťal tento svet.

Ešte som mu vravela, že príde tatinco, ale Peter sa cestou modlil – aj keď si prial aby ho ešte raz videl – aby sa len netrápil. Ešte bol teplý, keď si ho zobral do náručia. Pred odchodom za nami mohol Samkovi vraviť modlitbu do telefónu a Samko ho počul. Vtedy sme mohli Samka obaja spolu držať v náručí a ďakovať za jeho život tu s nami, i ten večný.

Po celé tie mesiace bolo veľkou skúškou nielen vidieť naše dieťaťko trápiť sa a nevidieť východisko pre jeho úplné uzdravenie, ale tiež všetky tie príbehy a skúsenosti mamičiek, ktoré by sme inak nikdy nemohli počuť. Náš svet sa zúžil na nemocničné prostredie, v ktorom sa odohrávalo všetko tak zvláštne. Samko nás naučil neplánovať, žiť len tu a teraz, a tešiť sa z chvíle, keď mu bolo čo i len trochu lepšie. Bolo pre mňa veľmi ťažké prijať, že vo väčšine prípadov bola liečba úspešne ukončená a iné matky s deťmi mohli ísť včas domov.

Raz som mala sen, že Samko už nebol napojený na žiadne vstupy ani na monitor a raz, že som si ho v autosedačke niesla domov. Peter mal však vidinu, ešte keď šoféroval za sanitkou do Bratislavy, že bol na Samkovom pohrebe. Po celý čas sme sa modlili za Božiu vôľu, pomazali Samka olejom vždy, keď sme mu spoločne robili toaletu a modlili sa za jeho uzdravenie. Keď som hľadela z okna do parku a videla matky s deťmi, často som sa pýtala, či sa toho dožijeme aj my.

Jeden verš som si čítala často: „*Vzývaj ma v deň súženia, vytrhnem ťa, a ty ma budeš oslavovať!*“ (Žalm 50,15). Nevedela som, ako nás Boh vytrhne zo súženia, ale aj tak som si ho čítala a dúfala.

Bola to tiež pieseň „*Tvoja vernosť*“,

ktorú mi poslali priatelia do mobilu a púšťala som ju aj Samkovi, keď sa mal lepšie a seba, keď Samka operovali:

*Neviem, čo prinesie tento deň,
sklamanie, či túžby,*

*neviem, čo skrýva zajtrajšok, predsa viem,
že môžem dôverovať Tvojej vernosti.*

*Neviem, či tieto mraky znamenajú dážď,
ak áno, či vylejú požehnanie, či bolesť?*

*Neviem, čo prinesie budúcnosť, predsa viem,
že môžem dôverovať Tvojej vernosti.*

*S istotou, ako sa rieky vlievajú do mora,
s istotou, ako slnko vychádza,
môžem spočívať v tvojej vernosti.*

*Istejšie, než nežná láska matky, istejšie, než
hviezdy žiariace zhora,*

je, že môžem spočívať v tvojej vernosti.

*Neviem, ako alebo kedy umriem, či budem
mať šancu rozlúčiť sa?*

*Nie, neviem, koľko času ešte ostáva, ale
napokon, spoznám Tvoju vernosť.*

Jeden deň, keď sme boli veľmi smutní a veľmi sme túžili po usmernení do našej situácie, volali sme nášmu milému pastorovi, ktorý nás sobášil a ktorý vedel, čo sa so Samkom dialo. Vtedy večer (10.4.) sa modlil za nás. Na druhý deň vravel, že ako sa modlil, videl obrovský smútok, žiaľ a tmu. Prijal len slovo, že ešte musíme čakať 3x7 dní. Nerozumeli sme tomu, ale s vierou, že je to Božie slovo do našej situácie, bolo nám treba čakať ďalej. Ako doteraz. Toto sa však naplnilo do dňa a Samko odišiel k Pánovi 30. apríla 2008.

Otázku „prečo“ si už iste kládol každý. Len pár dní pred Samkom zomrel chlapček s touto vadou srdca ako päťročný. Aj on sa trápil. Nerozumieme Božiemu riadeniu, ale Jeho myšlienky nie sú naše myšlienky. Veríme, že v našom prípade bola smrť pre Samka vykúpením z nemoci do večného života. Celé tehotenstvo som dávala na Samka pozor, ako som len mohla, a predsa sa takto narodil. Spoznali sme veľa detí s touto diagnózou, niektoré žijú, iné majú problémy, počuli sme o mnohých, ktoré tu už nie sú. Nevie sa, čo budúcnosť prinesie, ale tieto deti sa na Slovensku operujú len 10 rokov. Keby Samko nebol operovaný, nikdy by sme ho nepočuli povedať „A“, jeho smiech, ktorý nás naplňoval radosťou, ani jeho plač, ktorý nás tak znepokojoval. Nemohli by sme ho držať v náručí, hrať sa s ním, spievať mu a modliť sa s ním.

Nevieme prečo, ale veríme, že nás Boh touto skúškou veľmi formuje i naďalej.

Dnes sa učíme žiť tu doma bez Samka, a aj keď nám ho všetko pripomína, sme vďační za každú spomienku. Ja si zvykám na to, že už nie som matka. Že ma už náš Samko nepotrebuje. Je to veľmi ťažké. Stretli sme sa s názorom, že nie je treba byť „až tak veriaci“, ako sme my. Nie sme nábožní, len veriaci v odpustenie hriechov a večný život. A keby sme túto vieru nemali, naše manželstvo by touto skúškou asi neprešlo. Lebo čokoľvek sa dialo, deje a bude diať, jedine Boh nám je útočiskom a silou v skúškach, keď hľadáme na Jeho Syna.

Neviem, čo s nami bude ďalej. Ja si musím nájsť prácu, ale neviem kde. Keď som môjmu bývalému zamestnávateľovi oznámila, že čakáme bábätko a bola som pár dní na PN, prepustili ma ešte v skúšobnej dobe. Vtedy ma to veľmi zarmútilo. Teraz som i za to vďačná, lebo som mohla byť doma so Samkom keď bol ešte v brušku, vlastne len tak náš domov poznal. Teraz už má večný.

Peter pri spomienke na Samka povedal: „Nerozumíme celkom, prečo sa veci tak dejú, ale až teraz som si viac uvedomil, akú bolesť musel mať Boh, keď dal svojho Syna mrieť za nás.“

Mať zdravé deti nie je samozrejmosť. Je to veľký dar. Boh sa vo svojej milosti rozhodol zehnať všetkých rovnako. Aj tých, ktorí v Neho neveria. Choroby a smrť sú však súčasťou života, dokiaľ sme v tele. Ale je na nás aby sme sa rozhodli, pre koho budeme žiť a mrieť. Predtým sa nám, zdravým rodičom, zdala byť smrť taká vzdialená. Teraz sa nás „dotkla“ viac než predtým a museli sme jej hľadiť do tváre. Nikdy predtým sme nezažili takú úzkosť a toľký žiaľ. Viac než kedykoľvek predtým sme si uvedomili, že nie je potrebné ani možné, aby sme rozumeli všetkému, čo sa s nami deje. Ale je nevyhnutné vyznať svoju hriešnosť pred Bohom a prijať jeho dar zmierenia, aby sme mohli raz i my odísť v pokoji a bez strachu zo súdu a žiť večne. „Všetci totiž zhrešili a nemajú slávy Božej, ale ospravedlnení bývajú zdarma z Jeho milosti, skrze vykúpenie v Kristu Ježišovi.“ (Rim 3:23–24)

Aj keď mnohí náš príbeh z rozprávania poznáte, rozhodli sme sa vám ho viac priblížiť. Ďakujeme, že ste boli v myšlienkach a na modlitbách s nami.

KRISTÍNA MLÁKOVÁ ■

Naše postmoderní křesťanství

Doktor Pavel Hošek je konvertita, který nevyrostl v církevním prostředí. S manželkou, Slovenkou Vierkou, se potkali na biblické škole, jsou spolu 15 let a mají čtyři děti. Bratr Pavel je docentem religionistiky na Evangelické teologické fakultě Univerzity Karlovy a lektorem Evangelikálního teologického semináře v Praze. 12. dubna navštívil, v rámci programu vzdělávání v Křesťanských sborech Prostějov, kde místní sbor vytvořil skvělé zázemí pro seminář, jehož se zúčastnilo asi 50 bratrů a sester. Nabízíme vám z něj stručný výtah.

Jak to dnes vypadá s náboženstvím?

Z hlediska statistiky se ke křesťanství hlásí asi 2 miliardy lidí a z toho asi polovina ke katolické církvi. Muslimů je v současné době více než katolíků (asi 1,2 mld.) a jejich počet se díky vysoké porodnosti ještě znásobí. Je pozoruhodné, že judaismus, z něhož křesťanství i islám vyrostly, zahrnuje jen asi 13 miliónů lidí, z nichž asi polovina je věřících. Hinduisté je několik set miliónů, také počet buddhistů je v řádech stovek miliónů. Zato ateistů je jen 165 miliónů a jejich počet stále klesá. Být ateistou už dnes není „in“. Pomineme-li malé náboženské skupiny, zůstává zde ještě velká část populace (750 mil.) tzv. nevyhraněných lidí „bez vyznání“, kteří „v něco věří“ a tak jim můžeme říkat třeba „něcisté.“ V České republice se hlásí k nějaké víře asi 3 milióny obyvatel, křesťanství je však v celé Evropě na ústupu, zatímco v ostatních světadílech křesťanů přibývá.

Současnost pochopíme, jen pokud se ohlédneme do minulosti

Začněme dobou, kdy se ještě nepřemýšlelo o modernitě a postmodernitě, tedy před začátkem novověku. Tehdy tvořilo křesťanství v Evropě jakýsi „posvátný baldachýn“, „peřinu“ či „deštník“, kterým byla celá společnost zastřešena. Spadala pod něj politika, hospodářství, právo, vzdělání, umění atd, tedy všechny dílčí oblasti společnosti a kultury, které jsou dnes oddělené

a autonomní. V 16. století ale tento celospolečenský konsenzus dostal vážnou trhlinu, došlo ke konfesnímu rozdělení Evropy. S Reformací vzniklo hned několik modelů či pojetí nejvyšší náboženské (a tedy i celospolečenské) autority. Má to být *sola scriptura* nebo učitelský úřad církve? Nebo snad věřící panovník? Nakonec došlo k vojenskému konfliktu, známé Třicetileté válce 1618–1648. Jejím výsledkem byl pat a zpusťosená a válkou vyliďněná Evropa. Znepřátelené strany se dohodly, že o náboženství bude rozhodovat místní panovník. Baldachýn, který by vše držel pohromadě, se otrásal v základech, mnozí tehdejší myslitelé – osvícenci navíc začali hledat jiný, nenáboženský model správy věcí veřejných.

Náboženské vášně vystřídal věk rozumu se stejným výsledkem: násilí

Ke konfliktu Třicetileté války došlo podle těchto osvícenských myslitelů kvůli náboženským vášním, podněcovaným (konfliktními) náboženskými autoritami. Proto začali osvícenci pro správu věcí veřejných hledat novou, „sekulární“ platformu. Rozhodujícím zdrojem argumentace má být chladná, věcná rozumová úvaha, prostá náboženských emocí. Novověk chce touto cestou rozumu chránit lidi před iracionálním rozhodováním (které vede k válkám). Postupně se začala prosazovat myšlenka, že náboženství má být čistě soukromou záležitostí, privátní věcí jednotlivce (tomuto trendu se říká individualizace a privatizace náboženství). Tím se ovšem jednotná, scelující a celou společnost přikrývající náboženská peřina trhá. Dříve jednotná nábožensky definovaná kultura se diferencuje do jednotlivých podsystémů (politika, hospodářství, právo, školství, zdravotnictví). Ohromným způsobem se začal rozvíjet nováček mezi podsystémy, výkladní skříň osvícenské emancipace lidstva, moderní věda. Arbitrem pravdy se stal rozum, resp. vědecká racionalita, která dosáhla oslnivých výsledků v průmyslové revoluci a v rozvoji technologií. Modernita jako zralé osvícenství je dobou, kdy racionalita získala takovou

prestiž, že začala dávat odpovědi na nejdůležitější otázky života, a stala se v podstatě novou scelující „peřinou“, společným jazykem všech, a nahradila v této roli křesťanství.

Dnes už víme, že věda na existenční otázky odpovědi nedává. Věda zpokorněla a odmítá sedět na trůnu neomylné a jediné cesty k Pravdě (to se týká prvoradých vědců, ti z druhé a třetí ligy se na trůnu Pravdy stále chtějí držet). Za to, že postmoderní doba je post-racionalistická, mohou mimo jiné i dvě obludné ideologie dvacátého století – nacistická rasová teorie a vědecký komunismus. Obě se prezentovaly právě jako přísně vědecké.

Jaké jsou tedy charakteristiky postmoderní doby?

Velmi stručně se dá říct, že postmodernita se vymezuje vůči modernitě (zralému osvícenství) a odhaluje jeho slabiny. Jmenujme některé z nich. Postmoderní doba je

- a) **postracionalistická** – rozum přestal být bohem na trůnu, kam jej osvícená věda kdysi postavila. Rozum je často ochotnou služkou, dodávající argumenty ve službě ekonomických, politických a jiných zájmů, dnes už si je vědecká racionalita daleko více vědoma svých mezí, své kulturní a dobové podmíněnosti a své nesa-mozřejmějnosti.
- b) **postindividualistická** – postmoderní doba objevuje vztahy jako něco, čím se člověk definuje (více než svými názory!), vztahy jsou dnes důležitější než světonázor. Rozpadající se rodina mnoha lidem neposkytuje silné vztahové zázemí a tak je parta přátel často pro identitu člověka nejdůležitější faktor.
- c) **postoptimistická** – na rozdíl od 19. století, kdy se lidé dívali dopředu vstříc šťastným zítřkům, má dnešní člověk za sebou 1. a 2. světovou válku, továrny na smrt v podobě Osvětimi a Gulagu, a před sebou globální časované bomby – znečištění přírody, vyčerpání neobnovitelných zdrojů nebo demografickou expanzi v chudých zemích. Lidé o budoucnosti

nepřemýšlejší s optimismem.

- d) postdualistická** – postmoderní doba znovu objevuje holistický, celostní pohled na člověka. Descartes, jako patron osvícenské racionality, si člověka představoval dualisticky, dvojpolově, jako „ducha ve stroji“. Dnes objevujeme tělo, emoce, intuici a fantazii jako podstatné součásti vnímání skutečnosti a zakoušení vlastního lidství.
- e) postautoritativní** – lidé mají fobii před závazkem a autoritou. Chceme být sami sobě autoritou a nechotně se vzdáváme vlastní autonomie (to je samozřejmě v napětí s touhou po vztahu). Způsob, jak lidi motivovat k činnosti, je lákání (svádění) a ne prikazování (jak dobře vědí mistři reklamy). Je třeba nejprve přesvědčit člověka, že „to sám chce“.
- f) postkonsenzuální** – chybí společný konsenzus, společné souřadnice, orientace a zakotvení (který dříve poskytoval posvátný baldachýn). Náboženství (a z něj odvozené hodnoty) už scelujícím rámcem není, věda už také ne. Jediným kandidátem na celostní výklad skutečnosti a společný jazyk jsou média, ta ovšem ve své pestrobarevné nabídce také nepředstavují žádný konsenzus.

Křesťanská víra má co nabídnout

Díváme-li se na charakteristiky postmodernity, pak máme jako křesťané na co navazovat.

- a)** Křesťanství se vždy zdráhalo zbožštit rozum a vědeckou racionalitu, která mimo jiné přinesla i Gulag a Osvětim. Na rozdíl od různých –ismů nabízí přijatelné odpovědi na existenciální otázky, které ovšem neuspokojují jen rozum, ale i „srdce“.
- b)** Křesťané vědí, že člověk není celý, pokud není uprostřed vztahů. Možná není mocnější evangelizační nástroj než domácí skupinka. Církev je ostrůvkem lidských vztahů, které jsou úplně „jiné“. To vždy druhé přitahovalo. Faktor společenství nabývá v postmoderní době na významu.
- c)** Pohled víry ví, že svět není vydán na pospas náhodným procesům. Bůh má budoucnost ve své moci. Křesťanství nepřináší laciný optimismus, zato nabízí zdůvodněnou naději, že jsme „v dobrých rukou“. „Stvořil jsi nás pro sebe a naše srdce nenalezne pokoje, dokud nespočine v tobě.“

(Augustin „Vyznání“)

- d)** Boží pohled na člověka je celostní. Bůh uzdravuje duši, emoce, proměňuje ducha a křísí tělo. Zážitek sdílení víry nese své ovoce, protože postihuje celou realitu života (barvu, hudbu, pohyb, dotek, chuť, pocit – celistvé vnímání). Verbální a na myšlenkový obsah zaměřená forma evangelizace nestačí.
- e)** Církev zápasí s úbytkem. Lidé říkají: „Víru – Ano, členství – Ne.“ (Believing without belonging). Položme důraz na lokální práci církve, složené z důvěryhodných lidí, kteří jsou v místě známí svým dobrým způsobem života. Nezvěme do církevních institucí, ale do společenství s Kristem a lidmi, které Bůh proměňuje.
- f)** Spiritualita je dnes zase „cool a trendy“, zatímco náboženství „páchne plísní“. Ateismus pomalu mizí z dějin, „ateismus je nuda“. I v České republice roste poptávka po „duchovním“ zboží. Skutečných ateistů je poměrně málo. Naše země má jednu z největších spotřeb horoskopů a amuletů na jednoho obyvatele. Duchovně zaměřené brožurky a náboženské „zboží“ se velmi dobře prodávají. Mnozí lidé jsou zastánci „něčismu“ – něčemu věří. Navíc praktikují „náboženské kutilství“ nebo „spiritualitu bramborového guláše“: – Kázání u evangeliků, duchovní cvičení u katolíků, bohoslužba u ortodoxních, meditace u buddhistů, čaje, vonné tyčinky, holotropní dýchání apod.. To však v krizích nezabírá. Člověk, který si své náboženství vyrobil sám, to ví.

Nebezpečí postmoderní doby

Postmoderní doba posouvá člověka do role konzumenta zážitků, vůči kterým on sám zůstává v suverénní pozici. Nevydává nikomu počet, nesažá se sladit svůj život s nějakým společenstvím, ale sám určuje, co chce slyšet a co chce konzumovat. Uctívání posouvá do kategorie spotřeby, vybere si akci a tu navštíví i opakovaně, ale pro společenství nic nevytváří. Na druhou stranu církev nemůže prožitky vytěšňovat, jinak ustrne v poloze rozumovosti a ignorování zkušenosti. Tu totiž nabídne někdo jiný (např. Triumfální centrum víry).

Postmoderní doba je dobou „bez kořenů“ a tak lidé hledají své kořeny. Otvíra-

jí se keltské, slovanské nebo germánské mytologii nebo nábožensky prožívají svou ekologickou angažovanost (návrat k matce přírodě). Lidé se často vidí na různých akcích jen několikrát za rok, nevytvářejí „církve“, ale praktikují spotřebitelský „privatizovaný synkretismus“. Jistou podobou tohoto spotřebitelského a osobní autonomii chránícího náboženství je elektronická církev. V elektronické církvi na internetu si mohu vše sám dávkovat. Mohu chatovat pod falešnou identitou nebo žádat o přímluvy, stahovat si kázání, mít „společenství“ doma ve své bezpečné komůrce.

Odpověď na výzvu postmodernity: Různé postoje církve vůči kultuře

A) Kristus proti kultuře (zvlášť v době pronásledování, kdy to ani jinak nejde).
Vytváří se zvláštní „kapesní ráj“, loďka plující v oceánu zkaženého světa. Církev potřebuje být bezpečným přístavem duše, domovem pro utrápená srdce. Pozor však na zakřivení do sebe a mentalitu ghetta, kdy se mezi křesťany a světem vybuduje neprodyšná stěna. Vytváří se společenství, která jsou přitažlivá rodinnými vztahy, kde však dominuje „stádnost“. Všichni myslí stejně a mluví stejně, je to „útočiště netalentovaných“.

B) Kristus součástí kultury

Hnutí, které začne s ryzím zápalem se postupně stává hnutím, jež ztrácí svou slanost. Zabydluje se ve světě, přizpůsobuje se mu, až se během dvou generací posune na úroveň církve, která se rozpustila v kultuře. Nezáskává lidi ze světa a často ztrácí své vlastní děti.

C) Kristus proměňující kulturu

Uprostřed mezi těmito dvěma krajnostmi je církev, která má „tah na bránu“, která proměňuje kulturu. Když Kristus sestoupil na zem, zmařil sám sebe – stal se jedním z lidí. Ježíšovo sestoupení do kultury je modelem inkulturace. Mluvil se svými posluchači o zemědělství a hospodaření slovníkem rolníků a řemeslníků, slovníkem, který odpovídal jejich kulturnímu prostředí. On je modelem toho, jak přistupovat ke kultuře.

Východisko pro církev v postmoderní době

V církevní subkultuře má každý křes-

tan své útočiště a nechce se jej často vzdát. Bojí se situací, kdy neví, jak reagovat (např. když nevěřící řekne sprostý vtip). Uspořádává si bezděky život tak, aby se do podobných situací vůbec nedostával. Ježíš nás však poslal do tohoto světa, i když nejsme z tohoto světa. Nám se však naše ghetto většinou líbí. Je často postaveno na strachu z jinakosti. Apoštol Pavel nepoužívá náboženský slovník, když nám radí, jak víru žít (Fp 4,8): „Konečně, bratří, přemýšlejte o všem, co je pravdivé, čestné, spravedlivé, čisté, cokoliv je hodné lásky, co má dobrou pověst, co se považuje za ctnost a co sklízí pochvalu.“ Všechny tyto dobré věci najdeme i ve společnosti a kultuře nevěřících, i oni jsou nositeli Božího obrazu. Zde nacházíme společný jazyk, to nás spojuje. I Pavel se „všem stal vším, aby získal aspoň některé“ (1K 9,22).

Boží lid si měl z Egypta odnést zlaté předměty (artefakty egyptské kultury!), přetavit je a učinit z nich náčiní Hospodinova chrámu. Jsme-li posláni k tomu, abychom proměňovali kulturu, byli evangeliiem a vše kolem sebe prosolili, pak naše místo není jen v teplé místnosti našeho mini-světa. Ježíš jde za lidmi.

Nemocnice, škola, armáda

Těmito slovy můžeme popsat tři stádia vývoje církevního společenství ke zralosti.

- a) **Nemocnice** – společenství církve je špitálem pro zraněné ze světa, je pro ně mateřskou náručí, ale jen „do času“. Z nemocnice by se měla stát škola, ne léčebna dlouhodobě nemocných nebo hospic.
- b) **Škola** – církevní společenství jako škola křesťanské moudrosti, místo, kde dorosteme „zralého lidství, měřeno mírou Kristovy plnosti“, místo tvořivé přípravy pro službu v armádě.
- c) **Armáda** – akční stádium, zástup „bohатыrů v plné Boží zbroji“ a „žen statečných“.

Zvláštní a všeobecné zjevení

Člověk, každý člověk je Božím obrazem, zrcadlem Jeho slávy a moudrosti, odrazovou ploškou zrcadla. Boží zjevení je proto dvojího druhu: Zaprvé: zvláštní zjevení, tedy Boží sebezjevení v Božím lidu, zachyceném ve Starém zákoně, dále zjevení Boží v Kristu, jak jej známe z Nového zákona a jak jej církev zvěs-

tuje na cestě dějinami. Zadruhé: Boží světlo všeobecného zjevení však dopadá i na nevěřící, ne tak ostře, aby dostávalo ke spáse, ale do jisté míry určitě. Je-li celý svět dobrým Božím stvořením (nebesa vypravují o Boží slávě, Žalm 19), pak každá pravda je Boží pravda a každé dobro je Boží dobro. Není žádné konkurenční „zlé dobro“, které by bylo od Satana. Pokorný vědec nezkoumá nic jiného než Boží stvořitelství řády, jako věřící zkoumá struktury Bohem vložené do člověka a do přírody. Může samozřejmě vycházet z Božích předpokladů nebo z lidských filosofii a předpokladů Bohu cizích.

Postmoderní doba znovu objevuje příběh

Dnešní postmoderní doba je otevřena příběhům (spíše než ideologiím a ambiciózním „teoriím všeho“). Příběh je inspirativní, protože nabízí specifické vidění světa, specifickou možnost lidského života, která dává smysl. Tradici (a tradicí nesené příběhy) nebere postmoderní doba dogmaticky, ale jako inspirativní zdroj. V tomto smyslu se dá říct, že uvěřit znamená „vstoupit do příběhu“, najít v něm sám sebe. Když uvěřím, tak jednou můj vlastní život dává smysl ve světle Ježíšova příběhu (resp. příběhu od Genesis po Zjevení). Bible (a její pokračování v dějinách církve) je velkým příběhem, do kterého „zveme“. Kniha Skutků (příběh rané církve) končí jak známo zlomově, abruptně, jakoby čekala, že další kapitolu budeme psát my sami svým životem. Jsme takto pozváni k tomu, abychom našli sami sebe v příběhu, jehož autorem je sám Bůh. Křesťanská sdílená paměť (Bible a dějiny církve) a sdílená naděje (Boží zaslíbení ohledně budoucnosti) můžou být naplněním prázdnoty postmoderní doby, které sdílená paměť a sdílená naděje chybí. Neví odkud a neví kam, je to doba bez kořenů a bez naděje, bez minulosti a bez budoucnosti, zbývá jen přítomnost a tu je třeba naplnit zážitky („ubavit se k smrti“).

Křesťanství nemůže rezignovat na pravdu, musí se jí otevřít

Postmoderní doba vše relativizuje, lidé jsou však unaveni nejistotou a neustálými změnami, je to doba „plovoucích ostrovů“ a „pohyblivých písků.“ Hledají ostrov jistoty. Musíme si však dát pozor na pokušení fundamentalis-

mu, který má svou pravdu. Fundamentalisté zapomínají, že Pravda je Osoba, ne ideologie. Můžeme ji dosvědčovat, můžeme se jí otevírat nebo uzavírat, ale nemůžeme si ji dát do šuplíku, Pravdu nelze vlastnit. Pokud si myslíš, že už jsi pochopil Boha, pak si můžeš být jistý, že to, co jsi pochopil, není Bůh (Augustin). Můžeme říct s Masarykem: „Já nemám Pravdu, Pravda má mě.“

Západ ztratil duši

Postkřesťanská společnost nemá nádeji. Vsadila na liberální demokracii, tržní ekonomiku a univerzální lidská práva. Tento soubor hodnot ale potřebuje ke své existenci křesťanský základ a ctnosti, které on sám není schopen vyprodukovat. Tato trojice není samonosná. To je pravdivé jádro kritiky západní kultury.

Co nabídnout postmodernímu člověku?

Můžeme nabídnout pozvání do velkého příběhu, můžeme mu dát tvořivě zakusit, jak ten příběh vypadá „zevnitř“ (formou umění, hudby, sportu, využitím všech barev, tvarů, chutí a vůní...). Pokud do těchto oblastí nevstoupíme, tak tam necháme volné pole zlým duchům. Komunikujme po více vrstvách než jen po té názorové (racionální). Individualismu čelme společenstvím, pesimismu křesťanskou nadějí. Ch. H. Spurgeon odpověděl na otázku: „Co tento svět nejvíc potřebuje vidět?“ slovy: „Pár křesťanů, kteří se opravdu těší do nebe.“ F. Nietzsche pronesl něco podobného: „Přidal bych se k vám, křesťané, kdybyste vypadali spaseněji.“

Každá krize je zároveň šanci

Postmodernismus je pro nás výzvou. Svou křesťanskou víru můžeme jako vzácný dar sdílet s druhými bez pocitu méněcennosti. Ani český křesťan se nemá zač stydět. Jakkoliv jsou čeští křesťané v menšině, možná se v českých zemích nikdy neměli tak dobře, jako teď. Dejme se Bohu k dispozici, dívejme se v naději do budoucna. „Nejčastějším obrazem nebe v Bibli je hostina plná jídla“, říká C. S. Lewis. Jistě, je to jen symbol. Ale trvám na tom, že skutečnost, kterou tento symbol označuje, rozhodně nebude méně šfavnatá, skvělá a přitažlivá, než ta nejlepší hostina, jakou si umíme představit.

PODLE PŘEDNÁŠKY ■
TH.D. PAVLA HOŠKA
ZPRACOVAL JAREK ANDRÝSEK

MARÍN: evanjelium má moc

Kresťanský zbor v Maríne si pripomenul v marci 2007 125. výročie svojho vzniku. Mesto Marín leží v Galícii, v severozápadnom rohu Španielska. Evanjelium v podaní prvých bratských misionárov prišlo do mesta v roku 1882, keď sa sem prisťahovali manželia Thomas a Rosetta Blamireovci s bratom Jamesom Wingstonom. Odvtedy až dosiaľ tu mocne pôsobi k spaseniu stále nových ľudí z rodín veriacich v zbere aj iných.

Keď do Marínu prišli spomenutí manželia (ktorí pôsobili v Galícii už od roku 1875), malo mesto asi 5000 obyvateľov. Teraz ich je okolo 25 000. Po stáročia tu vládla duchovná tma. Keď tu spomenutí bratia prvý raz kázali evanjelium, prišlo ho počúvať toľko ľudí, že pre niektorých nebolo miesta na sedenie. Z toho množstva však natrvalo zostali len tí, čo mali vážny záujem o spásu svojich duší. Úbytok spôsobilo aj veľké protivenstvo zo strany tu vládnucej rímskej cirkvi a s ňou spojených svetských vrchností.

Terajší kresťanský zbor v Maríne je výsledkom duchovného prebudenia v roku 1882. Žijú v ňom mnohí kresťania, ktorí sú šiestym alebo siedmym pokolením veriacich od vzniku zboru, čo je v Španielsku veľmi neobvyklé.

Zbor bol po desaťročia v úzkom sporení s bratskými zbormi v Anglicku. Ich misionári ho viedli spolu s domácimi bratmi cez takmer 100 rokov diskriminácie aj otvoreného prenasledovania. Náboženská sloboda sa mu dostala až cez novú španielsku ústavu z roku 1978.

V tomto čase má zbor okolo 300 príslušníkov. Podstatná časť veriacich, ktorí sa hlásia k nemu, žije na vzdialených miestach a nemôže ho pravidelne navštevovať. S nimi by počet bol značne väčší. Povzbudzujúci je počet mladých ľudí. Do nedeľnej školy prichádza okolo 100 detí, a keď uvážime, že Galícia má najnižšiu pôrodnosť v Španielsku, vidíme v tom Božiu moc, ktorá dáva rásť novému pokoleniu v zbere.

V našom zbere žijú kresťania rôzneho pôvodu. Sme dobre známi v meste a nemáme sa prečo hanbiť, že nás ľudia

■ Marcos ukazuje na obraze svojich pra-prastarých rodičov, čo patrili medzi prvých príslušníkov zboru v Maríne

poznajú. Využívame každú príležitosť, aby sme ich zasiahli. Napríklad toho roku sme mali sériu evanjelizačných koncertov i dve veľké výstavy o evanjeliu aj zbere a ich vplyve v Maríne. Boli navštívené stovkami neveriacich. Tieto mimoriadne podujatia sa konali popri našich pravidelných činnostiach: zhromaždeniach pre deti a mládež, pre mužov, ženy a mladé manželské páry. Tábory pre deti a mládež sa konajú cez veľkonočné sviatky a letné prázdniny. Konferencie sú v októbri a decembri a obvykle každoročne vykonávame i krsty. Eben-ezer!

Ľudia z nášho zboru založili a podporujú nové zbory vo dvoch ďalších mestách. Evanjelikálne zbory v Galícii majú možnosť hlásať evanjelium v rozhlase a televízii, 15 minút každý týždeň. Prostredníctvom satelitného vysielania sa tieto programy prenášajú aj do Ameriky. Začali sme so zvestovaním evanjelia i pre prisťahovalcov z Ghany, čo žijú v našom meste.

Každé dva roky sa koná v Maríne stretnutie obyvateľov Galície a Portugalska. Počas neho je príležitosť zvestovať evanjelium aj predstaviteľom mesta. Primátor Marínu, ktorý je zároveň poslancom parlamentu, dokonca dáva náš zbor za príklad, ako môžu rôzne skupi-

ny ľudí dobre spolunažívať v dnešnom svete. Pokiaľ vieme, nie je kresťanom, tobôž nie protestantom, ale dáva zboru dobré svedectvo. Po anglickom misionárovi Henrym Turralovi bola v Maríne dokonca pomenovaná ulica z vďačnosti za službu, ktorú pre jeho obyvateľov vykonal hlásaním evanjelia a životom podľa neho. V magistráte za to hlasovali všetci poslanci, hoci žiadny z nich nie je protestant.

Čo očakávame do budúcich dní? Ako v minulosti, tak aj v nich budeme v rukách nášho Boha. Našou povinnosťou je siať semeno – Božie slovo, a Jeho dielom je dať mu rásť a rozkvitnúť. Ale ak nebudeme siať, nebudeme môcť žať. Modlite sa za nás, aby sme našu prácu konali verne!

V závere chcem v mene veriacich z nášho zboru poďakovať tým, čo doniesli evanjelium do nášho mesta, jednotlivcom i zbormi a spoločnosťami, ktoré ich misijnú prácu podporovali. Ich práca nebola márna. Vďaka nej vzišlo nám, sediacim vo tme, svetlo evanjelia Ježiša Krista. Pamiatka spravodlivých je na požehnanie. Bratia i sestry, modlite sa za nás!

MARCOS GAGO - Z ECHOES 4-2008 ■
PRELOŽIL A UPRAVIL JÁN HUDEC

Pohled na naši dobu ve světle Písma

„Od 11. září 2001 už není svět takový, jaký byl předtím.“ Tato věta se často objevuje ve sdělovacích prostředcích, zvláště když ve světě dojde k nějakému teroristickému útoku. O tom, co se stalo onoho dne, všichni víme. Od té doby se svět cítí méně bezpečný. On však nikdy bezpečný nebyl a nestal se od 11. září podstatně nebezpečnějším. To, co probíhalo v Izraeli od 15. 5. 1948, kdy suverénní stát napadla vojska sedmi islámských států a od té doby proběhly další války a dvě intifády, nespočetné teroristické akce lidí vyznávajících islám, jako by nikomu na světě nevadilo. OSN přijímalo jednu rezoluci za druhou odsuzující Izrael jako agresora, ale nikoliv ty státy, v nichž byli teroristé vycvičeni a odkud do Izraele přicházeli. Ale to, že se tragédie odehrála právě v USA a od té doby také v Anglii a na jiných místech západního světa, a že se očekávají další teroristické útoky, světem najednou pohnulo. Otevřeně bylo světu sděleno, že islám – světové náboženství, které vyhlásil válku západním velmocím a Izraeli ve jménu Alláha, boha Mohamedova.

Expertí a politici si však pospíšili zneklidněnou veřejnost ujistit, že toto není způsob islámu a že toto náboženství zneužili fanatici. Pohnutky a cíle těchto teroristů prý nejsou islámského, náboženského původu. Všechno je prý politika a neexistuje skutečná souvislost s náboženstvím sebevražedných atentátníků. A přece bylo odhaleno, že těch 19 útočníků na USA onoho 11. září byli muslimové, vychovaní islámem, kteří věřili, že kvůli své hrdinské smrti vejdou přímo do ráje jako *šahíd* (mučedníci). Odvolávali se přitom na svou svatou knihu – Korán, kde stojí: „A Alláh nedopustí, aby se ztratily skutky těch, kdož byli zabiti na cestě Alláhově... a uvede je do zahrady rajské.“ (súra 47,5/4–7/6) Touto „cestou Alláhovou“ se rozumí džihád, svatá válka.

Krátce po úderu 11. září – než byla odhalena jména atentátníků – se v islámském světě šířila zpráva, že to způsobila izraelská tajná služba s úmyslem, aby zdiskreditovala islám v celém světě. Je skutečností, že velká část obyvatelstva

islámských zemí se z masové vraždy v USA radovala.

Svatá válka – džihád

Z islámského hlediska se svět skládá ze dvou táborů: *dar al-islám* (= dům islámu) a *dar al-harb* (= dům války). Dům islámu je část světa, kde vládne islám, zatímco dům války je část světa, která se má prostřednictvím války islámu podrobit. Tato válka se kvůli rozšíření islámu nazývá „svatá válka“ – džihád. Název v podstatě znamená úsilí a téměř vždy se tím myslí válečné úsilí. Cílem džihádu je oslavení islámu, praktické šíření islámu nebo jeho moci. Dojde-li k boji, případně území muslimům jako kořist.

Tím si můžeme vysvětlit také postoj islámských států k Izraeli. Na jeho území – v Palestině – vládl islám téměř celé období od roku 638 do roku 1917. Na přelomu 7. a 8. století byly v Jeruzalémě postaveny dvě islámské mešity – Skalní dóm a Al-Aksa. Od té doby platí islámský nárok na Jeruzalém jako na třetí Svaté město. Pouze v období 1099 až 1187 a pak 1229 až 1257 byl Jeruzalém pod vládou křižáků. Od roku 1517 až do roku 1917 byl Jeruzalém a Palestina v rukou Turků. Fakt, že v roce 1948 na části území Palestiny vznikl židovský stát s jiným náboženstvím, považují islámské státy za prohru a zneuctění Alláha, což se musí změnit. Toto území se opět musí stát „domem islámu“.

Nyní je nám také jasné, proč teroristické organizace spojují útoky na západní svět s Izraelem. Protože USA a křesťanské náboženství všeobecně jsou přáteli Izraele, je džihád namířen také proti těmto přátelům Izraele.

„Cíle, které v souvislosti s Izraelem arabský svět sleduje, mají svůj základ v islámské ideologii. Nemají nic společného s hospodářstvím nebo turistikou. Daleko spíš jde o to, jak jednotlivá etnika vykládají svá svatá Písma. Židé a křesťané čtou Bibli, aby pochopili, co nám říká Hospodin o Izraeli. Muslimové čtou Korán... Z jejich hlediska patří území státu Izrael stále jim, protože kdysi bylo pod muslimskou nadvládou. Jednou jim znova připadne, jen když na

to trpělivě počkají. Alláh jim dá k tomu příležitost.“¹

Vznik palestinského státu

Státy „velké čtyřky“ (OSN, EU, USA a Rusko) se dohodly, že na území dnešního Izraele má vzniknout palestinský stát. Tím by se až 40% území Izraele navrátilo zpět pod muslimskou vládu. A vláda Izraele bude muset zřejmě na toto rozhodnutí přistoupit. Co by to znamenalo pro stát Izrael, si dovedeme jistě živě představit.² Hranice by se posunula zpět před rok 1967, kde – co do obrany – ve velmi nevýhodných hranicích by šířka jeho území měřila pouze 14,5 km. Jaký další možný krok by po vzniku palestinského státu mohl nastat ze strany arabských států vůči Izraeli, si dovedeme představit. Mohla by se splnit hrozba Íránu o vymazání státu Izrael z mapy světa.

Proč tedy Írán veřejně před celým světem mluví o zničení Izraele?

Muslimové v Íránu se dělí na sunnity a šíity. Sunnitě si Ježíše velice váží, u „dvanáctkových“ šíitů nehraje v eschatologii žádnou roli. Očekávají spíš návrat dvanáctého imáma⁴ jako zaslíbeného mahdí-mesiáše, má být synem jedenáctého imáma, al-Hasana al-Aksari, který zemřel ve vězení v Samaře.

Panovaly obavy, že snad zemřel a nezanechal mužského potomka, který by se po něm mohl stát imámem. Později se však vynořilo učení, že přece jen syna měl, ten však jako dítě v roce 941 zmizel. Jedni věří, že je skrytý v podzemí. Blízko Qomu je hluboká studna a šíité v Íránu věří, že se mahdí zjeví z hlubin této studny. Píší své modlitby a přání na papírky a házejí je do této studny, podobně jako Židé vkládají své modlitby do štěrbin ve Zdi nářků. Jiní zase věří, že dvanáctý imám byl vytržen k Alláhovi ze zlaté mešity v Samaře, severně od Bagdádu. Zajedno jsou však v tom, že to skryté dítě musí být ten dvanáctý imám a že se zjeví na konci dnů jako zaslíbený mahdí-mesiáš, který zde bude vládnout sedm let. Pak nastane poslední soud a konec světa. Jakoby něco z knihy Zjevení.

Aktuální politika Íránu se opírá o přícházejícího mahdího, toho dvanáctého imáma, o němž je íránský prezident Ahmadínežád fundamentálně přesvědčen a o sobě věří, že mu má připravovat cestu. 16. listopadu 2006 zvěstoval v Teheránu, že hlavním posláním jeho vlády je připravit cestu pro slavný návrat imáma mahdího a poznamenal: „Kéž Alláh urychlí jeho návrat!“

V jamkaranské mešitě, vzdálené jen několik kilometrů od Qomu, má dojít k prvnímu vystoupení mahdího. Podle tiskových zpráv věnoval Ahmadínežád ihned po nástupu do úřadu v přepočtu kolem 17 milionů USD na renovaci této mešity. V současné době se tam horlivě pracuje, aby byla mešita připravená k vystoupení mahdího. Ahmadínežád doufá, že to bude nejpozději během dvou let, ale nevylučuje, že by to mohlo být ještě i dříve.

Kdy má přijít mahdí–mesiáš?

Podle představ koránských fundamentalistů má dojít ke dvěma zvláštním událostem, které budou zvěstovat blízké vystoupení mahdího–mesiáše. Předně bude na světě panovat děsný chaos. Každý sebevražděný atentátník proto platí za Alláhova bojovníka, protože zvyšuje chaos a přispívá k tomu, aby se brzy zjevil mahdí–mesiáš. Chaos mu připravuje cestu. Druhé znamení je, že před jeho příchodem musí z mapy zmizet stát Izrael.

V této souvislosti stálo v jedněch známých německých novinách koncem minulého roku: „V souvislosti s íránským atomovým programem vzbuzuje vůdce s mesiášskými vizemi obavy. Je to konec konců tentýž muž, který se nedávno chlubil, že využije novou sílu Íránu, aby vymazal z mapy světa Izrael a zničil Ameriku.“⁵ Tato obava byla vyslovena v roce 2006 a je dnes aktuálnější než kdy jindy.

Na tomto pozadí je také zřejmé, proč právě Írán a Hamas nechtějí uznat existenci státu Izrael. Kdyby Izrael uznaly, jednaly by proti zásadám své vlastní víry.

Náš postoj k terorismu

Jako čtenáři Písma víme, že čím více se bude přibližovat druhý příchod Pána Ježíše v slávě na zem, tím vážnější bude situace na světě. Pán Ježíš o tom mluvil, když připomínal učedníkům, že před Jeho příchodem bude svět žít tak, jak tomu bylo před potopou. Co se tehdy

dělo, víme z 1. Mojžíšovy 6,1–6. Došlo to až tak daleko, že Hospodin litoval, že vůbec člověka stvořil. A také svět bude v situaci jako Sodoma a další čtyři města u Mrtvého moře před jejich zánikem. Svět žije bez Boha a pokud některá náboženství ctí boha, potom ne Toho živého, který stvořil svět a který vložil do srdce člověka morální zásady. Lidé však žijí v hříchu, v bezbožnosti a pod vládou toho, který si přivlastňuje, že mu svět patří – satana. To je tvrdá realita. Bezbožnost světa se bude dále zvětšovat, až nakonec zasáhne Bůh svými soudy a pošle svého Syna, Ježíše Krista, aby na světě uskutečnil Boží království – království spravedlnosti a míru.

Když toto všechno známe, tím více denně myslíme na příchod Pána Ježíše pro Jeho Církev, aby ji z této bezbožnosti vytrhl k sobě, do svého království v nebesích. On to přece zaslíbil a Písma Nového zákona nás k bdělosti a očekávání povzbuzují.

Musíme však počítat s tím, že satan se zaměřuje i na Církev Pána Ježíše, aby věřící nějakým způsobem oklamal a zabránil aktivnímu očekávání svého Pána. K tomu využívá i „falešná učení“. Ta nezvěstují zpočátku něco úplně nového, to by bylo příliš zjevné. Začínají tím, že určité biblické pravdy prostě nezvěstují. Vzniká tak vakuum, kde se snadno vtlačí blud. Falešná učení se soustřeďují zejména na tyto oblasti:

a) Nezvěstuje se návrat Pána Ježíše a důsledek je, že jen málo křesťanů skutečně očekává Jeho příchod. Apoštol Petr napsal, že v posledních časech se objeví lidé, kteří se budou slově o očekávání Pána posmívat.

b) Schází výzva k pokání a obrácení, poselství o znovuzrození, bez něhož nikdo Pána neužije. Při hlásání evangelia se často nemluví o hříchu ani o Božím soudu. Důsledkem je sebeláska „věřících“, duševní obrácení bez znovuzro-

zení, připodobňování se světu, kterému se otevírají okna i dveře.

c) Schází prorocké slovo a porozumění pro Boží jednání s Jeho vyvoleným národem Izraelem, takže věřícím naší doby schází duchovní orientace. Pohled, že Církev nahradila Izrael, se velice silně odráží v postoji křesťanů k současnému Izraeli.

To jsou znamení, která nám připomínají, že den milosti, příhodný čas ke spasení končí, že „noc pokročila“. A právě proto, že se duchovně setmělo, je tu pro znovuzrozené křesťany rozkaz: „...znejte dobu, že už je čas probudit se ze spánku. Vždyť teď je naše spasení blíže, nežli když jsme uvěřili. Noc pokročila a přiblížil se den. Odložme tedy skutky tmy a oblečme zbroj světla. Chodme počestně jako ve dne... a oblečte se do Pána Ježíše Krista a nepečujte o tělo podle jeho žádostí.“ (Ř 13,11–14)

1 Price R.: Jeruzalém v prorocích, A–ALEF, Ostrava 2007.

2 Tamtéž, str. 104.

4 Imám (arab.) znamená „stojící v čele“. Původně ten, který vede karavanu, v přeneseném smyslu morální vzor.

5 «Die Welt», 24. 12. 2006.

Riziko SAMOVRAŽDY

Na jednom seminári v rámci konferencie Kresťanských zborov v Trinci ma upútal záujem mnohých zúčastnených o problematiku samovrážd. Pýtali sa prednášajúceho, ako sa správať, komunikovať s človekom, u ktorého je riziko takéhoto konania zvýšená. Onedlho nato sa mi dostal do ruky odborný časopis a článok, ktorý sa zaoberal starostlivosťou o suicidálneho pacienta. Aj keď bol tento článok určený predovšetkým psychiatrom, bolo v ňom dosť vecí využiteľných aj pre laikov. Preto som sa rozhodla sprostredkovať vám niektoré informácie.

Samovražednosť sa môže objaviť u ľudí, ktorí sa nachádzajú vo vážnych životných krízach, alebo u ľudí, ktorí sú psychicky chorí (v tomto zmysle rizikovým ochorením je obzvlášť depresia – u ľudí s vážnou depresiou sa samovražda vyskytuje 500x častejšie ako u bežnej populácie). Vo všeobecnosti sa ale samovražedné impulzy a správanie objavujú v situáciách, kedy došlo k zlyhaniu tých mechanizmov osobnosti človeka, pomocou ktorých dokáže zvládať rôzne situácie a vyrovnávať sa s nimi.

Každý náznak samovraždy je potrebné brať vážne, nutné je potom dôkladné preskúmanie miery rizika jej realizácie. Niektorí ľudia o samovražde nehovoria, ale naznačujú jej možnosť. Slovné náznaky samovražedného úmyslu môžu byť priame („Chcem umrieť!“, „Zabijem sa!“) alebo nepriame („Nedokážem už viac znášať život!“, „Nemá to cenu!“, „Takýto život je neznesiteľný!“). Pokiaľ človek naznačuje, že jeho život nemá zmysel, zvyčajne čaká na našu priamu otázku, či myslí na to, že by tu nebol. Ak povie áno, je nutné opýtať sa priamo, či o samovražde uvažuje. Pýtame sa: „Myslíte na samovraždu?“. Pre človeka sa touto otázkou mení situácia. Často to, o čom mlčal, nedokázal nikomu povedať, hanbil sa za to, bolo prvýkrát nahlas pomenované. Pokiaľ sa potvrdí, že ide o samovražedné úvahy, mali by sme sa daného jednotlivca opýtať na to, či má nejaký samovražedný plán, ktorý je pravdepodobne najdôležitejším kritériom rizika realizácie samovraždy. Ak človek takýto plán nemá, znamená

to, že je zatiaľ v štádiu úvah a hovorení o smrti; v takomto prípade zvyčajne nehrozí bezprostredné nebezpečenstvo. Ak je už samovražedný plán vytvorený, hodnotíme u neho štyri zložky: smrteľnosť plánovanej metódy (medzi najzávažnejšie patria obesenie, skok z mostu alebo pod vlak), dostupnosť prostriedkov, premyslenosť do detailov a príprava na smrť (rozlúčkový list, závet, rozdanie cenností a pod.). Ďalej posudzujeme, čo môže u človeka aktuálne spôsobovať stres a taktiež jeho schopnosti danú situáciu zvládnuť, vyrovnáť sa s ňou alebo sa jej prispôbiť. Medzi takéto faktory patria rôzne životné udalosti, ako napr. strata práce, partnera, finančné problémy, zmena telesného vzhľadu, strach z liečby alebo operácie a pod. Ak sa už dotýčny o samovraždu pokúsil, hodnotíme aj okolnosti jeho predchádzajúceho samovražedného pokusu (vážnejšie je, keď bol pri čine sám a načasoval si ho tak, aby pravdepodobnosť jeho odhalenia a prípadnej pomoci bola čo najnižšia) a jeho správanie sa po čine (skutočné prianie zomrieť trvá aj po čine, postihnutý odmieta pomoc a ľutuje, že jeho pokus zlyhal). Rovnako dôležité, ako hodnotenie negatívnych aspektov celého obrazu, je aj posúdenie silných stránok dotýčného. O živote človeka so samovražednými tendenciami môžu často rozhodnúť zdroje v prostredí, v ktorom žije. Je dôležité zistiť, či existujú osoby, o ktoré sa dotýčny môže oprieť v rodine, medzi priateľmi alebo v náboženskej skupine. Reakcie okolia je potrebné citlivo posúdiť. Ľudia s dôležitým vzťahom k postihnutému mu môžu pomáhať, ale žiaľ môžu aj vážne škodiť. Pokiaľ takéhoto človeka za jeho tendencie zavrhnú, vyčítajú mu ich a bagatelizujú jeho utrpenie, môžu jeho samovražedné úmysly naopak zosilniť, pretože sa cíti nepochopený a sám. Inokedy môžu blízki vystupovať bezmocne a nerozhodne, čo môže u postihnutého vyvolať dojem, že mu niet pomoci.

Pre presnejšie zhodnotenie miery rizika samovraždy nám môže pomôcť aj skutočnosť, že samovražedné správanie často vzniká postupne. Myšlienky na samovraždu nemajú spočiatku konkrét-

ny obsah, postihnutý sa im bráni a snaží sa ich odohnať. V prežívaní takéhoto človeka skôr dominuje zúfalstvo, strach, úzkosť a neschopnosť tieto svoje emócie regulovať. Cíti sa byť zavalený situáciou, akoby bol v pasci, izoluje sa alebo redukuje svoje sociálne vzťahy, je osamelý. Niektoré oblasti života pre neho strácajú zaujímavosť, vidí len to, čo ich znehodnocuje; zužuje sa svet hodnôt, objavuje sa bezmocnosť realizovať dôležité ciele. Ďalším stupňom sú samovražedné tendencie, ktorým sa postihnutý už nebráni, ale má k nim zatiaľ ambivalentný postoj. Je stále viac presvedčený o tom, že nemá kvality ani schopnosti, ktoré by mal mať; že sám zavinil celú situáciu, z ktorej niet východiska, znehodnocuje sa, cíti k sebe nenávisť a hnev. V ďalšom vývoji sa už objavuje prianie byť mŕtvý a stotožnenie s myšlienkami na koniec života. Postihnutý má predstavy o samovražde, premýšľa o najvhodnejšom spôsobe smrti, tieto fantázie prinášajú úľavu, sú stále lákavejšie a postupne vyzerajú ako jediná alebo najlepšia cesta riešenia situácie. Nasleduje rozhodnutie o realizácii samovraždy, ktoré môže viesť k paradoxnému upokojeniu a u okolia k predstave o zlepšení stavu postihnutého.

Pri hodnotení miery rizika samovraždy môžeme brať do úvahy aj rizikové faktory spojené so zvýšeným rizikom samovražedného správania, prípadne protektívne faktory chrániace človeka pred možnosťou samovraždy.

Rizikovými faktormi sú napríklad vyšší vek človeka alebo mladšia dospelosť; osamelosť a mužské pohlavie. Ženy sa síce pokúšajú o samovraždu 3x častejšie ako muži, ale samovražedný pokus používajú skôr ako spôsob vyjadrenia svojho trápenia. Muži 3x častejšie ako ženy spáchajú dokonanú samovraždu, pretože ju môžu odkladať až do tej doby, kým sa bezmocnosť a zúfalstvo stanú neznesiteľnými. Tendencie k samovražde tiež zvyšuje telesné vyčerpanie, nedávna nepriaznivá udalosť, samovražedné správanie v blízkom okolí a v príbuzenstve, predchádzajúce seba-poškodzovanie alebo samovražedný pokus, rôzne psychické ochorenia (napr.

depresia alebo mánia, alkoholizmus a toxikománia, ťažké úzkostné poruchy, posttraumatická stresová porucha) a obdobie prvého mesiaca po prepustení z psychiatrickej liečby. Zo sociálnych aspektov sú rizikom nedávna strata sociálnej podpory, pokles socioekonomickej úrovne, chronické sociálne problémy, nezamestnanosť, bývanie osamote alebo domáce násilie. Pravdepodobnosť samovraždy rastie aj pri život ohrozujúcom, bolestivom alebo chronickom telesnom ochorení.

Naopak, faktormi, ktoré u človeka znižujú riziko samovraždy, sú napríklad deti v rodine, pocit zodpovednosti voči rodine, tehotenstvo, viera, životná spokojnosť, schopnosť adekvátneho chápania reality, pozitívne zvládacie schopnosti, podpora z okolia, pozitívny vzťah s odborníkom (psychiatrom, psychológom, psychoterapeutom).

Ak po dôkladnej úvahe usúdime, že riziko samovraždy je u daného človeka veľké a nebezpečenstvo akútne, je potrebné odoslať ho so sprievodom na psychiatrické oddelenie. Ak si daný človek nepriznáva svoje ochorenie alebo potrebu liečby, môže byť nutná aj jeho nedobrovoľná hospitalizácia.

(Podľa Praško, J.: Péče o suicidálního pacienta. Psychiatrie pro praxi; 2006; 4: 178–183)

VIERA AZOROVÁ ■

U nás sa to nemôže stať

Vyrástol som v bezpečnom prostredí milujúcej rodiny a kresťanského zboru a od mnohých nástrah a temných stránok života som bol uchránený. Vďaka Bohu! Myslel som si, že také veci sa u nás nemôžu stať. Mýlil som sa, samozrejme. Život mi ukázal rukolapne – niečo ešte v detstve, niečo neskôr – že tragédie ako rozvod, alkoholizmus, duševná choroba a dokonca samovražda sa nestávajú len tam vonku „vo svete“, ale zasahujú aj životy a rodiny veriacich.

Pre nás, cirkev Pána Ježiša, ktorá je Jeho telom pozostávajúcim z mnohých údov, to predstavuje naliehavú výzvu. Iste najlepšie by bolo problémom predchádzať, ale to sa nie vždy podarí. Potrebujeme vedieť, čo si počať, keď už problém prepukol. Článok o „riziku samovraždy“ nám laikom približuje pohľad odborníka. Podľa neho k samovražedným impulzom dochádza vtedy, keď zlyháva schopnosť človeka vyrovnávať sa s ťažkou situáciou. Inými slovami, bolesť (fyzická alebo psychická)

preváži schopnosť človeka vyrovnávať sa s ňou. Ďalej sa v článku uvádza, že o živote človeka môžu rozhodnúť zdroje v prostredí, v ktorom žije... osoby, o ktoré sa dotyčný môže oprieť v rodine, medzi priateľmi alebo v náboženskej skupine.

Aj odborník „zo sveta“ vidí zdroj, ktorý predstavuje spoločenstvo viery, aby sa vážky medzi bolesťou a silou na jej nesenie nenachýlili do nebezpečnej polohy. Tu platí Pavlova prosba: „Napomínajte neporiadnych, posmeľujte malomyseľných, ujímajte sa slabých a buďte zhovievaví ku všetkým.“ (1Ts 5,14). Tu sa plní Kristov zákon tým, že si navzájom nesieme bremená (Ga 6,2). Vo vážnej situácii môže byť nutné, aby problém riešil odborník (terapeut, psychiater), ale kým príde situácia tak ďaleko, majú čo robiť údy Kristovho tela. Keď ich Pavol oslovuje: „vy duchovní“ (Ga 6,1), nemá na mysli ordinovaných pastora, ale veriacich, v ktorých rastie ovocie Ducha (Ga 5,22n).

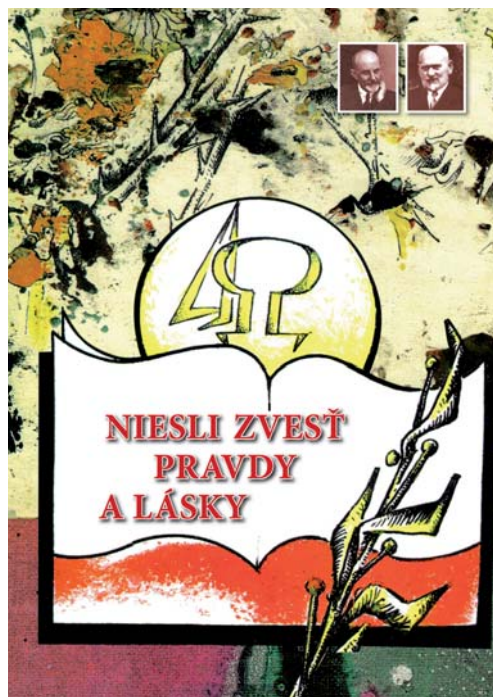
PETER KOZÁR ■

Mirea Ryšková – První list Tesalonicenským – Český ekumenický komentář

Praha 2007, Česká biblická společnost a Centrum biblických studií, stran 152, cena 128 Kč.

Při Centru biblických studií na ETF UK běží od roku 2003 projekt nové komentářové řady k Novému zákonu naplánovaný až do roku 2015. Druhým výstupem z tohoto projektu je komentář k 1. listu Tesalonicenským, jehož autorkou je doc. PhDr. Mirea Ryšková, která se již dlouhá léta zabývá studiem Nového zákona. Cílem komentáře je být dobrou pomůckou nejen teologickým odborníkům, ale všem, kteří se hlouběji zajímají o porozumění biblickému textu. Rozsahem ne moc náročný komentář přináší erudovaný a srozumitelný výklad jednotlivých celků první epištoly Timoteovi. Náročnější čtenář jistě ocení i 14 odbornějších exkurzů, které pomohou k celkovému pochopení zvěsti epištoly.

PAVEL ŠÍMA ■

Niesli zvesť pravdy a lásky

56 strán A5, cena 50 Kč.

Knihka obsahuje príbehy prvých priekopníkov bratského hnutia na Slovensku. Prvý z nich bol Frederick Butcher, ktorý prišiel v roku 1900 ako misionár z Anglicka do Bratislavy. Druhý bol Michal Sadloň, rodák zo Starej Turej. Ako kolportér biblickej spoločnosti a potom ako nezávislý evanjelista niesol dobrú zvesť – evanjelium do slovenských miest a dedín. Títo dvaja priekopníci predstavujú zároveň dva pramene bratského hnutia na Slovensku, zahraničný a domáci. Zanechali tu príťažlivý príklad života a služby Bohu a ľuďom, ktorý nás vyzýva k nasledovaniu.

JÁN OSTROLUCKÝ ■

Matt Redman & Hillsong London

ve Vsetíně

„Wow!“ řekl jsem si, když jsem poprvé uslyšel o tom, že má být Hillsong v Česku.

„Je to vůbec možné?“ nevěřil jsem.

V neděli 15. 6. 2008 ve Vsetíně proběhl v rámci evropského turné *‘Take it to the streets’* (Vezměme to do ulic) koncert křesťanského umělce a vedoucího chval Matta Redmana a skupiny Hillsong London. Byl to zatím největší koncert mého života. A také největší společné uctívání našeho Pána. Alespoň co se týče množství lidí. Dům kultury nestačil, koncert musel být na zimním stadionu Lapač. Jak řekl Petr Húšť – organizátor koncertu, byla to pro nás zázračná příležitost.

Před vlastním koncertem proběhl v Domě kultury seminář pro pastory, vedoucí chval a jejich týmy, který vedl Matt Redman a Peter Wilson (pastor Hillsongu). Bylo to vyučování o chválách okoreněných humorem a protkané jejich zkušenostmi z vedení chval i ze života. Myšlenka, kterou jsem si jako vedoucí chval odnesl, zní: „Ukazuj lidem, které vedeš ke chvále, jak nejlépe dovedeš, Boží velikost a nádheru.“ Na semináři byl také prostor na otázky a odpovědi.

Po semináři proběhl úžasný koncert k Boží slávě. Bylo skvělé slyšet shromáždění necelých 4 000 lidí, jak uctívají Pána písněmi i společným hlasitým hlaholem. Budu dlouho vzpomínat, jak jsme zkoušeli udělat všichni společně co největší aplaus našemu Bohu. Byli jsme povzbuzeni, aby to bylo hlasitější, než když se hraje fotbal nebo hokej, aby celý Vsetín slyšel, jak nadšené Boží děti vzdávají čest a slávu svému Králi moc-

ným hlasem, potleskem a hudebními nástroji. Je také neskutečné, když vidíte, že nevěřící profesionálové, jako byli zvukaři, osvětlovači, ochranka, obsluha stadiónu, ale i městská a státní policie, spolupracují na organizaci shromáždění, které uctívá a hlásá jméno živého Boha. V rámci dvou vyučování, která na koncertu proběhla, reagovalo několik lidí na výzvu a rozhodlo se vydat svůj život Pánu Ježíši.

Vzhledem k tomu, že tam byla většina mladých lidí, vyvstává otázka: „Jsou chvály hitem mladých nebo souvisí s biblickým postojem?“ Hitem mladých jsou určitě, ale Bible je plná povzbuzení ke chvále. Hlavně žalmy jako (Ž 33,2–3): „Hospodinu vzdějte chválu při citaře, zpívejte mu žalmy s harfou o deseti strunách. Zpívejte mu novou píseň, hrejte dobře za hlaholu polnic,“ nebo Ž 149,1: „Zpívejte Hospodinu píseň novou, jeho chválu v shromáždění věrných!“ a Ž 150,3–5: „Chvalte ho zvukem polnice, chvalte ho harfou a citarou, chvalte ho bubnem a tancem, chvalte ho strunami a flétnou, chvalte ho zvucnými cymbály, chvalte ho cymbály dunivými!“ Jsem přesvědčen, že ať se děje cokoli, je dobré uctívát Pána. Písněmi, modlitbami, tím, že sloužíme druhým, milujeme Boha i své bližní.

Celá akce koncertu Hillsong London a Matta Redmana pro mne byla povzbuzením a osvobozením, že můžu Pána Boha uctívát svým srdcem, hlasem i celým tělem, přirozeně, svobodně a s radostí.